

สื่อการเรียนการสอน

CIM 3105 การวิจัยทางธุรกิจ

เอกณรงค์ วรสีหะ

CIM 3105 การวิจัยทางธุรกิจ

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและ แนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- ปรึกษาด้วยตนเองที่ห้องพักอาจารย์ผู้สอน : ห้องพักอาจารย์ ชั้น 3 อาคาร 37 วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
- ปรึกษาผ่านโทรศัพท์ที่ทำงาน / มือถือ : 081-573-7410
- ปรึกษาผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) : ekgnarong.vo@ssru.ac.th
- ปรึกษาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) : เอกณรงค์ วรสีหะ
- (Line) : 081-573-7410
- ปรึกษาผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ : http://www.teacher.ssru.ac.th/ekgnarong_vo/
- : <https://classroom.google.com/u/0/c/NDYyMDkwOTk1MTha>
- : รหัสของชั้นเรียน jubkb7g

ปีการศึกษา 1/2563

CIM 3105 การวิจัยธุรกิจ

รหัสของชั้นเรียน jubkb7g

ลิงก์ Meet สร้างลิงก์ Meet

เร็วๆ นี้

ไม่มีงานที่ครบกำหนดเร็วๆ นี้

ดูทั้งหมด

jubkb7g

ปีการศึกษา 1/2563 CIM 3105 การวิจัยธุรกิจ

คำอธิบายรายวิชา

ความหมาย บทบาท ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยทางธุรกิจ จริยธรรมของนักวิจัย ประเภทของการวิจัย ทางธุรกิจ ชั้น

สถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้การวิจัยธุรกิจ

- การวิจัยทางด้านการจัดการ
- การวิจัยทางด้านบัญชี
- การวิจัยทางด้านการเงิน
- การวิจัยด้านการตลาด
- การวิจัยด้านการผลิต
- การวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
- การวิจัยด้านการพยากรณ์ธุรกิจ

การประเมินผล

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %
๒	การปฏิบัติงานกลุ่ม (รูปเล่มรายงานวิจัย)	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐ %
๓	การปฏิบัติงานกลุ่ม (รายงานความก้าวหน้า)	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %
๔	การปฏิบัติงานกลุ่ม(Defense)	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %
๕	ทดสอบย่อย	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐ %
๖	การทดสอบปลายภาค	๑๗	๓๐ %

หัวข้อและกำหนดการสอน

ครั้งที่	หัวข้อ	กิจกรรม
๑	ปฐมนิเทศรายวิชา บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย	แนะนำเอกสารประกอบการสอน บรรยายโดยใช้เอกสารประกอบการสอน และ สื่อมัลติมีเดีย
๒	บทที่ ๒ การกำหนดหัวข้อและประเด็น ปัญหาการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย กระบวนการวิจัย การดำเนินงานวิจัย	ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำรายงานการวิจัย กลุ่มละ 3 - 5 คน และเตรียมหาหัวข้องานวิจัย

หัวข้อและกำหนดการสอน

ครั้งที่	หัวข้อ	กิจกรรม
๓	บทที่ ๓ การกำหนดหัวข้อและประเด็นการวิจัย การกำหนดหัวเรื่องและประเด็นปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งชื่อเรื่องงานวิจัย	ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำรายงานการวิจัย กลุ่มละ 3 - 5 คนและเตรียมหาหัวข้องานวิจัย * ทดสอบย่อยครั้งที่ 1
๔	บทที่ ๔ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประเภทของการทบทวนวรรณกรรม	ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำรายงานการวิจัย กลุ่มละ 3 - 5 คนและเตรียมหาหัวข้องานวิจัย

ครั้งที่	หัวข้อ	กิจกรรม
๕	บทที่ ๕ กรอบแนวคิดและการจำลองการวิจัย <ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของการกำหนดกรอบแนวคิด - ที่มาของกรอบแนวคิดการวิจัย - หลักในการเลือกกรอบแนวคิดในการวิจัย - ประโยชน์ของการเลือกกรอบแนวคิดในการวิจัย 	ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มทำรายงานการวิจัย กลุ่มละ 3 - 5 คน และเตรียม หาหัวข้องานวิจัย * ทดสอบย่อยครั้งที่ 2
๖	บทที่ ๖ การตั้งสมมติฐานและการกำหนดตัวแปร <ul style="list-style-type: none"> - สมมติฐานการวิจัย - คุณสมบัติของสมมติฐานการวิจัย - แหล่งที่มาของสมมติฐานการวิจัย - ปัญหาการตั้งสมมติฐาน 	ส่งรายงานการวิจัยครั้งที่ 1 (บทที่ 1)
๗	บทที่ ๗ แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล - แนวคิดในการวัด - ชนิดของข้อมูล - คุณสมบัติของข้อมูล - ประเภทของข้อมูล 	รับงานบทที่ 1 คืนเพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเขียน Outline บทที่ 2 * ทดสอบย่อยครั้งที่ 3

ครั้งที่	หัวข้อ	กิจกรรม
๘	นำเสนอแนวความคิด	ส่งรายงานการวิจัยครั้งที่ 2 (บทที่ 1 และ บทที่ 2) * ทดสอบย่อยครั้งที่ 4
๙	บทที่ ๘ การเก็บรวบรวมข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ - การสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม - ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง - ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง 	รับงานบทที่ 1 และบทที่ 2 คัดเพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุง เตรียมนำโครงร่างเครื่องมือ (แบบสอบถาม) มาในสัปดาห์หน้าเพื่อเตรียมไว้ฝึกปฏิบัติ
๑๐ & ๑๑	บทที่ ๘ การเก็บรวบรวมข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - แบบแผนการสุ่มตัวอย่าง - แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ 	ส่งรายงานการวิจัยครั้งที่ 3 (บทที่ 1 บทที่ 2 และบทที่ 3) * ทดสอบย่อยครั้งที่ 5
๑๒ & ๑๓	บทที่ ๙ การวิเคราะห์ข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> - สถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย - สถิติพรรณนาสำหรับตัวแปรเชิงคุณภาพ - สถิติพรรณนาสำหรับตัวแปรเชิงปริมาณ - การทดสอบสมมติฐาน 	รับงานบทที่ 1 บทที่ 2 และบทที่ 3 คัดเพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุง ส่งรายงานการวิจัยครั้งที่ 4 (บทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 และบทที่ 4)

ครั้งที่	หัวข้อ	กิจกรรม
๑๔	บทที่ ๑๐ การนำเสนอรายงานการวิจัย การนำเสนอรายงานการวิจัย ส่วนประกอบที่สำคัญของรายงานการวิจัย การเขียนอ้างอิง การจัดทำตาราง การจัดทำบรรณานุกรม การเขียนบรรณานุกรม การจัดทำภาคผนวก	รับรายงานการวิจัยครั้งที่ 4 (บทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 และบทที่ 4)
๑๕	การเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ให้นักศึกษาจับฉลากเพื่อเตรียมตัว DEFENSE ส่งรายงานการวิจัยครั้งที่ 5 (บทที่ 1 บทที่ 2 บทที่ 3 บทที่ 4 และบทที่ 5)
๑๖	Defense ที่ละกลุ่ม	
๑๗	สอบปลายภาค	

*Q*uestion

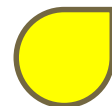

การบรรยายครั้งที่ 2

วิวัฒนาการวิจัย

วิวัฒนาการในการหาความรู้ของมนุษย์

- ❖ ยุคโบราณ
- ❖ ยุคอริสโตเติล
- ❖ ยุคฟานซิสเบคอน
- ❖ ยุคปัจจุบัน

**ยุคโบราณ (Classical antiquity หรือ
Classical era หรือ Classical period)**

- ❖ **โดยบังเอิญ (By Chance)**
- ❖ **โดยวิธีลองผิดลองถูก (By Trial and Error)**
- ❖ **โดยผู้มีอำนาจ/การบอกเล่าของผู้รู้ (By Authority)**
- ❖ **โดยธรรมเนียมประเพณี (By Tradition)**
- ❖ **โดยผู้เชี่ยวชาญ/โดยประสบการณ์ส่วนตัว (By Expert/ By Personal Experience)**

ยุคอริสโตเติล (Aristotle)

การที่มนุษย์จะรับเอาความรู้ความจริงมานั้น จะต้องอาศัยหลักของเหตุผลในการจะเชื่อ หรือยึดถือความรู้ความจริงใดจำเป็นจะต้องได้รับการพิสูจน์ก่อน ซึ่งกระบวนการที่ทำให้ได้ความรู้นี้เรียกว่า การใช้หลักเหตุผล (Syllogistic Reasoning) หรือเรียกว่า วิธีอนุมาน (Deductive Reasoning) ซึ่งวิธีการนี้เป็นการสร้างข้อสรุปด้วยการอนุมานจากข้อเท็จจริงใหญ่และข้อเท็จจริงย่อย แล้วจึงหาข้อสรุปเพื่อเป็นความรู้ใหม่เช่น

ข้อเท็จจริงใหญ่ : นกทุกชนิดมีปีก

ข้อเท็จจริงย่อย : กาเป็นนกชนิดหนึ่ง

ข้อสรุป : กา มีปีก

ยุคฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon)

ได้วิจารณ์วิธีอนุมานของอริสโตเติล ว่าการอนุมานเป็นวิธีการ
แสวงหาความรู้จากการใช้เหตุผล นักปรัชญาได้ใช้วิธีอนุมานเป็น
เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทางปรัชญาต่อเนื่องมายาวนาน การ
อนุมานจะให้ความรู้ที่ถูกต้องก็ต่อเมื่อข้อความรู้เดิมที่นำมาอ้างเพื่อ
อนุมานความรู้ใหม่ต้องเป็นจริงเท่านั้น ถ้าข้อความรู้เดิมที่นำมาอ้างไม่
ถูกต้อง ความรู้ใหม่ที่อนุมานได้ก็ไม่ถูกต้องไปด้วยโดยมีข้อบกพร่อง 2
ประการ คือ

1. ข้อสรุปจะถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงใหญ่และย่อย หากข้อเท็จจริงใหญ่ไม่ถูกต้อง หรือข้อเท็จจริงใหญ่และข้อเท็จจริงย่อยไม่ถูกต้อง แล้วจะทำให้ข้อสรุปที่จะเป็นความรู้ความจริงนั้นไม่ถูกต้องด้วย เช่น

ข้อเท็จจริงใหญ่ : ปลาทุกชนิดมีเกล็ด

ข้อเท็จจริงย่อย : ปลาดุกเป็นปลาชนิดหนึ่ง

ข้อสรุป : ปลาดุกมีเกล็ด

ขณะเดียวกันหากข้อเท็จจริงใหญ่ถูกต้อง ข้อเท็จจริงย่อยอยู่ภายใต้เงื่อนไขของข้อเท็จจริงใหญ่ ยังทำให้ข้อสรุปไม่ถูกต้อง เช่น

ข้อเท็จจริงใหญ่ : นกทุกชนิดออกลูกเป็นไข่

ข้อเท็จจริงย่อย : เต่าออกลูกเป็นไข่

ข้อสรุป : เต่าจึงเป็นนกชนิดหนึ่ง

2. วิธีการอนุมานของอริสโตเติล ไม่ช่วยให้พบความรู้ความจริงใหม่ ๆ แต่อย่างไรก็ตามแต่เป็นการสรุปภายในขอบเขตของความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ไม่มีความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ มีเพียงความรู้เก่าที่นำมาพิสูจน์เท่านั้น ต่อมา ในราวศตวรรษที่ 15 ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon, 1561-1626 A.D.) เป็นผู้เสนอวิธีหาความรู้ด้วยวิธีอุปมาน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ วิธีอนุมานเป็นการสร้างข้อสรุปด้วยการอนุมานจากข้อมูลย่อยประกอบด้วยวิธีการ 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงย่อย

ขั้นที่ 2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อเท็จจริงย่อยเหล่านั้น

ขั้นที่ 3 สรุปผล (Conclusion)

ข้อสรุปเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอุปมานเช่น

ข้อเท็จจริงย่อย : นกแต่ละชนิดมีปีก

ข้อสรุป : นกทุกชนิดมีปีก

คำถาม ปีนี้ฝนแล้งหรือไม่

ข้อเท็จจริงย่อย : ที่จังหวัดสุรินทร์ฝนไม่ตก

ข้อเท็จจริงย่อย : ที่จังหวัดเลยฝนก็ไม่ตก

ข้อเท็จจริงย่อย : ที่จังหวัดชัยภูมิฝนไม่ตก

ข้อสรุป : ปีนี้ฝนน่าจะแล้ง

คำตอบ ปีนี้ฝนจะแล้ง

ยุคปัจจุบัน (วิธีวิทยาศาสตร์)

วิธีวิทยาศาสตร์ (Scientific approach) เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่นักวิทยาศาสตร์คิดค้นขึ้นมาเพื่อแสวงหาความจริงทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่เป็นระบบในราวศตวรรษที่ 19 ชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin, 1809-1882 A.D.) เป็นผู้เสนอวิธีหาความรู้ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ โดยใช้วิธีอนุมานและอุปมานประกอบกัน (Deductive-Inductive method) วิธีวิทยาศาสตร์ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นรู้สึกว่าเป็นปัญหา

นักเรียนกลุ่มหนึ่งเกิดอาการปวดท้องอย่างรุนแรง

ขั้นกำหนดขอบเขตและนิยามสิ่งที่เป็นปัญหา

นักเรียนกลุ่มนี้ไปรับประทานอาหารจากร้านรถเข็นมีอาการปวดท้อง แต่กลุ่มที่ไปรับประทานอาหารจากร้านค้าของโรงเรียนไม่มีอาการผิดปกติ

ขั้นเสนอแนะคำตอบในการแก้ปัญหาหรือตั้งสมมุติฐาน

อาหารจากร้านรถเข็นไม่สะอาด

ขั้นตรวจสอบความถูกต้องและเหตุผลของแต่ละสมมุติฐาน

นำอาหารจากรถเข็นมาตรวจสอบสารพิษ

ปฏิบัติทดสอบสมมุติฐาน

พบว่าเชื้อโรคในอาหาร

วิธีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

- การกำหนดปัญหาวิจัย
- ขั้นสำรวจทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นเสนอสมมุติฐานการวิจัย
- ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
- ทดสอบสมมุติฐาน
- ขั้นเขียนรายงานการวิจัย

ความหมายการวิจัย

การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องในสิ่งที่ต้องการศึกษา มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล การวิเคราะห์และการตีความหมายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบอันถูกต้อง

คำว่า **“การวิจัย”** ในที่นี้หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ได้กระทำขึ้นโดยมีความเกี่ยวโยงต่อเนื่องกันอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ**การวิจัย** อย่างเป็นขั้นตอน ที่จะนำมาซึ่งความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องที่จะวิจัยเริ่มตั้งแต่

การกำหนดหัวข้อ การแจกแจงประเด็นการวิจัย การออกแบบการวิจัย

การกำหนดประชากรเป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบ

ข้อมูล การวิเคราะห์และการตีความหมาย ตลอดจนจนถึงการเขียน และการ

เสนอรายงานการวิจัย

ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะต้องดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างมีระเบียบแบบแผน และถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับกันในวงการวิชาการ(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540)

การวิจัย หมายถึง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของการแสวงหาความรู้ และ/หรือ การทำการทดลองอย่างมีวัตถุประสงค์(Purposeful), มีระบบระเบียบ (Systematic), มีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเคร่งครัด, มีการวิเคราะห์, และการตีความผลการวิจัย โดยกระทำเพื่อต้องการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ หรือเพิ่มเติมความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น การวิจัยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์ความรู้ทางการวิทยาศาสตร์ (Dempsey & Dempsey, 1992,P.4)

การวิจัย หมายถึงการวิจัยเป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงด้วยระบบอันถูกต้องเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ในสิ่งที่วิจัยนั้นๆ (ดร.จุมพล สวัสดิยากร 2520, น. 19)

การวิจัย หมายถึงการศึกษาค้นคว้าเพื่อมุ่งหาความรู้เพิ่มขึ้นเป็นการศึกษาอย่างมีระบบ และความรู้ที่ค้นพบนั้นจะนำไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือยืนยันการปฏิบัติงานต่างๆ ที่ดำเนินอยู่หรือเพิ่มเสริมหลักการต่างๆ ให้สมบูรณ์เป็นการศึกษาเพื่อค้นคว้าหาความจริงด้วย วิธีการคิดอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ การวิจัยจึงเป็นกรรมวิธีเชิงวิทยาศาสตร์ได้รับการ ปรับปรุงขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสาะแสวงหาความรู้ และความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ทั้งในวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์(พ.ต.ต. สุวรรณ สุวรรณเวช, 2518)

การวิจัยหมายถึงการค้นคว้าหาความรู้ ความจริงที่เชื่อถือได้ โดยวิธีการที่มีระบบแบบแผน ที่เชื่อถือได้ เพื่อนำความรู้ที่ได้นั้น ไปสร้างกฎเกณฑ์ หรือทฤษฎี เพื่อนำไปใช้ในการ อ้างอิงอธิบาย ปรากฏการณ์หรือทฤษฎีเพื่อใช้ในการอ้างอิงอธิบายปรากฏการณ์เฉพาะเรื่องหรือทั่วไป และหรือควบคุมการเกิด ปรากฏการณ์ต่างๆได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

สรุปความหมายของคำว่า “ วิจัย ”

“การวิจัย” เป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อพิสูจน์ หรือหาคำตอบ หรือหาข้อเท็จจริงอะไรบางอย่างที่อาจจะยังไม่มี การค้นพบในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน หรืออาจจะมีการค้นพบมาแต่เมื่อเวลาแปรเปลี่ยนไปผลก็อาจจะแปรเปลี่ยนตามไปด้วย ซึ่งทำในการทำวิจัย ผู้วิจัยก็ต้องการทราบผลของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นอย่างไรบ้าง, เพราะเหตุใดหรือมูลเหตุใดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง, และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงเป็นเช่นไร ดังนั้นก็ต้องค้นหาข้อมูลใหม่อีกครั้งหนึ่ง

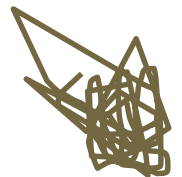

แนวคิดพื้นฐานของการวิจัย

ประพนธ์ เจียมกุล(2543) ได้กล่าวไว้ว่า “แนวคิดพื้นฐานของการวิจัย” นั้นหมายถึง ปรัชญาหรือความเชื่ออันเป็นพื้นฐานของการวิจัย ซึ่งแนวคิด

อาจแยกกล่าวได้เป็น 2 แนวทาง คือ

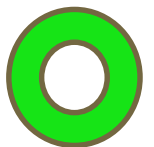
“ ปรัชญาปฏิฐานนิยม และ ปรัชญาในกลุ่มคัดค้านปฏิฐานนิยม”

1. ปฏิฐานนิยม (Positivism)

1. ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ สามารถอธิบายได้ด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในธรรมชาตินั่นเอง มิได้เกิดขึ้นเนื่องจากเทวดาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายดลบันดาลให้เป็นไป

2. มนุษย์สามารถรับรู้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกได้โดย ผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ผลจากการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ เรียกว่า “ประสบการณ์” ดังนั้นประสบการณ์จึงเป็นบ่อเกิดของความรู้

3. ความรู้ที่เชื่อถือได้คือ ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ หมายความว่า สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสต่างๆ (หรือใช้เครื่องมือวัดซึ่งก็คือ เครื่องมือที่ช่วยขยายขอบเขตและความละเอียดอ่อนของประสาทสัมผัสต่างๆนั่นเอง) และยังสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ด้วยประสบการณ์ **สิ่งที่เป็จริงก็คือ สิ่งซึ่งทุกคนรับรู้ร่วมกันและเหมือนกันเรียกว่า “ความจริงวัตถุวิสัย(Objective truth)” ส่วนสิ่งรับรู้หรือรู้สึกได้เฉพาะตัวคนใดคนหนึ่งเรียกว่า “ความจริงอัตวิสัย (Subjective truth)” ถือว่าเชื่อถือได้น้อยกว่าความจริงวัตถุวิสัย**

4. การศึกษาปรากฏการณ์ธรรมชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นพบกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีที่จะทำให้สามารถอธิบาย ปรากฏการณ์นั้นๆได้ เมื่ออธิบายได้ก็สามารถทำนายได้ และในขั้นสุดท้ายคือ การควบคุมปรากฏการณ์นั้นๆได้

5. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติ

เช่นเดียวกับพืชและสัตว์ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ การที่มนุษย์อยู่รวมกันในสังคมก็ย่อมอยู่ภายใต้

กฎเกณฑ์ทางสังคม การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมก็มีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นพบกฎเกณฑ์ที่จะช่วยให้อธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้

6. วิธีแสวงหาความรู้ที่เชื่อถือได้มากที่สุดคือ วิธีทางวิทยาศาสตร์ ซึ่ง

เป็นวิธีผสมผสานระหว่างวิธีการใช้เหตุผลแบบอุปนัย (Inductive Reasoning) ซึ่งเป็นวิธีที่เริ่มต้นด้วยข้อเท็จจริงเฉพาะซึ่งได้จากประสบการณ์แล้วนำไปสู่ข้อสรุปหรือกฎเกณฑ์ กับวิธีการใช้เหตุผลแบบนิรนัย (Deductive Reasoning) ซึ่งเป็นวิธีที่เริ่มต้นจากหลักเกณฑ์แล้วนำไปทดสอบยืนยันด้วยการรวบรวมข้อเท็จจริงเฉพาะเป็นการเพิ่มเติมวิธีทางวิทยาศาสตร์สามารถนำไปศึกษาได้ทั้งปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม โดยมีเป้าหมายเช่นเดียวกันคือ เพื่อค้นพบกฎเกณฑ์หรือทฤษฎีที่จะใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติหรือพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมได้

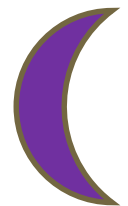
7. เนื่องจากวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นวิธีแห่งประสบการณ์จึงต้องอาศัยการ

ใช้เครื่องมือต่าง ๆ วัดปรากฏการณ์ต่าง ๆ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ผลจากการวัดโดยใช้เครื่องมือเหล่านี้ก็จะทำให้ได้ข้อมูลเป็นตัวเลข หรือข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติได้

2. ปรัชญาในกลุ่มคัดค้านปฏิฐานนิยม

1. อัตถิภาวะนิยม (Existentialism)
2. ปราบกฏการณ์นิยม (Phenomenology)
3. ชาติพันธุ์วิทยา (Ethno methodology)
4. สัญลักษณ์ปฏิสัมพันธ์นิยม (Symbolic Interactionism)

อัตถิภาวนิยม (Existentialism)

แนวความคิดนี้มีแนวความคิดว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์แต่ละคนคือ “การมีชีวิตอยู่ด้วยตนเอง (Individual Existence)” มนุษย์แต่ละคนมีชีวิตอยู่ในโลกที่ตนเองมีประสบการณ์ ดังนั้นความจริงของคนแต่ละคนจึงเป็นความจริงที่ตนเองรับรู้โดยเฉพาะ และแปลความหมายตามพื้นฐานแห่งประสบการณ์ และความเชื่อของตน ส่วนความจริงซึ่งเป็นเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์หรือกฎเกณฑ์ทางสังคมยังไม่ใช่ความจริงที่แท้จริงสำหรับมนุษย์แต่ละคนแต่ความจริงที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลแต่ละคนนำตัวเข้าไปผูกพันกับกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ หรือทางสังคมเหล่านั้น และตีความหมายออกมาในแง่ของประสบการณ์ของตนเอง ความหมายที่เขาตีออกมานั้นแหละ คือความจริงที่จริงสำหรับเขา ซึ่งเป็น ความจริงอัตวิสัย (Subjective Truth) ส่วนกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์นั้นเป็นกฎเกณฑ์แบบเครื่องจักรกล และหยิบยกมาเกี่ยวข้องเฉพาะตัวแปรบางตัวที่สามารถอธิบายกฎเกณฑ์เหล่านั้นได้ ถือว่าเป็นการทำลายความเป็นปัจเจกบุคคลของมนุษย์แต่ละคน

ปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology)

“**คนมีจิตสำนึก(Consciousness)**” ซึ่งเป็นตัวกระบวนการแห่งความรู้สึกนึกคิด และเป็นตัวกำหนดความหมายของประสบการณ์ของแต่ละคน มนุษย์แต่ละคนไม่ควรเชื่อจากคำพรรณนาของสื่อมวลชนหรือจาก กฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นโดยสังคม แต่ควรจะพิจารณาความหมายของสิ่งต่างๆจากประสบการณ์ตรงต่อปรากฏการณ์แต่ละอย่างนั้น เขาเสนอว่าให้บุคคลแต่ละคนตั้งข้อสงสัยต่อคำพรรณนาของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ให้ไว้จากแหล่งภายนอก แต่ให้แสวงหาข้อเท็จจริงของปรากฏการณ์โดยการมีประสบการณ์ตรงต่อปรากฏการณ์นั้นๆ

ชาติพันธุ์วิทยา (Ethno methodology)

สิ่งที่แนวความคิดนี้สนใจก็คือ โลกแห่งชีวิตประจำวันนักคิดตามแนวความคิดนี้สนใจที่จะศึกษาว่ามนุษย์ให้ความหมายต่อโลกแห่งชีวิตประจำวันของตนอย่างไร เขามีความเชื่ออย่างไรและปฏิบัติต่อกันอย่างไร ดังนั้นนักชาติพันธุ์วิทยาจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อให้เข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ภายใต้บริบทของสังคมใดสังคมหนึ่ง วิธีหาความรู้ตามแนวคิดชาติพันธุ์วิทยานี้มีชื่อว่า วิธีการชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnography) เป็นวิธีการที่มนุษย์วิทยาใช้ในการศึกษาวัฒนธรรมต่างๆ ทั้งวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย และวัฒนธรรมของคนในสังคมเมือง

สัญลักษณ์ปฏิสัมพันธ์นิยม (Symbolic Interactionism)

1. มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความหมายที่เขาให้แก่สิ่งนั้น มนุษย์อาศัยอยู่ในโลก 2 โลกคือ “โลกแห่งธรรมชาติ” กับ “โลกแห่งสังคม” ในโลกแห่งธรรมชาตินั้นมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตอย่างหนึ่งที่อาศัยอยู่ในโลก มนุษย์จึงตกอยู่ใต้กฎเกณฑ์ แห่งธรรมชาติ เช่น ความต้องการต่างๆทางชีววิทยา ส่วนในโลกแห่งสังคมนั้นเป็นโลกแห่งสัญลักษณ์ การมีสัญลักษณ์ต่างๆเช่น ภาษาสามารถทำให้มนุษย์สื่อความหมายแก่กันและกันได้ การให้ความหมายและแปลความหมายของสัญลักษณ์เป็นลักษณะสำคัญของการติดต่อสื่อสารทางสังคม นักสัญลักษณ์ ปฏิสัมพันธ์นิยมจึงเน้นความสนใจของการศึกษาวิจัยไปที่ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลซึ่งเกิดจากการตีความหมายของสัญลักษณ์ในการติดต่อสื่อสารนั้น

2. กระบวนการให้ความหมายและตีความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ โดยผ่านสัญลักษณ์เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมของมนุษย์แต่ละคนไม่เพียงจะถูกกำหนดโดยตัวแปรทางจิตวิทยา เช่น ความต้องการต่าง ๆ, เจตคติ, และบุคลิกภาพ หรือโดยกฎเกณฑ์ทางสังคมเช่น โครงสร้างของสังคม และบทบาทที่สังคมกำหนดให้ แต่ยังเป็นผลจากกระบวนการที่ต่อเนื่องของการให้ความหมายและตีความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้เรื่อย ๆ อีกด้วย

3. กระบวนการให้ความหมายและตีความหมายนี้เกิดขึ้นในบริบทของสังคม บุคคลแต่ละคนปรับพฤติกรรมของตนเองต่อบุคคลอื่น โดยการคิดถึงบทบาทของอีกฝ่ายหนึ่งจะตอบว่าอย่างไร แล้วก็คิดต่อไปว่าตนเองจะตอบว่าอย่างไร ด้วยการคิดเช่นนี้เขาก็จะสามารถแสดงบทบาทที่คิดว่าเหมาะสม หรือพยายามโน้มน้าวจิตใจอีกฝ่ายหนึ่งให้คล้อยตามกับทัศนคติของตน

แนวความคิดทั้ง 4 แนวนี้

เมื่อนำมาผสมผสานกันเข้าก็เกิดเป็นแนวคิดของกลุ่มคัดค้านปฏิฐานนิยม

1. ความรู้อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความรู้วัตถวิสัย และความรู้อัตวิสัย **ความรู้วัตถวิสัย** ได้แก่ **ความรู้เกี่ยวกับโลกภายนอก** ซึ่งประกอบด้วยสรรพสิ่งต่างๆทั้งมีชีวิต และไม่มีชีวิต ซึ่งดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลงไปภายใต้กฎเกณฑ์ทางธรรมชาติ กฎเกณฑ์ดังกล่าวเหล่านั้น สามารถศึกษาและค้นพบได้โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ ส่วนความรู้ที่เป็น **อัตวิสัย** นั้น ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความรู้สึนึกคิดและความหมายที่มนุษย์แต่ละคนให้กับประสบการณ์ของตนและให้กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบข้าง ความรู้อดังกล่าวนี้ไม่อาจค้นพบได้โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากวิธีทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถหยั่งลึกลงไปในการรู้สึนึกคิดของคนแต่ละคนได้

2. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งแตกต่างจากสัตว์และพืช กล่าวคือ มนุษย์มีจิตสำนึก (Consciousness) ซึ่งสามารถคิดเองได้ ริเริ่มและ กำหนดพฤติกรรมของตนเองได้ ให้ความหมายและตีความหมาย ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ ดังนั้นจึงไม่ใช่สิ่งที่จะอยู่นิ่งเฉยยอมตนอยู่ ภายใต้อิทธิพลภายนอกจากธรรมชาติโดยไม่ต่อสู้ดิ้นรน การศึกษาให้ เข้าใจมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องใช้วิธีการที่ละเอียดอ่อน และ ใช้เวลามากเพียงพอจะใช้วิธีการวัดด้วยเครื่องมือวัดเชิงปริมาณ เพียงชั่วคราวก็จะได้ข้อมูลที่ไม่ละเอียดและไม่ลึกซึ้งเพียงพอ

3. วิธีการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงหรือความรู้เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความหมาย และพฤติกรรม ที่แสดงออกของมนุษย์แต่ละคนนั้นจะต้องใช้วิธีการ “หาความรู้จากภายใน” โดยถือว่าคนแต่ละคนเป็นแหล่งความรู้ มิใช่เป็นเพียง “สมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง” ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของคนแต่ละคนจะนำไปหา ค่าเฉลี่ย กับ

คนอื่นไม่ได้ เพราะค่าเฉลี่ยดังกล่าวไม่มีความหมาย การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงก็ต้องใช้วิธีการลงไปสัมผัส สร้างความคุ้นเคยจนสามารถสื่อความหมายกันได้ด้วยคำพูด, ด้วยกิริยาท่าทาง ดังนั้นวิธีการวิจัยที่ใช้ได้ผลก็คือ วิธีการที่ผู้วิจัยต้องลงไปคลุกคลี สร้างความคุ้นเคยจนผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจ การแสวงหาข้อมูลก็ต้องใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม พูดคุย หรือสัมภาษณ์ อย่างไม่เป็นทางการ และใช้เวลาในการแสวง

หาข้อมูลนานพอที่จะมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่แท้จริง

วิธีดังกล่าวเรียกรวมๆว่า วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) หรือวิธีการวิจัยเชิงความหมาย(Interpretive Research) หรือการวิจัยเชิงคุณลักษณะ

สรุปเปรียบเทียบระหว่าง ปฏิธานนิยมกับกลุ่มคัดค้านปฏิธานนิยม

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	การวิจัยเชิงปริมาณ	การวิจัยเชิงคุณภาพ
1. แนวคิดพื้นฐาน	ปฏิธานนิยม	ปรากฏการณ์นิยม
2. เนื้อหาที่ศึกษา	วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สังคมศาสตร์	สังคมศาสตร์
3. สมมติฐาน	มีการตั้งสมมติฐานล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล	ไม่มีการตั้งสมมติฐานล่วงหน้า
4. หน่วยที่ศึกษา	กำหนดประชากรแล้วเลือกส่วนหนึ่งของประชากรมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง	ศึกษารายกรณี อาจเป็นรายบุคคล รายกลุ่มหรือรายชุมชน
5. สิ่งที่มีง่าค้นพบ	ทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ซึ่งเป็นหลักกำหนดปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือพฤติกรรมมนุษย์ในสังคม	พฤติกรรม และความหมายที่บุคคลที่ละคนให้กับพฤติกรรม และปรากฏการณ์ต่าง ๆ
6. ลักษณะของข้อมูล	เน้นข้อมูลเชิงวัตถุวิสัย เน้นการวัดข้อมูลเชิงปริมาณ	เน้นข้อมูลภายในความรู้สึกนึกคิดของคนแต่ละคน ซึ่งเป็นข้อมูลอัตวิสัย
7. แนวการวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูลเป็นกลุ่มใช้วิธีการทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างหรือวิเคราะห์ความสัมพันธ์	วิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายกรณี เช่น รายบุคคล รายกลุ่มหรือรายชุมชนตีความหมายของแต่ละพฤติกรรม
8. เป้าหมายของการวิจัย	เพื่อค้นพบหรือสร้างหรือพิสูจน์ทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ที่อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือพฤติกรรมมนุษย์	เพื่อให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิดของคนแต่ละคน

ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปริมาณ

1. การเลือกเรื่องการวิจัย
2. การกำหนดประเด็นปัญหาย่อย
3. การตั้งสมมติฐาน
4. การออกแบบการวิจัย
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย
7. การเสนอรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนของการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การกำหนดเรื่องการวิจัย

2. **การเตรียมการรวบรวมข้อมูล** ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยเตรียมการรวบรวมข้อมูล เช่น การเข้าไปเยี่ยมเยียน และสำรวจพื้นที่ที่จะทำการศึกษา การเตรียมเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อม เช่น สมุดบันทึก เครื่องอัดเทป และอุปกรณ์อื่น ๆ การทำความรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลที่จะเป็นแหล่ง “ข้อมูลสำคัญ (Key informants)” เป็นต้น

3. **การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ** ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยลงมือรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกต และบันทึกการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ ๆ และการรวบรวมเอกสารและหลักฐานเพิ่มเติม เป็นต้น ขั้นตอนนี้จะต้องกระทำต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาานาน และจะต้องลงไปคลุกคลีใกล้ชิดกับบุคคลต่างๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา

4. **การบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ** ขั้นตอนนี้จะต้องทำควบคู่ไปกับขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล โดยทั่วไปแล้วข้อมูลการสังเกตและการสัมภาษณ์ในแต่ละวันจะต้องถูกนำมาจัดระบบ และบันทึกไว้ในช่วงท้ายของกิจกรรมแต่ละวัน

5. **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ** ขั้นตอนนี้ต้องทำควบคู่ไปกับขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 ตามปกติแล้วการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นการตีความหมายของข้อมูลเชิงพรรณนาจะกระทำได้เมื่อได้ข้อมูลมากพอสมควร เช่น วิเคราะห์ทุก วัน หรือ 5 วัน และในการวิเคราะห์นั้นไม่ถือว่าทำไปแล้วจะสิ้นสุดไปเป็นตอน ๆ แต่จะทำการตีความหมายใหม่ และเขียนใหม่ เมื่อได้ข้อมูลใหม่มาซึ่งมีผลทำให้การตีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

6. **การสรุปและเขียนรายงาน** ขั้นตอนนี้สามารถกระทำภายหลังจากที่ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนที่ 4 และขั้นตอนที่ 5 สิ้นสุดลงแล้ว ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยลงมือเขียนรายงานการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ในบางกรณีการเสนอรายงานการวิจัยอาจไม่มีการสรุป แต่เป็นเพียงการเสนอเรื่องราวที่ค้นพบให้ผู้อ่านได้รับทราบ และปล่อยให้ผู้อ่านเกิดข้อสรุปขึ้นในใจตัวเอง”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเป็นกรรมวิธีที่ตั้งอยู่บนรากฐานทางวิทยาศาสตร์ และเป็นไปตามหลักวิชา คือ ใช้หลักของเหตุผลในการศึกษารวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อยุติต่างๆ การวิจัยจะต้องทำเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งวัตถุประสงค์นั้นต้องแล้วแต่เรื่อง ผู้วิจัยจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ไว้ก่อนการลงมือวิจัยว่า ผู้วิจัยต้องการทราบอะไร ต้องการทำอะไร แล้วจึงหาวิธีการที่เหมาะสมในการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ ต่อไป

โดยทั่ว ๆ ไป แล้วการวิจัยจะสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

เพื่อนำไปประยุกต์ (Applied Research) หมายถึง การทำขึ้นเนื่องจากมีปัญหาเฉพาะหน้าที่จะต้องค้นคว้าหาความจริง และหลักการเพื่อนำมาใช้ทันที หรือเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจอะไรบางอย่างที่ผู้วิจัยกำลังเกิดข้อสงสัย หรือการความไม่แน่ใจในสิ่งนั้นๆ ดังนั้นวัตถุประสงค์เพื่อนำไปประยุกต์นั้นจึงต้องทำให้เสร็จสิ้นทันต่อความต้องการหรือทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา (Academic Research) หมายถึง ขณะทำการวิจัยนั้น ผู้วิจัยอาจมีได้ทำขึ้นเพื่อนำไปใช้งานจริง แต่อาจจะทำขึ้นเพื่อสนองความอยากรู้ อยากรทราบ ทดสอบทฤษฎีต่างๆที่ผู้วิจัยมีข้อสงสัยในปัญหา นั้นๆ ซึ่งผลงานวิจัยอาจจะมิประโยชน์ต่อการใช้งานในอนาคตได้

ความสำคัญของการวิจัย

ปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับทั่วไปแล้วว่า การวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยอาจแยกกล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยได้เป็น 3 ประการคือ

1. การวิจัยเป็นกระบวนการหาความรู้ที่เชื่อถือได้มากที่สุด ความรู้หรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัย จึงเป็นความรู้หรือข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือที่สุด ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นวิธีการที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ในการแสวงหาและสะสมองค์ความรู้

ที่เชื่อถือได้ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของโลกมากยิ่งขึ้น

2. ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ จะเห็นได้ว่าความสะดวกสบายของชีวิตสมัยใหม่ในปัจจุบัน เป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาการแขนงต่าง ๆ ซึ่งได้มาจากการวิจัยนั่นเอง

3. การวิจัยช่วยให้ผู้ทำวิจัยมีจิตใจเป็นนักวิชาการมากยิ่งขึ้น ผลจากการทำวิจัยจะช่วยให้ผู้วิจัยมีโลกทรรศน์ที่เปิดกว้าง ยอมรับผลการวิจัยแม้ว่าผลนั้นจะตรงกันข้ามกับความเชื่อดั้งเดิมของตน นอกจากนั้นการทำวิจัยจะช่วยให้ผู้วิจัยเกิดความรู้สึกว่าตนกำลังกระทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ ทำให้ชีวิตของผู้วิจัยมีความหมาย และมีคุณค่ามากขึ้น

การจำแนกสาขาการวิจัย

การวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ คือ การศึกษาเพื่อทดสอบข้อสมมติฐานที่วางไว้มีความสัมพันธ์ในระหว่างปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือไม่โดยวิธีการศึกษาเรื่องนี้ด้วยวิธีการทดลองหรือควบคุม และใช้วิจยารณญาณทำการเปรียบเทียบตลอดจนจัดกระทำอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอ การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ได้ปรากฏให้เห็นในสาขาวิชาต่างๆ เช่น การแพทย์, เคมี, ชีววิทยา ฯลฯ ผลการค้นคว้าปรากฏเป็นรูปธรรม มีความคงที่แน่นอน ปรากฏให้เห็นชัดเจน

การวิจัยด้านสังคมศาสตร์ คือ สังคมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์รวมทั้งความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีต่อสังคม ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ทศนคติ ค่านิยม ฯลฯ รวมทั้งพฤติกรรมต่างๆ ที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อมและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใด ๆ ก็ถือว่าเป็นการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ดังนั้นสรุปได้ว่าการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ เครื่องมือต่างๆที่ใช้ในการศึกษาจึงสร้างให้มีความแม่นยำได้ยาก การควบคุมสภาพแวดล้อม หรือตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ก็จะทำหน้าที่ต่างกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

ความแตกต่างระหว่าง

การวิจัยทางสังคมศาสตร์กับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

ความจริง (Fact) ความจริงทางสังคมศาสตร์ไม่ค่อยคงที่และแปรเปลี่ยนไปเรื่อยๆ แต่ทางวิทยาศาสตร์มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

การควบคุม (Control) การวิจัยทางสังคมศาสตร์ควบคุมได้ยากมากเพราะการวิจัยทางสังคมศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

การสังเกต (Observation) ทางวิทยาศาสตร์สังเกตได้ชัดเจนและคงที่แน่นอนแต่ทางสังคมศาสตร์นั้นเรื่องราวซับซ้อนและสังเกตได้ไม่ชัดเจน

การเกิดซ้ำ สิ่งที่เกิดขึ้นทางวิทยาศาสตร์เมื่อเกิดซ้ำจะมีผลคงที่ ซึ่งตรงข้ามกับทางสังคมศาสตร์

ตัวแปร (Variables) ทางสังคมศาสตร์มีตัวแปรมาเกี่ยวข้องมากมาย และควบคุมได้ยากมาก ซึ่งไม่เหมือนกับทางวิทยาศาสตร์ที่มีตัวแปรน้อย และควบคุมได้ง่าย

การวัด (Measurement) ทางด้านวิทยาศาสตร์สามารถวัดได้แน่นอนและสามารถเปรียบเทียบได้ และผลที่ปรากฏขึ้นมานั้นจะมีค่าคงที่ ซึ่งตรงข้ามกับทางสังคมศาสตร์

การทำนาย (Prediction) ทางด้านวิทยาศาสตร์ผู้วิจัยสามารถทำนายได้แม่นยำกว่าทางด้านสังคมศาสตร์

บทบาทของการวิจัย

ผลของการวิจัยเอื้อประโยชน์แก่มนุษย์อย่างมากทั้งทางด้านทฤษฎี และทางปฏิบัติ

“วิทยาศาสตร์” ช่วยให้นักวิจัยเข้าใจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและช่วยให้มีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่มนุษย์

“สังคมศาสตร์/พฤติกรรมศาสตร์” ช่วยให้นักวิจัยมีความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกันดีขึ้น และสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์

“การศึกษา” ทำให้สามารถปรับปรุงหลักสูตรและปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น

ลักษณะของนักวิจัยที่ดี

คำว่า “วิจัย” ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “RESEARCH” ซึ่งสามารถอธิบายแยกความหมายของตัวอักษรที่ประกอบกันได้

R = Recruitment & Relationship หมายถึง การฝึกคนให้มีความรู้ รวมทั้งรวบรวมผู้ที่มีความรู้ เพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน ติดต่oprะสานงานและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

E = Education & Efficiency หมายถึง ผู้วิจัยจะต้องมีการศึกษา มีความรู้ความสามารถ

S = Sciences & Stimulation หมายถึง เป็นศาสตร์ที่ต้องมีการพิสูจน์ค้นคว้า เพื่อหาความจริง และผู้วิจัยจะต้องมีแรงกระตุ้นในความคิดริเริ่ม มีความกระตือรือร้นที่จะทำวิจัย

E = Evaluation & Environment หมายถึง รู้จักการประเมินผลดูว่ามีประโยชน์ควรจะทำต่อไปหรือไม่ และต้องรู้จักใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ในการวิจัย

A = Aim & Attitude หมายถึง มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่แน่นอน และมีทัศนคติที่ดีต่อการติดตามผลการวิจัย

R = Result หมายถึง ผลการวิจัยที่ได้มาจะเป็นอย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะต้องยอมรับผลการวิจัยนั้นๆ อย่างดุษฎี เพราะผลการวิจัยที่ได้มานั้นได้มาจากการค้นคว้าศึกษาอย่างมีระบบ

C = Curiosity หมายถึง ผู้วิจัยจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็น มีความสนใจ และขวนขวายในงานวิจัยอยู่ตลอดเวลา

H = Horizon หมายถึง ว่าเมื่อผลการวิจัยออกมาแล้วยอมทำให้ทราบ แล้วเข้าใจในปัญหาเหล่านั้น ซึ่งเปรียบเสมือนผู้วิจัยเกิดแสงสว่างขึ้นในจิตใจ แต่ถ้ายังไม่เกิดแสงสว่าง ผู้วิจัยก็ต้องดำเนินต่อไปจนกว่าจะพบกับแสงสว่างในทางสังคม ซึ่งคำว่าแสงสว่างหมายถึง ผลการวิจัยก่อให้เกิดสันติสุขแก่สังคมนั่นเอง

จรรยาบรรณนักวิจัย

นักวิจัย หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ อย่างเป็นระบบ เพื่อตอบประเด็นที่สงสัย โดยมีระเบียบวิธีอันเป็นที่ยอมรับ ในแต่ละศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมทั้งแนวคิด มโนทัศน์ และวิธีการที่ใช้ในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

จรรยาบรรณ หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสม แสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรม ในการประกอบอาชีพ ที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาวิชาชีพ ประมวลขึ้นไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติ เพื่อรักษาชื่อเสียง และส่งเสริมเกียรติคุณ ของสาขาวิชาชีพของตน

จรรยาบรรณนักวิจัย หมายถึง หลักเกณฑ์ควรประพฤติปฏิบัติของนักวิจัยทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานวิจัย ตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม และหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐาน ของการศึกษาค้นคว้า ให้เป็นไป อย่างสมศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของนักวิจัย

จรรยาบรรณนักวิจัย

1. ต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ
2. ต้องตระหนักถึงพันธกรณี ในการทำวิจัย ตามข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงาน
3. ต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย
4. ต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต
5. ต้องเคารพศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย
6. ต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย
7. พึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
8. พึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
9. พึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ

การบรรยายครั้งที่ 3
การกำหนดปัญหาการวิจัย และ
การเขียนรายงานการวิจัย บทที่ 1

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

การกำหนดปัญหาในการวิจัย

การกำหนดหัวข้อปัญหาของการวิจัย (Formulating research problem)

เนื้อหาสาระของบทนี้มีวัตถุประสงค์คือ การเสนอแนะแนวทางที่จะช่วยให้ผู้ที่ทำการวิจัยสามารถกำหนดหัวข้อ หรือโครงการวิจัยได้ง่าย และมีความเหมาะสมในเชิงวิชาการ ดังนั้นผู้ที่วิจัยควรทราบถึงแหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย หลักเกณฑ์ในการกำหนดหัวข้อวิจัย และการกำหนดประเด็นหรือวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัยว่าเป็นอย่างไร

ความหมายของปัญหาการวิจัย

“ปัญหา” หมายถึง ข้อสงสัย ซึ่งเกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็นในข้อเท็จจริง หรือต้องการที่จะทราบข้อแก้ไขปัญหาที่มนุษย์ประสบอยู่ เมื่อนำคำว่า “ปัญหา” มาใช้ในการวิจัยนั้น ความหมายน่าจะเป็นข้อสงสัยที่จุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดการค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้ความกระจ่าง รู้แจ้ง หรือรู้ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาที่แท้จริง “ปัญหาของการวิจัย” ที่กำหนดขึ้นมานั้น จะต้องมีจุดมุ่งหมายใดจุดมุ่งหมายหนึ่งดังนี้

ปัญหาของการวิจัย

ปัญหาที่เป็นเชิงวิชาการ

หมายถึง ข้อสงสัยที่ต้องการตรวจสอบ หรือทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นหรือเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีหนึ่ง หรือเป็นการเพิ่มความรู้ทางด้านองค์ความรู้ที่จะสามารถพัฒนาเป็นทฤษฎีการสื่อสารได้ต่อไป โดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในงานหนึ่งงานใดในทันที แต่มีจุดมุ่งหมายในการเพิ่มพูนความรู้เป็นสำคัญ

ปัญหาที่เป็นเชิงปฏิบัติ

หมายถึง ข้อสงสัยที่ต้องการตรวจสอบให้แน่ชัดว่าเป็นอย่างไร และหรือทางแก้ไขปัญหานั้นคืออะไรซึ่งจุดมุ่งหมายในการกำหนดปัญหาที่เป็นเชิงปฏิบัติคือต้องการนำคำตอบของปัญหาที่ได้นั้นไปไว้เป็นข้อมูลในการทำงาน หรือการตัดสินใจในการทำงาน

“ศึกษาความพึงพอใจในของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา”

แหล่งที่มาของหัวข้อปัญหาการวิจัย

(SOURCES OF RESEARCH PROBLEM)

1. จากประสบการณ์หรือภูมิหลังของผู้ที่จะทำการวิจัย
2. การอนุมานจากทฤษฎีหรือการคาดคะเนตามหลักเหตุผลของทฤษฎี
3. จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาไว้
4. จากการอ่านหนังสือหรือวารสารในแวดวงสาขาวิชาชีพ(Professional) สาขาวิชาการ
5. ประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจสังคม การเมือง ของประเทศชาติ สังคมและโลก
6. จากแหล่งทุนวิจัย
7. เป็นปัญหาที่สามารถตอบได้
8. มีความสำคัญและเป็นประโยชน์

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อโครงการวิจัย

1. แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป
2. เป็นข้อความที่มีความชัดเจนและไม่คลุมเครือ
3. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
4. ลักษณะของการเก็บข้อมูล

“พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนและในวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง”

5. ประชากรเป้าหมายหรือสถานที่

“พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชากรในเขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพฯ”

6. การกำหนดประเด็นสาระสำคัญของการวิจัย

“ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

7. การใช้หลายมิติในการตั้งชื่อ และการกำหนดหัวข้อเรื่องที่ได้มีการวิจัยมาแล้ว

ลักษณะของปัญหาวิจัยที่ดี

1. เป็นปัญหาที่ไม่กว้างหรือแคบจนเกินไป
2. เป็นปัญหาที่สามารถศึกษาวิจัยได้
3. ปัญหาวิจัยที่ดีควรเป็นปัญหาที่สามารถพิสูจน์ได้
4. ปัญหาที่ดีควรเป็นปัญหาที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาทฤษฎีหรือเป็นแนวทางในการทำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ปฏิบัติงานหรือปรับปรุงการทำงาน
5. ปัญหาที่ดีควรเป็นปัญหาที่ได้คำตอบหรือผลการวิจัยที่จะสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ทั่วไป (Generalization) หรือมีความเที่ยงตรงภายนอก
6. ปัญหาวิจัยที่ดี ไม่ควรใช้เงินและเวลาในการทำวิจัยมากมายจนเกินไป
7. ปัญหาการวิจัยที่ดีควรมีคุณสมบัติสอดคล้องเหมาะสมกับผู้วิจัย
8. ปัญหาในการทำวิจัยที่ดีควรเป็นปัญหาที่ริเริ่มสร้างสรรค์ แปลกใหม่
9. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ หรือมีประโยชน์
10. สามารถหาคำตอบได้
11. สามารถหาข้อมูลตรวจสอบสมมติฐาน

ชื่อโครงการวิจัย

1. บอกความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยปกติแล้วชื่อโครงการวิจัยจะมีตัวแปรตาม
2. กระชับ ชัดเจน ไม่กว้างหรือแคบ
3. ใช้ประโยคใจความสมบูรณ์

*พัฒนาการของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย พ.ศ. 2495-2549

*ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจในการเรียนของชาวเขา

*การสำรวจความต้องการในการเรียน ต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

*การวิเคราะห์สาเหตุการลาออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
โรงเรียนดอนเมืองฯ

การหาหัวข้อปัญหา

หา Keyword หรือหาคำสำคัญให้ได้ก่อน

- การจัดการคุณภาพ - ความพึงพอใจ - เส้นทางการท่องเที่ยว - การประกันคุณภาพ

เจาะลึก(แคบลงไป) เช่น

- ปัญหาของการพัฒนาสินค้าและบริการ
- ความต้องการและความคาดหวังของผู้บริโภคที่มีสินค้าและบริการ
- คำถามเชิงวิจัย(อยากรู้)
- การพัฒนาสินค้าและบริการมีประสิทธิภาพหรือไม่
- ผู้บริโภคมีความคิดเห็นอย่างไรต่อสินค้าและบริการของบริษัท

ปัญหา = สิ่งที่เกิดความสงสัยหรือต้องการคำตอบ ปัญหาทางการวิจัย
จะต้องใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ
(นายแดงอกหักเป็นปัญหาแต่ไม่ใช่วิชาการวิจัย)

การหาหัวข้อปัญหาไม่ดี

“แนวโน้มการจราจรใน กทม. จะไปทางไหน”

“รถไฟฟ้าใต้ดิน:โฉมหน้าใหม่ของคนกรุงเทพ”

การกำหนดชื่อเรื่องวิจัย **มีใช้** การเขียนหัวข้อหรือการตั้งชื่อบทความ เพราะ
ข่าวจะเน้นสีส่น & ภาพพจน์ให้ผู้อ่านคล้อยตาม แต่ ชื่อเรื่องในงานวิจัยควรบอก
ความสัมพันธ์ของตัวแปร

แหล่งของหัวข้อการวิจัย

1. เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ
2. เกิดจากประสบการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน หรือสิ่งแวดล้อม
3. ปัญหาหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมทั่วไป
4. เกิดจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือ เป็นผู้รู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

แนวทางการเลือกหัวข้อการวิจัย

1. ความสนใจของวิจัย
2. ความรู้ความสามารถของผู้วิจัย
3. สาระสำคัญของปัญหา เช่น ความเร่งด่วนของปัญหา
4. ความทันสมัยน่าสนใจ
5. ความสามารถในการดำเนินงานให้เสร็จสมบูรณ์
6. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย
7. เป็นชื่อเรื่องที่กะทัดรัด เข้าใจง่าย ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ทำการวิจัย
8. ให้ความหมายในการจูงใจ น่าสนใจ และตรงกับเรื่องมากที่สุด
9. สามารถสื่อให้ผู้อ่านคาดคะเนเรื่องราวที่จะทำการวิจัยได้อย่างใกล้เคียง

วิธีการตั้งหัวข้อการวิจัย

1. ควรตั้งชื่อเรื่องวิจัยให้เหมาะสม
2. ควรตั้งชื่อเรื่องวิจัยให้ตรงกับประเด็นของปัญหา
3. ควรตั้งชื่อเรื่องวิจัยโดยการใช้คำที่บ่งบอกให้ทราบถึงประเภทของการวิจัย
4. ควรตั้งชื่อเรื่องวิจัยในลักษณะของคำถาม

“ศึกษาวงจรชีวิตของเห็บสุนัข”

ไม่ดี

“การศึกษาวงจรชีวิตของเห็บสุนัข”

ดีขึ้น

“เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองเลย”

ไม่ดี

“การเปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงของโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองเลย”

ดีขึ้น

ตัวอย่าง หัวข้องานวิจัย

“พฤติกรรมการบริโภคชาไข่มุกของประชากรในเขตบางเขน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

“ความพึงพอใจของลูกค้าจ่ายเงินฝากต่อส่วนประสมทาง
การตลาดบริการของธนาคารไทยพาณิชย์ สาขารามอินทรา
จังหวัดกรุงเทพฯ”

“พฤติกรรมการใช้ของขวัญของนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา”

ตัวอย่าง หัวข้องานวิจัย

“ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการใช้บริการ Internet Banking ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขามีนบุรี”

“ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารกรุงไทยสาขาเมืองพัทยา”

“พฤติกรรมของผู้สูงอายุในเขตคลองสามวา จ.กรุงเทพฯ ในการซื้อประกันชีวิต”

ตัวอย่าง หัวข้องานวิจัย

“ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการของสวนสัตว์ดุสิต”

“พฤติกรรมของผู้บริโภคในอำเภอมุขพละในการบริโภคกาแฟ”

“พฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ในการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น”

“ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางระบบขายตรงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร”

ตัวอย่าง หัวข้องานวิจัย

- “พฤติกรรมของผู้สูงอายุในเขตคลองสามวา จ.กรุงเทพมหานคร ในการซื้อประกันชีวิต”
- “ความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพการบริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขา แฟชั่นไอส์แลนด์”
- “พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยววัยรุ่นไทยในจังหวัดกรุงเทพมหานคร”
- “ผลกระทบของสื่อออนไลน์ต่อพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น”
- “ศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกมส์ของวัยรุ่นในปัจจุบัน”

การบรรยายครั้งที่ 6

ประเภทของการวิจัย

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

ประเภทของการวิจัย

1. แบ่งแนวความคิดพื้นฐานของการวิจัย
2. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. แบ่งตามความเข้มงวดของการควบคุมตัวแปร
4. แบ่งตามเวลาที่ใช้ในการวิจัย
5. แบ่งตามระเบียบวิธีการวิจัย

1. แบ่งตามแนวความคิดพื้นฐานของการวิจัย

- 1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)** เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นที่จะได้ข้อมูลที่อยู่ใน รูปของตัวเลข และต้องใช้วิธีทางสถิติมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อลงสรุปผล และยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ
- 2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)** เป็นการวิจัยที่ต้องการค้นคว้าหาความรู้จาก เหตุการณ์ในสังคม และสภาพแวดล้อมทุกแง่มุมตามความเป็นจริง โดยข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะ
 - *ใช้ระยะในการศึกษานาน
 - *เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นนามธรรมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์
 - *การจัดเก็บข้อมูลกระทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์
 - *การวิจัยเชิงคุณภาพถือว่าเป็นการวิจัยสาขาทางมนุษยวิทยา
เช่น การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาวเขา

2. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การวิจัยบริสุทธิ์/การวิจัยพื้นฐาน (Pure or Basic Research)

หมายถึง การวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนองความอยากรู้ของมนุษย์ หรือเพิ่มพูนความรู้ของมนุษย์ มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยนั้นๆ

2. การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) หมายถึงการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำผลที่ได้ไป ทำประโยชน์ให้แก่มนุษย์ เพื่อให้ชีวิตของมนุษย์มีความสุข และสะดวกสบายยิ่งขึ้น นอกเหนือไปจากนั้นผลการวิจัยมุ่งที่จะนำผลการวิจัยหรือ ข้อค้นพบจากการวิจัยพื้นฐานไปทดลองการแก้ไขปัญหาต่างๆ การวิจัยลักษณะนี้ถ้าได้ผลก็จะมีประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมาก เช่น การวิจัยทางการแพทย์ การวิจัยทางเกษตรศาสตร์ ฯลฯ

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) เป็นการวิจัยประยุกต์ในลักษณะหนึ่ง ที่มุ่งนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหรือ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า หรือแก้ปัญหาอย่างรีบด่วน หรือปัจจุบันทันด่วน หรืองานในหน้าที่ของตนหรือของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นเรื่องๆ และใช้ได้ในขอบเขตของปัญหานั้นเท่านั้น การวิจัยลักษณะนี้ไม่มุ่งที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีทั่วไป หรือไม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้ เช่น การศึกษาผลกระทบการสร้างเขื่อนปากมูล, การศึกษาผลกระทบในการสร้างท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย (จังหวัด สงขลา) ฯลฯ

3. แบ่งตามความเข้มงวดของการควบคุมตัวแปร

1. การวิจัยในห้องปฏิบัติการ(Laboratory Research) การวิจัยประเภทนี้จัด

กระทำในห้องปฏิบัติการจึงอยู่ในสภาพที่สามารถควบคุมตัวแปรได้มากที่สุด เช่นการวิจัยเกี่ยวกับสารเคมีในห้องปฏิบัติการทางเคมี การวิจัยพฤกษศาสตร์ โดยทดลองกับสัตว์หรือคนในห้องปฏิบัติการ การวิจัยเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในห้องปฏิบัติการ ฯลฯ

2. การวิจัยภาคสนาม(Field Research) การวิจัยประเภทนี้ผู้วิจัยจะต้องเก็บรวบรวม

ข้อมูลใน “สนาม” ซึ่งหมายถึงสถานที่ที่ข้อมูลการวิจัยมีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ เช่น การวิจัยทางชีววิทยาผู้วิจัยจะต้องออกไปเก็บรวบรวมข้อมูล หรือตัวอย่างพืชหรือตัวอย่างสัตว์ในแหล่งที่มีพืชหรือสัตว์ชนิดนั้นๆ อาศัยอยู่ การวิจัยเกี่ยวกับชนบทผู้วิจัยก็ต้องออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลในชนบท หรือในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนผู้วิจัยจะต้องออกไปเก็บข้อมูลในห้องเรียน ฯลฯในการวิจัยภาคสนามนั้นผู้วิจัยสามารถควบคุมตัวแปรบางประการได้บ้าง แต่ไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้ทั้งหมด

3. การวิจัยเอกสาร(Documentary Research)

การวิจัยประเภทนี้ผู้วิจัยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากการอ่าน เอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่ต้องการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถควบคุมตัวแปรใด ๆ ได้เลย ความครอบคลุมและความถูกต้องเที่ยงตรงของผลการวิจัย ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของเอกสารที่มี และความสามารถในการ ค้นคว้าของผู้วิจัยเท่านั้น

4. แบ่งตามเวลาที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยแบบตัดขวาง(cross-sectional Research)

หมายถึง การวิจัยที่ผู้วิจัยใช้เวลาสั้นๆในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว หรืออาจจะหลายครั้งแต่มีระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลไม่ห่างกันมากนัก ข้อมูลที่รวบรวมได้จะแสดงลักษณะหรือสภาพของสิ่งที่วิจัย ณ เวลาที่รวบรวมข้อมูลนั้นเท่านั้น

เช่น สมมติว่าผู้วิจัยต้องการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กอายุ 12 ขวบ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอายุ 12 ขวบ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากผลการทดสอบดังกล่าวปรากฏว่า เมื่อนำผลมาวิเคราะห์แล้วก็จะทำให้สามารถทราบได้ว่าเด็กอายุ 12 ขวบ โดยทั่วไปมีความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในระดับใด ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าการวิจัยเชิงสำรวจเกือบทั้งหมด หรือแม้แต่งานวิจัยเชิงทดลองเกือบทั้งหมดจะเป็นงานวิจัยแบบตัดขวางเพราะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะสั้นๆ

2. การวิจัยระยะยาว(Longitudinal Research)

หมายถึง งานวิจัยที่ผู้วิจัยติดตามศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นระยะเวลายาวนานหลาย ๆ ปี จนกระทั่งได้ผลการวิจัยตาม วัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ และข้อมูลที่รวบรวมได้จะแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลง ไปทำให้ได้ข้อเปรียบเทียบในแนวลึก

5. แบ่งตามระเบียบวิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย หมายถึง แบบแผนของวิธีการที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยแบบแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบแผนการวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นในการตอบคำถามของปัญหาที่ทำวิจัย เมื่อแบ่งตามระเบียบวิธีการวิจัยเราสามารถแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical research)
2. การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)
3. การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)

การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical research)

หมายถึง การวิจัยที่ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์หลักฐานที่รวบรวมได้เพื่อแสวงหาคำตอบสำหรับปัญหาวิจัย การวิจัยที่จัดเป็นประเภทการวิจัยเชิงวิเคราะห์มี 2 อย่างคือ

1. การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research)
2. การวิจัยเชิงปรัชญา (Philosophical research)

1. การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research)

หมายถึง การวิจัยที่ผู้วิจัยรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์แล้ววิเคราะห์หลักฐานเหล่านั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของสิ่งที่ผู้วิจัยศึกษานั้น

2. การวิจัยเชิงปรัชญา (Philosophical research)

หมายถึง การวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า ปรัชญาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีว่าอย่างไร เขาใช้วิธีการศึกษาโดยการรวบรวมข้อเขียนของบุคคลคนนั้นให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วลงมือวิเคราะห์ข้อเขียนเหล่านั้นเพื่อค้นหาว่าผู้เขียนมีปรัชญาอย่างไร

2. การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)

หมายถึง เป็นการวิจัยมุ่งศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อที่จะได้ทราบว่าเหตุการณ์นั้นๆ มีรูปแบบของความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นอย่างไร การวิจัยประเภทนี้เป็นการสำรวจตั้งแต่มีตัวแปร(หรือสาเหตุ)อะไรบ้างที่ทำให้เกิดผล(หรือตัวแปรตาม) อย่างนี้ แต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปร ดังนั้นการวิจัยเชิงพรรณนาจะเป็นการวิจัยเพื่อตอบคำถามในรูปของ “เหตุการณ์ในขณะนั้นในเรื่องนั้นๆ เป็นเช่นไร” เช่น ศึกษาความคาดหวังของผู้ประกอบการทางด้านนิเทศศาสตร์ที่มีต่อบัณฑิต, ศึกษาการรับรู้ของผู้ป่วยที่มีต่อจรรยาบรรณของพยาบาล โดยการวิจัยการวิจัยเชิงพรรณนา สามารถแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)
2. การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research)
3. การวิจัยเชิงเปรียบเทียบสาเหตุ (Causal-comparative research)
4. การวิจัยรายกรณี (Case study research)
5. การวิจัยเชิงพัฒนาการ (Developmental research)
6. การวิจัยแนวโน้ม (Trend research)

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

หมายถึง เป็นการศึกษาถึงลักษณะสภาพความเป็นอยู่ของเรื่องหรือปรากฏการณ์อันใดอันหนึ่ง เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งจะทำให้ได้แนวทางในการวางแผนและปรับปรุงสภาพที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น

การวิจัยเชิงสำรวจ

*ไม่มุ่งที่จะศึกษาเจาะลึก

*มุ่งที่จะศึกษาในวงกว้าง

*จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ้างอิงไปยังประชากร

2. การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research)

หมายถึง การวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไป เพื่อดูว่าตัวแปรเหล่านั้นมีการแปรผันคล้อยตามกันหรือแปรผันตรงข้ามกันโดยมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการศึกษาแล้วใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้น

เช่น การวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการวางแผนครอบครัวของชาวบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

3. การวิจัยเชิงเปรียบเทียบสาเหตุ (Causal-comparative research)

เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า การวิจัยย้อนรอย (Expose facto research) หมายถึง การวิจัยที่ศึกษาผลที่เกิดขึ้นแล้วสืบสาวย้อนกลับไปถึงสาเหตุ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเชิงเป็นเหตุและผลต่อกันโดยอาศัยการวิเคราะห์ทางสถิติแบบหาค่าสหสัมพันธ์

เช่น การวิจัยเรื่องการสูบบุหรี่กับการเป็นโรคมะเร็งในปอด

4. การวิจัยรายกรณี (Case study research)

หมายถึงเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับการวิจัยเชิงสำรวจ กล่าวคือในขณะที่การวิจัยเชิงสำรวจเป็น การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อสรุปในวงกว้างแต่ไม่ลึกซึ้ง แต่การวิจัยรายกรณีเป็นการศึกษาในวงแคบ คือการวิจัยเป็นรายกรณีเป็นการศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้งลงไปจนได้ข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อต้องการทราบรายละเอียดทุกแง่มุมเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

เช่น การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีปัญหาด้านความประพฤติ

5. การวิจัยเชิงพัฒนาการ (Developmental research)

หมายถึง เป็นการวิจัยที่ดูความก้าวหน้าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพัฒนาการของบุคคล หน่วยงาน สัตว์ หรือพืช ลักษณะของการวิจัยอาจเป็นการวิจัยแบบตัดขวาง หรือการวิจัยระยะยาวก็ได้ เช่น

* การวิจัยเรื่องพัฒนาการทางสังคมของเด็กอายุ 7 ขวบ

6. การวิจัยแนวโน้ม (Trend research)

หมายถึงการวิจัยที่ศึกษาสภาพความเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อให้ได้สรุปเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคต

เช่น

- * การวิจัยเรื่องแนวโน้มของการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทศวรรษหน้า
- * ศึกษาแนวโน้มของอัตราการว่างงานของบัณฑิตนิเทศศาสตร์ตั้งแต่ปี 2539-2543
- * ศึกษาแนวโน้มของประชาชนที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ
- * ศึกษาแนวโน้มของประชาชนในต่างจังหวัดกับการตื่นตัวการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรปี

3 . การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)

หมายถึง เป็นกระบวนการค้นคว้าหาความจริงโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือการพยายามจัดให้มีการสังเกตได้อย่างยุติธรรม ซึ่งอาจจะทำได้ภายใต้เงื่อนไขของการควบคุมเงื่อนไขบางประการที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปและสามารถที่จะกระทำซ้ำเพื่อการพิสูจน์ผลให้แน่ใจด้วยก็ได้ การวิจัยเชิงทดลองจะต้องมีการสังเกตอย่างใกล้ชิดและเป็นการสังเกตที่มีความยุติธรรมปราศจากอคติและความลำเอียง

การวิจัยเชิงทดลอง

* ยึดหลักของเหตุและผล นอกจากนั้นลักษณะสำคัญที่ทำให้การวิจัยเชิงทดลองแตกต่างจากการวิจัยเชิงพรรณนาก็คือในขณะที่การวิจัยเชิงพรรณนาเป็นการศึกษาปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสภาพที่เป็นธรรมชาติ แต่การวิจัยเชิงทดลองกลับมีการจัดกระทำให้แตกต่างไปจากสภาพธรรมชาติ การจัดกระทำดังกล่าวเรียกว่า “การทดลอง” ดังนั้นการวิจัยเชิงทดลองจึงเป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยทำการทดลองแล้วรวบรวมข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับผลการทดลองที่จัดกระทำไปนั้นการวิจัยเชิงทดลองอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. การวิจัยเชิงกึ่งทดลอง(Quasi-experimental Research)
- 2 . การวิจัยเชิงทดลองแท้ (True experimental research)

1. การวิจัยเชิงกึ่งทดลอง(Quasi-experimental Research)

หมายถึง การวิจัยเชิงทดลองที่ผู้วิจัยไม่สามารถกำหนดรูปแบบการวิจัยที่ทำให้สามารถควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้อย่างเข้มงวดรัดกุมตามที่ต้องการ การวิจัยเชิงกึ่งทดลองจะมีแบบแผนการวิจัยที่ไม่สามารถทำการสุ่มได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นจึงไม่อาจจะมั่นใจได้ว่าได้มีการควบคุมตัวแปรเกิน* ได้อย่างรัดกุมตามที่ต้องการแล้ว

ตัวอย่างของการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เช่น การทดลองเกี่ยวกับวิธีการสอนโดยผู้วิจัยไม่สามารถสุ่มนักเรียนมาทีละคน จึงได้ใช้วิธีเลือกสุ่มนักเรียนมาทั้งชั้น จำนวน 2 ห้องเรียน แล้วเสียงทายให้ห้องใดห้องหนึ่งเป็นห้องทดลอง ห้องที่เหลือเป็นห้องควบคุม

2 . การวิจัยเชิงทดลองแท้ (True experimental research)

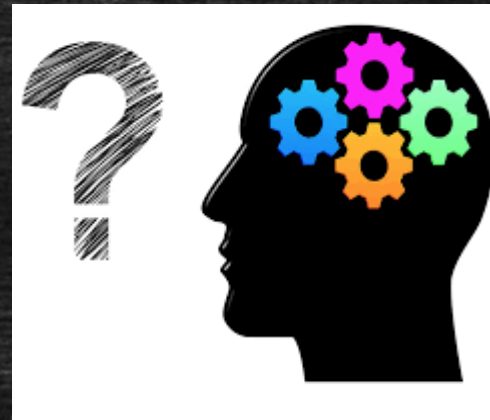
หมายถึง การวิจัยเชิงทดลองที่ผู้วิจัยสามารถกำหนดรูปแบบการวิจัยที่ช่วยให้ควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้อย่างเข้มงวดรัดกุมตามที่ต้องการ การวิจัยเชิงทดลองแท้มักจะเรียกสั้น ๆ ว่า การวิจัยเชิงทดลอง และมีแบบแผนการวิจัยที่กำหนดให้มีการสุ่มอย่างสมบูรณ์

การวิจัยเชิงทดลองสามารถทำได้ง่ายเมื่อเป็นการวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ พืช และวัตถุต่าง ๆ ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ หรือวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เช่น การทดลองในวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา (ยกเว้นทดลองกับมนุษย์) เกษตรศาสตร์ ฯลฯ แต่เมื่อนำมาใช้ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ซึ่งต้องทดลองกับมนุษย์ในสังคมก็มักจะไม่สามารถทำการสุ่มได้อย่างสมบูรณ์ การวิจัยเชิงทดลองแท้ ๆ ในวิชาสังคมศาสตร์จึงไม่ค่อยปรากฏการวิจัยในลักษณะการทดลองเกือบทั้งหมดที่กระทำกันจึงมีรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลองเท่านั้น

CIM 3105 การวิจัยธุรกิจ

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

สมมติฐาน ตัวแปร และกรอบแนวความคิด

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

ความหมายของตัวแปร

(x)

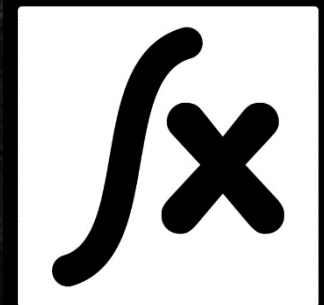
ตัวแปร (Variables)

ลักษณะหรือคุณสมบัติบางอย่างที่ผู้วิจัยสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่ มีชีวิตและมีคุณสมบัติหรือลักษณะที่สามารถวัดได้แล้วเมื่อวัดออกมาจะได้ผลการวัดที่แตกต่างกันออกไปหลายๆ ค่าหรือหลายๆ ลักษณะ และคุณสมบัติของตัวแปรอย่างน้อยจะต้องมี 2 คุณสมบัติ หรือ 2 คุณลักษณะ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา ทัศนคติ

นอกจากนี้คำว่าตัวแปร หมายถึง สัญลักษณ์ของค่าการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความผันแปรเปลี่ยนแปลงไปตามปรากฏการณ์ต่างๆ เช่น ความสูงของคน ก็อาจผันแปรเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละบุคคล หรือเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา หรือเปลี่ยนแปลงไปตามเฟ้อพันธุ์ของคน ดังนั้นลักษณะค่าเปลี่ยนแปลงมีอยู่ 2 ลักษณะคือ

ลักษณะค่าเปลี่ยนแปลงตัวแปร

- 1. ค่าเปลี่ยนแปลงที่เป็นปริมาณ** ค่าเปลี่ยนแปลงซึ่งสามารถแจงนับเป็นตัวเลขได้และแสดงความหมายในลักษณะที่คนทั่วไปมีการรับรู้ได้ตรงกัน หรือสอดคล้องกัน ลักษณะของลักษณะนี้เป็นรูปธรรม เช่น เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้, ความสูง, ความยาว, คะแนนสอบ, ความถี่ของการเผยแพร่ข่าวสาร
- 2. ค่าเปลี่ยนแปลงที่เป็นคุณภาพ** ค่าเปลี่ยนแปลงซึ่งไม่สามารถนับเป็นตัวเลขได้ และเป็น การแสดงความหมายในลักษณะเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งคนโดยทั่วไปอาจจะรับรู้ได้ตรงกัน หรือไม่ตรงกันก็ได้ ลักษณะของลักษณะนี้เป็นนามธรรม เช่น ความวิตกกังวล, ความเกรงใจ, ทัศนคติ, แรงจูงใจ, ศาสนา, สถานภาพ, ฯลฯ

ประเภทของตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable)
2. ตัวแปรตาม (Depended variable)
3. ตัวแปรแทรกซ้อน/ ตัวแปรเกิน (Extraneous variable)
4. ตัวแปรสอดแทรก (Intervening variable)

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) และ ตัวแปรตาม (Depended variable)

ตัวแปรอิสระ (Independent variable)

ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนหรือตัวแปรที่เป็นต้นเหตุ มูลเหตุ สาเหตุ ที่ทำให้เกิดผลอื่นๆ ตามมา

ตัวแปรตาม (Depended variable)

เป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากตัวแปรอิสระหรือเป็นตัวแปรที่เป็นผลเมื่อตัวแปรอิสระเป็นเหตุ

Explanatory Variable
Predictor

Dependent Variable
Response Variable

คุณสมบัติของตัวแปร

คุณสมบัติของตัวแปร

- ลำดับเวลา
- ความถาวร
- เหตุผล

ตัวแปรต้น

- เกิดก่อน
- มากกว่า/
เปลี่ยนแปลง
ยาก
- เหตุ

ตัวแปรตาม

- เกิดหลัง
- น้อยกว่า/
เปลี่ยนแปลง
ง่าย
- ผล

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง
กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปรต้น

- การเห็นคุณค่าในตนเอง

ตัวแปรตาม

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ยาโดยใช้สื่อทาง
โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์

ตัวแปรต้น

- สื่อทางโทรทัศน์ สื่อทางหนังสือพิมพ์

ตัวแปรตาม

- พฤติกรรมการใช้ยา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) และ ตัวแปรตาม (Depended variable)

ตัวแปรต้น (เกิดก่อน)

ตัวแปรตาม (เกิดภายหลัง)

สูบบุหรี่

เป็นโรคมะเร็งในปอด

การวางแผนคุมกำเนิด

จำนวนบุตร

วิธีการรักษา

ผลของการรักษา

การอ่านหนังสือ ทำให้คนฉลาด

การเพิ่มสีสัน ปกนิตยสารจะทำให้
ยอดขายสูงขึ้น

ตัวอย่าง:

การอ่านหนังสือ ทำให้คนฉลาด

การอ่านหนังสือ

เป็นตัวแปรต้น

ความฉลาด

เป็นตัวแปรตาม

การเพิ่มสีสัน ปกนิตยสารจะทำให้ยอดขายสูงขึ้น

การเพิ่มสีสันปกนิตยสาร

เป็นตัวแปรต้น

ยอดขาย

เป็นตัวแปรตาม

ตัวแปรแทรกซ้อน/ ตัวแปรเกิน (Extraneous variable)

เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัย ไม่ต้องการศึกษาในงานวิจัยของผู้วิจัย มีลักษณะคล้ายกับตัวแปรอิสระ ตัวแปรแทรกซ้อนจะส่งผลมารบกวนโดยตรงกับตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา ซึ่งจะส่งผลทำให้การวัดค่าอาจเกิดคลาดเคลื่อนได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ตัวแปรแทรกซ้อนผู้วิจัยสามารถคาดการณ์ไว้ได้ว่าจะมีตัวแปรแทรกซ้อนอะไรเกิดขึ้นบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องทำการควบคุม ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

การอ่านหนังสือทำให้คนฉลาด

การเพิ่มสีสันปกนิตยสารจะทำให้ยอดขายสูงขึ้น

การอ่านหนังสือทำให้คนฉลาด

คุณภาพของหนังสือ การทำความเข้าใจกับเนื้อหา ก็คือ

“ตัวแปรเกิน”

การเพิ่มสีสันปกนิตยสารจะทำให้ยอดขายสูงขึ้น

คุณภาพของหนังสือ จำนวนคู่แข่ง เป็นต้น ดังนั้นเงื่อนไข
ต่างๆก็คือ

“ตัวแปรเกิน”

ตัวแปรสอดแทรก (Intervening variable)

เป็นตัวแปรอีกลักษณะหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามมีลักษณะคล้ายกับตัวแปรแทรกซ้อน แต่มีลักษณะที่แตกต่างกันตรงที่ตัวแปรลักษณะนี้ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาหรือคาดคะเนได้ก่อนว่าจะมีอะไรบางอย่างที่จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหลายเกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถควบคุมได้

รายการหนึ่งทางโทรทัศน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความบันเทิงแก่เยาวชน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอาจจะไม่ได้รับผลตามที่คาดเอาไว้ก็ได้เพราะการสั่งสอนของผู้ปกครองที่ดูอยู่ด้วย คือ ตัวแปรสอดแทรก

ความหมายของสมมติฐาน

ข้อสมมติที่ใช้เป็นมูลฐานแห่งการหาเหตุผลในการทดลอง หรือการวิจัย การตั้งสมมติฐานในการวิจัยจึงเป็นการวางกรอบของปัญหาในแนวลัทธิมากขั้นการเจาะลึกของปัญหาทำให้ผู้วิจัยพอทราบแนวทางล่วงหน้าว่า ผลการวิจัยในประเด็นปัญหาที่สงสัย น่าจะออกมาในลักษณะใด

ดังนั้น สมมติฐานจึงเป็นข้อความที่แสดงถึงการคาดการณ์ผลการวิจัยที่จะได้รับ และข้อความนี้มักจะเขียนในอีกลักษณะหนึ่ง จึงเน้นไปที่การคาดการณ์หรือการอธิบาย ปรัชญาการณัระหว่างตัวแปร 2 ตัวหรือมากกว่า 2 ตัวขึ้นไป ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร (ธวัชชัย วรพงศธร, 2543, น.209)

สรุปความหมาย

ข้อความที่ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Variables) หรือแนวคิด (Concepts) ซึ่งผู้ทำการวิจัยต้องการจะทำการทดสอบว่าเป็นความจริงหรือไม่ หรือ ข้อสมมติฐาน (assumption) หรือข้อความ (statement) ที่เกี่ยวข้องกับประชากรหนึ่งหรือหลายประชากร ซึ่งกำหนดขึ้นโดยข้อสมมติฐานหรือข้อความนั้น อาจเป็นจริงหรือไม่จริงก็ได้ ตัวอย่างของ สมมติฐาน หรือ การคาดคะเนคำตอบของปัญหาการวิจัย

- “ พฤติกรรมความก้าวร้าวของนายกรัฐมนตรีส่งผลต่อความนิยมของประชาชน ”
- “ สภาะทางเศรษฐกิจที่ถดถอยทำให้ประชาชนเสื่อมความนิยมในการบริหารงานของรัฐบาล ”

ประโยชน์ของสมมติฐาน (Benefits of hypotheses)

ช่วยกำหนดขอบเขตปัญหาของการวิจัย
วัตถุประสงค์มีความชัดเจน

ช่วยในการกำหนดรูปแบบในการวิจัย ชนิดของ
ตัวแปร(ที่สำคัญ) การเก็บรวบรวมข้อมูลและ
การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำให้ผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงแนวความคิด
และตัวแปรในสมมติฐานกับแนวความคิดใน
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของสมมติฐาน

1. จำแนกตามคุณสมบัติของสมมติฐาน

1.1 สมมติฐานทางการวิจัย (Research Hypothesis)

1.1.1 สมมติฐานแบบมีทิศทาง (Directional hypothesis)

1.1.2 สมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง (Non-directional hypothesis)

1.2 สมมติฐานทางสถิติ (Statistical Hypothesis)

1.2.1 สมมติฐานเป็นกลาง/สมมติฐานว่าง (Null hypothesis)

1.2.2 สมมติฐานไม่เป็นกลาง/สมมติฐานทางเลือก (Alternative Hypothesis)

2. จำแนกตามช่วงเวลาการตั้งสมมติฐาน

2.1 สมมติฐานที่ตั้งก่อนการวิจัย

2.2 สมมติฐานที่ตั้งหลังการวิจัย

สมมติฐานทางการวิจัย (Research Hypothesis)

เป็นสมมติฐานที่เขียนอยู่ในรูปของข้อความที่ระบุว่าตัวแปรที่สนใจนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อในการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ สมมติฐานลักษณะนี้เป็นสมมติฐานที่จะเขียนอยู่ในรายงานการวิจัย ลักษณะการเขียนสมมติฐานในรายงานการวิจัยมีอยู่ 2 ลักษณะ

1.1. สมมติฐานแบบมีทิศทาง (Directional hypothesis)

1.2. สมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง (Non-directional hypothesis)

สมมติฐานแบบมีทิศทาง (Directional hypothesis)

เป็นการเขียนสมมติฐานที่บอกว่าตัวแปรทั้งสองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยสามารถระบุทิศทางหรือแนวทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าจะเป็นไปแนวทางใด (บวก-ลบ, ดีกว่า-เลวกว่า, มากกว่า-น้อยกว่า ฯลฯ) การเขียนสมมติฐานในลักษณะนี้จะเป็นการเขียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่าผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นในเหตุผลและข้อมูลที่ตนค้นพบมานั้นมีความถูกต้องและแม่นยำ

“ผู้ประกาศข่าวชายมีความเชื่อถือของข่าวสารสูงกว่าผู้ประกาศข่าวหญิง”

“นักเรียนในกรุงเทพฯ จะมีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ดีกว่านักเรียนต่างจังหวัด”

“เพศชายมีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์น้อยกว่าเพศหญิง”

สมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง (Non-directional hypothesis)

เป็นการเขียนสมมติฐานที่บอกว่าตัวแปรทั้งสองนั้นสัมพันธ์กันอย่างไร โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องระบุทิศทาง หรือแนวทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรนั้นๆ

“เพศมีความสัมพันธ์ต่อความเชื่อของข่าวสารโดยการอ่าน”

“การอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกัน มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักศึกษา”

“ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน”

“ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร”

สมมติฐานทางสถิติ

(Statistical Hypothesis)

เป็นการเขียนสมมติฐานที่เขียนเปลี่ยนรูปมาจากการเขียนสมมติฐานทางวิจัยให้อยู่ในรูปของโครงสร้างทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้อยู่ในรูปที่สามารถทดสอบได้ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้สัญลักษณ์ที่แทนคุณลักษณะของประชากรซึ่งเราเรียกว่า

“Parameter” มาเขียนอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร หรืออธิบาย ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา สัญลักษณ์ที่ใช้เขียนสมมติฐานทางสถิติที่พบบ่อยๆ ได้แก่

μ (อ่านว่า มิว)แทน ตัวกลางเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

σ (อ่านว่า ซิกมา)แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร

ρ (อ่านว่า โร)แทน สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

สมมติฐานเป็นกลาง/สมมติฐานว่าง (Null hypothesis)

แทนด้วยสัญลักษณ์ H_0 เป็นสมมติฐานทางสถิติที่เขียนอธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรว่า 2 ตัวแปรที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่นั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งของสองกลุ่มตัวแปรนั้นไม่แตกต่างกัน

$$H_0 = \mu_1 = \mu_2 \quad (\text{หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของประชากรไม่แตกต่างกัน})$$

$$H_0 = \sigma_1 = \sigma_2 \quad (\text{หมายความว่า ค่าความแปรปรวนของประชากรไม่แตกต่างกัน})$$

$$H_0 = \rho_1 = 0 \quad (\text{หมายความว่า ค่าสหสัมพันธ์ของประชากรเป็นศูนย์})$$

สมมุติฐานไม่เป็นกลาง/สมมุติฐานทางเลือก (Alternative Hypothesis)

แทนด้วยสัญลักษณ์ H_1 เป็นสมมุติฐานทางสถิติที่เขียนอธิบายถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยระบุทิศทางหรือแนวทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด (บวก - ลบ) หรืออธิบายถึงคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งของสองกลุ่มตัวแปรว่ากลุ่มใดมีคุณลักษณะนั้นหรือสิ่งนั้น ดีกว่า-เลวกว่า, หรือมากกว่า-น้อยกว่า

H_1	$:\mu_1 > \mu_2$	(หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1 มากกว่ากลุ่มที่ 2)
	$\mu_1 < \mu_2$	(หมายความว่าค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1 น้อยกว่ากลุ่มที่ 2)
	$\mu_1 \neq \mu_2$	(หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ไม่เท่ากัน)

เวลาตั้งสมมุติฐานทางสถิตินี้จะเขียนทั้งสมมุติฐานว่าง (Null Hypothesis) และสมมุติฐานทางเลือก (Alternative Hypothesis) ควบคู่กันไปเสมอ

ตัวอย่างที่ 1

สมมติว่าการวิจัยเรื่องหนึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ว่า
เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการลงใจทางการโฆษณาระหว่างวิทยุโทรทัศน์
กับวิทยุกระจายเสียง

ดังนั้นเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อนี้ ผู้วิจัยจะตั้งสมมติฐานทางการวิจัย และตั้งสมมติฐานทางสถิติ
เพื่อทดสอบว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นจริงหรือไม่ ดังนี้

สมมติฐานทางการวิจัย

“โฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์สามารถลงใจผู้บริโภคสูงกว่าโฆษณาทางวิทยุกระจายเสียง”

สมมติฐานทางสถิติ

$$H_0 = \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 = \mu_1 > \mu_2$$

μ_1 : ค่าเฉลี่ยของระดับการลงใจผู้บริโภคโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์

μ_2 : ค่าเฉลี่ยของระดับการลงใจผู้บริโภคโฆษณาทางวิทยุกระจายเสียง

ตัวอย่างที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และลักษณะรายการวิทยุกระจายเสียงที่ชุมชนในจังหวัดชลบุรีต้องการ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับลักษณะรายการวิทยุกระจายเสียงที่ชุมชนในจังหวัดชลบุรีต้องการ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้) ที่แตกต่างกัน จะมีความต้องการลักษณะรายการวิทยุกระจายเสียง (ช่วงเวลาที่ออกอากาศ ความยาวของรายการ เนื้อหารายการ รูปแบบรายการ และ ลักษณะผู้ดำเนินรายการ) ที่แตกต่างกัน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ กับ ลักษณะรายการวิทยุกระจายเสียง

ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน

1. จะมีความต้องการช่วงเวลาที่ออกอากาศแตกต่างกัน
2. จะมีความต้องการความยาวของรายการแตกต่างกัน
3. จะมีความต้องการเนื้อหารายการแตกต่างกัน
4. จะมีความต้องการรูปแบบรายการแตกต่างกัน
5. จะมีความต้องการลักษณะของผู้ดำเนินรายการแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย และสมมติฐานทางสถิติ

ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการช่วงเวลาที่ออกอากาศแตกต่างกัน

H₀ : ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการช่วงเวลาการออกอากาศไม่แตกต่างกัน

H₁ : ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการช่วงเวลาการออกอากาศแตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

สมมติฐานการวิจัย และสมมติฐานทางสถิติ

ผู้ฟังที่เป็นเพศชายมีค่าเฉลี่ยชั่วโมงการฟังรายการน้อยกว่า
ผู้ฟังที่เป็นเพศหญิง

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 < \mu_2$$

สมมติฐานการวิจัย และสมมติฐานทางสถิติ

ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการความยาวของรายการแตกต่างกัน

H0 : ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการความยาวของรายการไม่แตกต่างกัน

H1 : ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความต้องการความยาวของรายการแตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

สมมติฐานการวิจัย และสมมติฐานทางสถิติ

ผู้ฟังที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยชั่วโมงการฟังรายการ
แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

2. จำแนกตามช่วงเวลาการตั้งสมมติฐาน

2.1 สมมติฐานที่ตั้งก่อนการวิจัย

2.2 สมมติฐานที่ตั้งหลังการวิจัย

การตั้งสมมติฐาน

1. แหล่งของความรู้ที่ใช้ในการตั้งสมมติฐานจากทฤษฎี จากผลงานวิจัยในอดีต
2. จากการทบทวนวรรณกรรมอื่น
3. จากความเชื่อทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเชื่อที่สืบทอดมาจากอดีต

คุณสมบัติของสมมติฐานที่ดี

1. จะต้องสอดคล้องกับปัญหาการวิจัย

2. จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง

สมมติฐานที่ตั้งนั้นจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนไม่กว้างเกินไป และสามารถนำไปพิสูจน์ได้ เช่น คำว่า “ฐานะทางเศรษฐกิจ” ซึ่งยากที่จะระบุชัดว่าใครจะมีฐานะเศรษฐกิจที่เรียกว่า “ดี” “เลว” หรือ “รวย” “ยากจน” จากตัวอย่างนี้อาจใช้คำว่า “รายได้” แทน ซึ่งรายได้นั้นสามารถวัดกันได้ว่าได้เท่าไรต่อเดือนต่อปี

3. ใช้ภาษาที่ง่ายชัดเจนไม่คลุมเครือและไม่ใช้ภาษาที่ผู้วิจัยหรือกลุ่มของผู้วิจัยเข้าใจกันเท่านั้น

4. จะต้องขึ้นบนพื้นฐานความรู้

5. จำนวนตัวแปรตามและตัวแปรอิสระในสมมติฐาน

อย่างไรก็ตามสมมติฐานไม่จำเป็นจะต้องเป็นข้อความที่ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวเท่านั้น ตัวแปรอิสระอาจจะมีตัวเดียวหรือหลายตัวก็ได้ ในทำนองเดียวกันตัวแปรตามอาจจะมีตัวเดียวหรือหลายตัวได้เช่นกัน

ตัวอย่างของสมมติฐานที่มีตัวแปรอิสระหลายตัวคือ

“ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความขยันหมั่นเพียรและการไม่ขาดเรียนของนักเรียน”

ตัวอย่างของสมมติฐานที่มีตัวแปรตามหลายตัวและตัวแปรอิสระตัวเดียวคือ

“การตัดไม้ในป่ามีผลทำให้เกิดความแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำ
น้ำท่วม ข้ำระล้าางของผิวดิน”

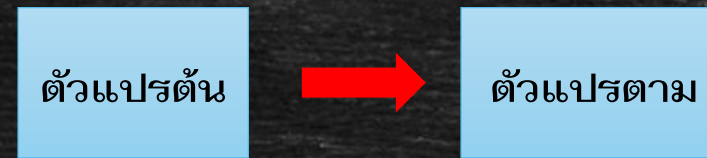
การสร้างกรอบแนวความคิด

การสร้างกรอบแนวความคิด(Formulation of Conceptual Framework) เป็น การสร้างขอบเขตเชื่อมโยงแนวคิดของงานวิจัยในแต่ละเรื่อง ซึ่งปัญหาของ งานวิจัยแต่ละปัญหามีส่วนในการกำหนดขอบเขตของแนวคิดที่แตกต่าง กันออกไป การสร้างกรอบแนวความคิด เป็นการสรุปโดยภาพรวมให้ผู้อื่นที่อ่าน รายงานการวิจัยของเรามองเห็นว่า งานวิจัยนั้นมีแนวคิดที่สำคัญอะไรบ้าง มีการเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันอย่างไร มีลักษณะความสัมพันธ์แต่ละตัวแปร เป็นเช่นไร ซึ่งงานวิจัยบางเรื่องก็เรียกการเชื่อมโยงของแนวคิดนี้ว่า "รูปแบบหรือตัวแบบ(Model)"ก็ได้ (ธวัชชัย วรพงศธร, 2543, น. 233)

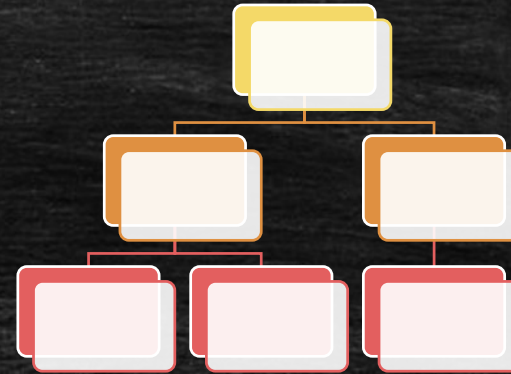
กรอบแนวคิด (ตัวอย่าง)

วิธีเขียน : ให้นำมาจากขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย

1. เขียนแบบตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

2. เขียนแบบโครงสร้าง หรือ flow

3. เขียนเป็นระบบกระบวนการ I P O

4. เขียนแบบความเรียง/ เชิงพรรณนา

การสร้างกรอบแนวคิด เป็นการสร้างกรอบความคิดในสมองของผู้วิจัย โดยแสดงความเชื่อมโยงเชิงความเป็นเหตุ - เป็นผลให้เห็นเป็นกรอบได้อย่างชัดเจน การสร้างกรอบแนวคิด เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะต้องนำข้อมูลจากหลายแหล่งมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยจริง ๆ มาสร้างกรอบแนวคิดสำหรับงานวิจัยนั้น แหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎี (Theory) หรือข้อสรุปเชิงประจักษ์ (empirical generalization) รวมทั้งข้อมูลจากสมมติฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยนั้น

ที่มาของกรอบแนวความคิดในการวิจัย

- ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- แนวความคิดของผู้วิจัยเอง

หลักในการเลือกกรอบแนวความคิดในการวิจัย

- ความตรงประเด็น
- ความง่ายและไม่สลับซับซ้อน
- ความสอดคล้องกับความสนใจ
- ความมีประโยชน์เชิงนโยบาย

ความตรงประเด็น

ผู้ที่จะทำวิจัยควรเลือก จะต้องเป็นกรอบแนวความคิดที่ตรงกับประเด็นของการวิจัย กล่าวคือมีความตรงประเด็นในด้านเนื้อหาสาระซึ่งพิจารณาได้จากเนื้อหาสาระของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรที่ใช้ควบคุม และระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา ในกรณีที่มีแนวความคิดหลายๆ แนวที่ตรงกับหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษา ผู้ที่จะวิจัยควรเลือกแนวความคิดที่ตนเองคิดว่าตรงกับประเด็นที่ต้องการศึกษามากที่สุดและหากไม่อาจตัดสินใจเลือกแนวความคิดหลายๆ แนวที่ตรงประเด็นได้ ผู้ที่ทำการวิจัยจะต้องใช้หลักเกณฑ์อื่นประกอบ หรือกำหนดแนวความคิดของตนขึ้นมา โดยการผสมผสานแนวความคิดต่างๆ ที่มีอยู่แล้วเข้าด้วยกัน

ความง่ายและไม่สลับซับซ้อน

ควรเป็นกรอบที่ง่ายแก่การเข้าใจ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ถ้าหากมีทฤษฎีหลายทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นกรอบแนวความคิด ผู้ที่จะทำการวิจัยควรเลือกทฤษฎีง่ายที่สุดที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาได้พอๆ กัน ความง่ายและความงดงามของทฤษฎีดูได้จากจำนวนตัวแปรและรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีอยู่ในทฤษฎีๆ ที่ง่ายกว่าจะสลับซับซ้อนน้อยกว่าทฤษฎีที่ยากมากกว่า

ความสอดคล้องกับความสนใจ

ควรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับตัวแปร หรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้ที่จะทำการวิจัย เช่นในเรื่องของการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หากผู้ที่จะทำการวิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าด้วยจิตสำนึกทางชนชั้น (Class Consciousness) มีความสัมพันธ์อย่างไรกับพฤติกรรมการลงคะแนนนั้นผู้วิจัยควรใช้กรอบแนวความคิดดังกล่าวแทนที่จะใช้กรอบแนวความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องวิธีการหาคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งตนเองไม่สนใจมากนัก

ความมีประโยชน์เชิงนโยบาย

ควรสะท้อนลักษณะของพื้นฐานทางศาสตร์และมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อนโยบายหรือโครงการพัฒนาทางสังคม ผู้ที่จะทำการวิจัยจึงควรเลือกกรอบแนวความคิดที่มีตัวแปรที่เป็นลักษณะของประชากรหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสังคม ทั้งนี้เพราะเมื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรเหล่านี้และนำมาวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแปรเหล่านี้ที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์กำหนดเป็นนโยบายหรือโครงการพัฒนาต่างๆ ได้ ตัวอย่างของตัวแปรที่ไม่มีความเป็นนโยบายในตัวของมันเองคือ อายุ และเพศ เพราะทั้งสองตัวแปรนี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยกรกระทำของรัฐหรือของพรรคการเมืองโดยการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดี ตัวแปรเกี่ยวกับอายุและเพศ อาจจะมีประโยชน์ในขั้นการคัดเลือกและการปฏิบัติการกับกลุ่มประชากรเป้าหมายของการให้ความรู้และการฝึกอบรม

ประโยชน์ของการเลือกกรอบแนวความคิดในการวิจัย

1. ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนการออกแบบ
3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
4. ขั้นตอนการตีความหมาย

ลักษณะของกรอบแนวคิด

1. กรอบแนวความคิดกับการวิจัยเชิงพรรณนา
2. กรอบแนวความคิดกับการวิจัยเชิงอธิบาย

กรอบแนวความคิดกับการวิจัยเชิงพรรณนา

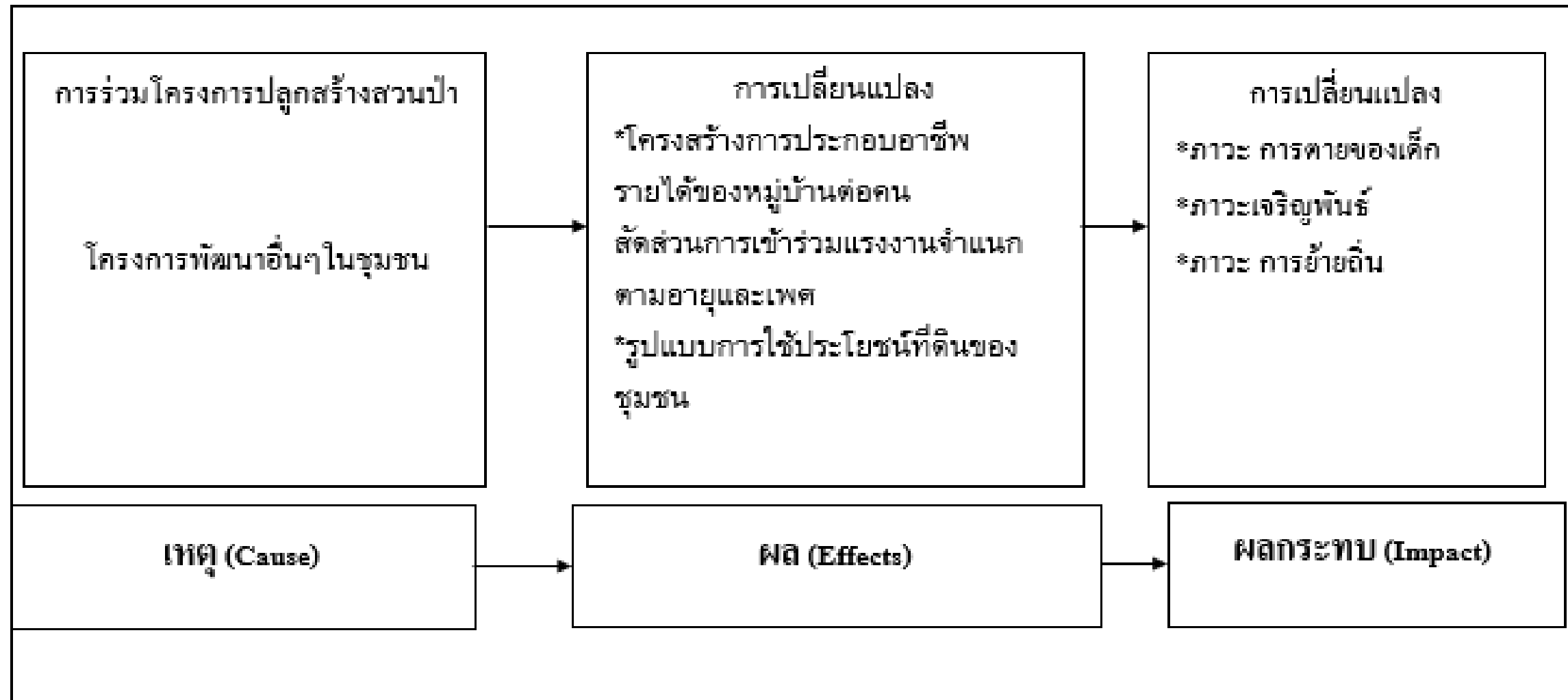
สำหรับงานวิจัยบางประเภทที่มุ่งแต่เพียงพรรณนาคุณสมบัติของปรากฏการณ์หรือสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งเรียกว่า การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) การวิจัยประเภทนี้จะมีแต่การระบุว่า มีตัวแปรอะไรบ้างที่จะนำมาศึกษา เช่น ในการวิจัยเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทย ผู้วิจัยอาจจะศึกษาคุณสมบัติทางด้านเศรษฐกิจสังคม การศึกษา และประเภทของคำขวัญที่ใช้หาเสียง ในการวิจัยเชิงธุรกิจการตลาด เช่น การบริโภคสินค้าอุตสาหกรรมบางประเภท ผู้วิจัยอาจจะต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของประชากรที่สำรวจ ทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม การรับข่าวสารและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับสินค้านั้นๆ การที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ เหล่านี้หากมองในภาพรวมจะสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดของผู้วิจัยที่ใช้ในการศึกษา แม้ว่าจะไม่เขียนออกมาอย่างเป็นทางการว่าเป็นกรอบแนวความคิดสำหรับการวิจัย กรอบแนวความคิดในลักษณะดังกล่าวสำหรับงานวิจัยประเภทพรรณนาจึงเปรียบเสมือนขอบเขตทางด้านเนื้อหาสาระของการวิจัย ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่าผู้วิจัยต้องทำการเก็บตัวแปรหรือข้อมูลอะไรบ้าง แต่เมื่อไม่เขียนออกมาเป็นทางการนักวิชาการบางคนจึงตีความได้ว่าผู้วิจัยไม่มีกรอบแนวความคิด

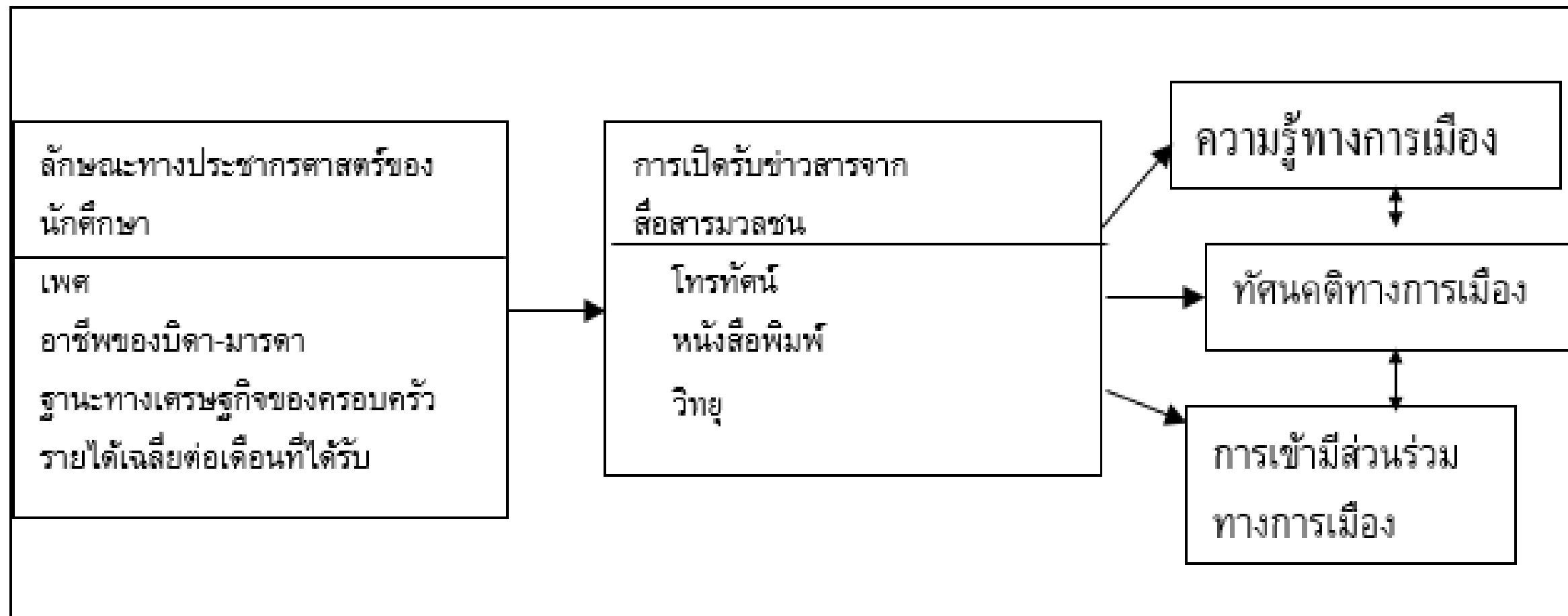
กรอบแนวความคิดกับการวิจัยเชิงอธิบาย

โดยทั่วไป กรอบแนวความคิดมีความหมายกว้างมากกว่าการระบุว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่จะใช้ในการวิจัย กล่าวคือ กรอบแนวความคิดจะต้องระบุว่ามีตัวแปรอะไรบ้าง และตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไร กรอบแนวความคิดในลักษณะดังกล่าวนี้มีความสำคัญมากสำหรับการวิจัยประเภทอธิบาย (Explanatory research) เนื่องจากการวิจัยเชิงอธิบาย มีจุดมุ่งหมายที่จะอธิบายการเกิดขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงเชิงสาเหตุและผลของปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา

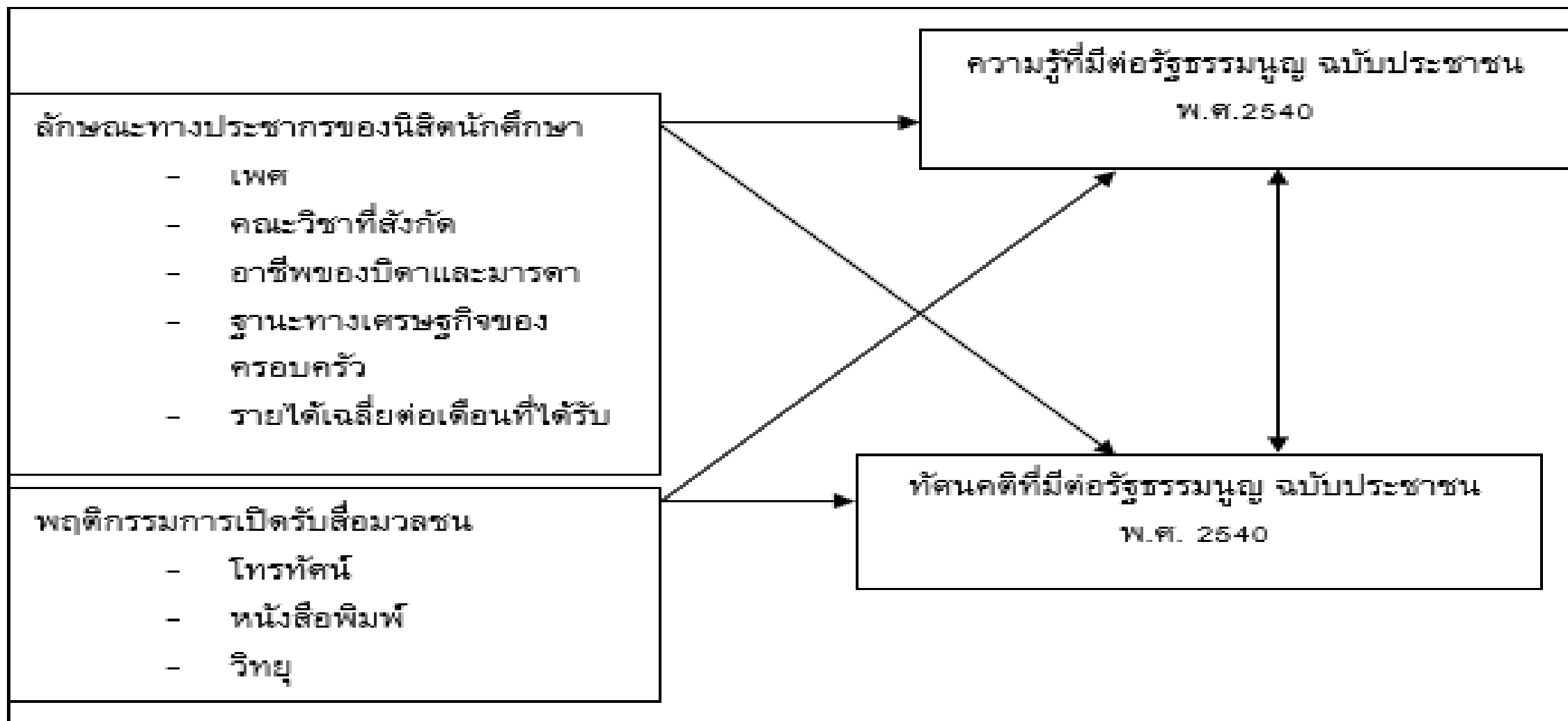
การมีกรอบแนวความคิดดังกล่าวในการวิจัยเชิงอธิบายสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะการศึกษาในเรื่องเดียวกันมีทฤษฎีต่างๆ หรือแนวคิดในการมองปัญหามากมายหลายรูปแบบ ดังนั้นหัวข้อปัญหาและประเด็นของการวิจัยแตกต่างกันได้ การระบุกรอบแนวความคิดจึงเป็นการช่วยให้นักวิจัยเองและผู้อื่นได้ทราบว่าผู้วิจัยมีแนวคิดอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการศึกษาและคิดว่าอะไรสัมพันธ์กับอะไรในรูปแบบใดและทิศทางใด

ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบด้านประชากรระดับชุมชน เนื่องจากโครงการปลูกสวนป่า

ภาพที่ 5.3 กรอบแนวคิดพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน พ.ศ. 2540 ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5.4 กรอบแนวคิดพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนกับความรู้และทัศนคติที่มีต่อรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน พ.ศ.2540

Question

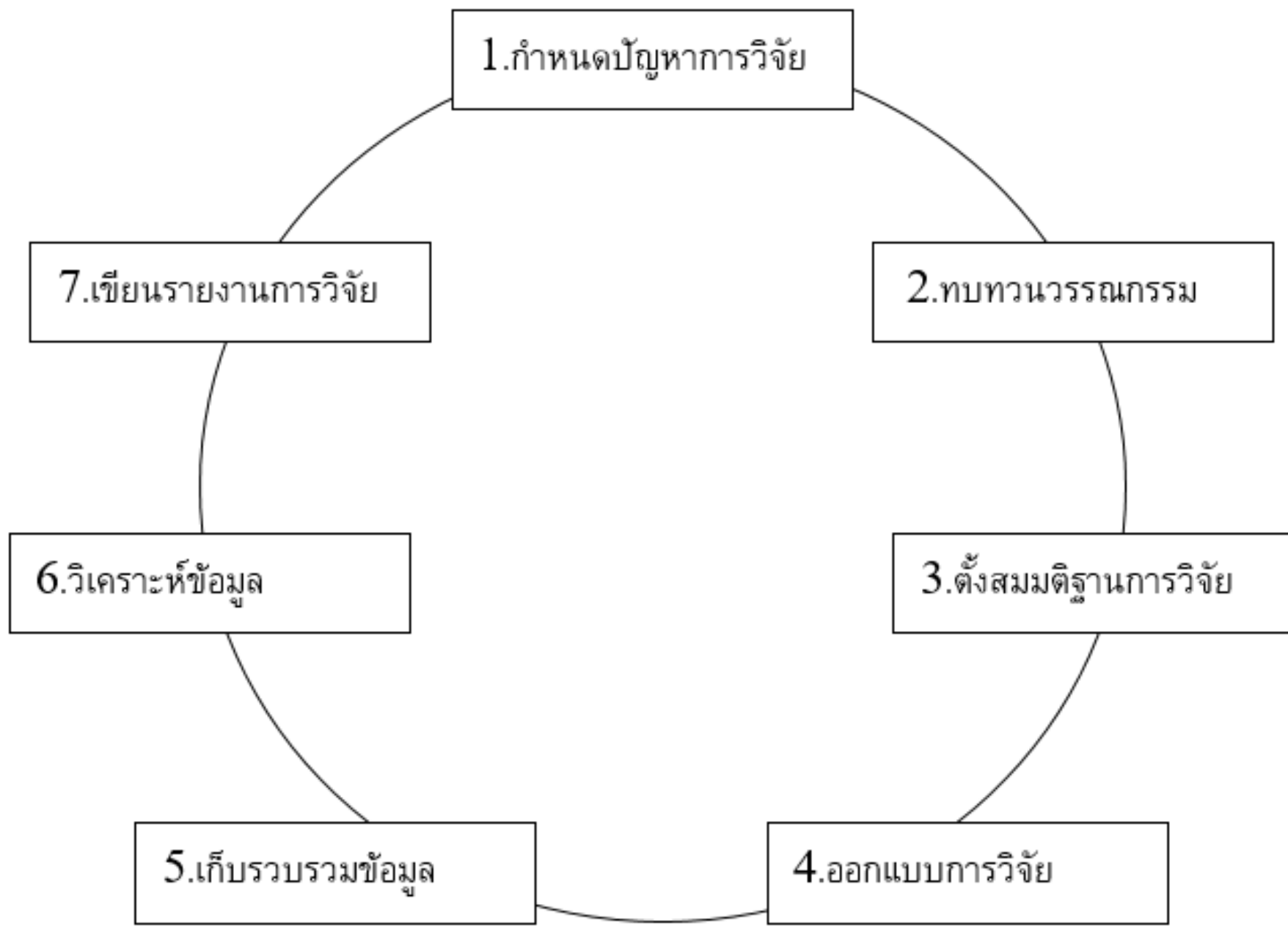
การทบทวนวรรณกรรม

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

การทบทวนวรรณกรรม (Review Literature)

เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งก่อนดำเนินการทำวิจัยเพราะเมื่อผู้วิจัยได้ประเด็นปัญหาที่ต้องการทำวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจำเป็นต้องไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เรา กำลังทำวิจัย โดยการอ่านและสรุปรวบรวมประเด็นสาระสำคัญ ทฤษฎี ข้อมูลสถิติต่าง ๆ จากหนังสือ บทความ เอกสาร วารสาร รวมทั้งผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ว่ามีใครเขียนบทความหรือทำวิจัยไว้บ้างเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน และทำการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ การทบทวนวรรณกรรมนี้จะทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวความคิดในการทำวิจัย และบ่อยครั้งที่ผู้วิจัยได้หัวข้อการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ

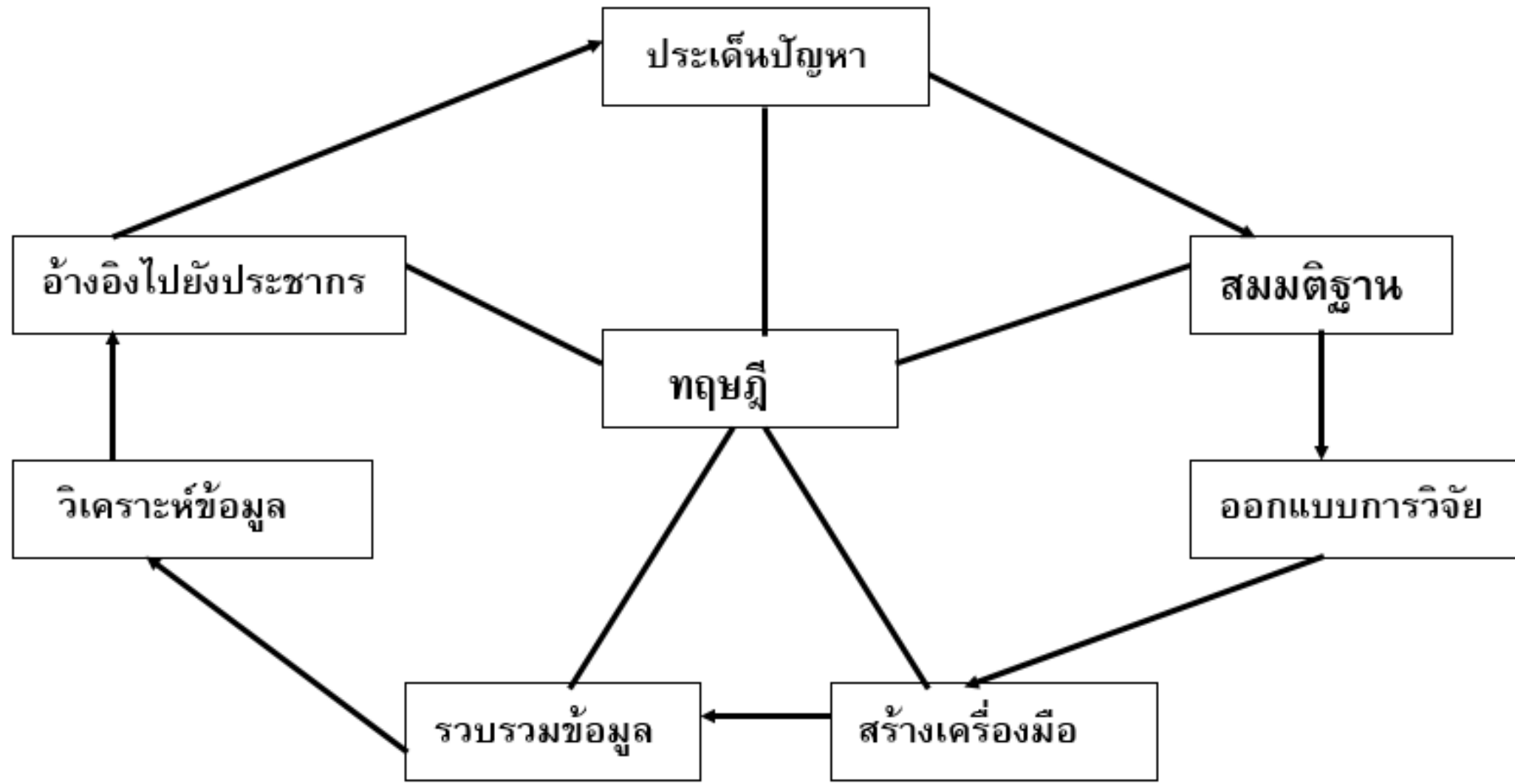

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมเป็นกิจกรรมที่สองที่ต่อเนื่องจากการกำหนดปัญหา การวิจัย ถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งของ กระบวนการวิจัย เพราะในการวิจัยนั้นเป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ที่ไม่ ซ้ำซ้อนการความรู้เดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว หรือถือว่าการวิจัยเป็นกิจกรรมเพื่อ ขยายขอบเขตของความรู้ที่มีอยู่แล้วให้กว้างขวางออกไปโดยไม่มีขีดจำกัด ดังนั้นในการวิจัย นักวิจัยต้องทำกิจกรรมสำคัญคือการสำรวจขอบฟ้าของ ความรู้ของวิทยาการในสาขานั้น ให้สามารถสรุปได้ว่าองค์ความรู้ใดมีความ ชัดเจนมากพอแล้ว

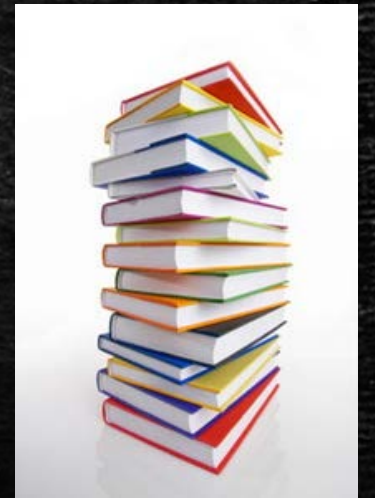
ความหมายวรรณกรรมหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Related Literature) หมายถึง เอกสารงานเขียนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับหัวข้อปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอาจมีหลายลักษณะ เช่น ตำรา สารานุกรม พจนานุกรม นามานุกรม ดัชนี รายงานสถิติ หนังสือรายปีบทความในวารสาร จุลสาร ที่สำคัญก็คือรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ผู้วิจัยจะต้องทำการสำรวจอ่านทบทวนอย่างพิถีพิถัน หักยะที่สำคัญของการทำวิจัยในขั้นตอนนี้คือ หักยะในการสืบค้นหาสารนิเทศจากแหล่งต่าง ๆ และหักยะในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

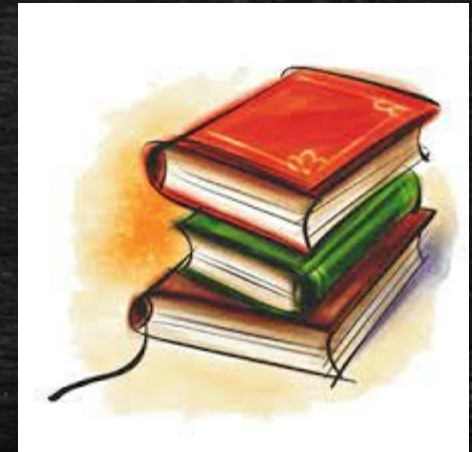
ความหมายของหนังสืออ้างอิง

หนังสืออ้างอิง คือ หนังสือที่ใช้ค้นคว้า อ่านประกอบ หรือ อ้างอิงเรื่องราวเพียงตอนใดตอนหนึ่งในเล่มเท่านั้น ไม่ใช่หนังสือที่ต้องอ่านทั้งเล่ม มีการเรียงลำดับเนื้อหาตามแบบพจนานุกรม ตามลักษณะภูมิศาสตร์ หรือ เรียงตามลำดับอักษรเฉพาะประเภท เช่น หนังสือพจนานุกรมไทย หรือหนังสือสารานุกรมไทยฯ ฉบับเยาวชน ซึ่งบางเล่มจะมีดัชนีช่วยค้นอยู่ท้ายเล่มทำให้สะดวกในการค้นคว้า

ประเภทของหนังสืออ้างอิง

1. พจนานุกรม (Dictionaries)
2. สารานุกรม (Encyclopedia)
3. หนังสือรายปี (Yearbooks)
4. อักขรานุกรมชีวประวัติ (Biographical Dictionary)
5. นามานุกรม (Directories)
6. หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ (Geographical Sources)
7. หนังสือคู่มือ (Handbooks)
8. สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government Publication)
9. หนังสือบรรณานุกรม (Bibliography)
10. หนังสือดรรชนีวารสาร (Periodical Index)
11. หนังสือธรรมดาจัดเป็นหนังสืออ้างอิง (Borderline Book)

การคัดเลือกเอกสารหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ก. เนื้อหา

ข. ความทันสมัย

ค. ประวัติผู้เขียนหรือผู้วิจัย

ง. ถ้างานวิจัยนั้นเป็นวิทยานิพนธ์ ปรินท์นิพนธ์หรือสารนิพนธ์

จ. สำนักพิมพ์

ฉ. ความน่าเชื่อถือของข้อมูลต่างๆ

หลักการเลือกรูปแบบการลงรายการ

1. **APA (American Psychological Association)** เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่เป็นที่นิยมใช้ในสาขาวิชา จิตวิทยา การศึกษา และสาขาสังคมศาสตร์อื่นๆ
2. **AMA (American Medical Association)** เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่เป็นที่นิยมใช้ในสาขาวิชาแพทยศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะทางชีววิทยา
3. **Chicago** เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่เป็นที่นิยมใช้ในทุกสาขาวิชา นิยมใช้ในการลงรายการหนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และเอกสารที่อ้างอิงเป็นเอกสารที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก
4. **MLA (Modern Language Association)** หรือ เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่เป็นที่นิยมใช้ในสาขาวิชา วรรณกรรมศิลป์ และสาขามนุษยศาสตร์
5. **Turabian** เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่เป็นที่นิยมใช้ในสาขาวิชาทั่วไปในระดับวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย
6. **Vancouver** เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่นิยมใช้ในสาขาวิทยาศาสตร์และการแพทย์

การเขียนที่มาของเอกสารอ้างอิง

การเขียนที่มาของเอกสารอ้างอิงมี 2-รูปแบบ คือ

1. การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา
2. การเขียนบรรณานุกรมท้ายเล่ม

การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา

การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา สามารถเขียนอ้างอิงได้ 2 แบบคือ

1. การเขียนอ้างอิงแบบเชิงอรรถ (Footnote Style) และ
2. การเขียนอ้างอิงแบบใช้ระบบนาม – ปี (Author - Date Style) ซึ่ง
มีลักษณะแตกต่างกันอย่างมาก

1. การอ้างอิงแบบเชิงอรรถ (Footnote Style)

การเขียนอ้างอิงแบบนี้จะแยกส่วนที่เป็นอ้างอิงแบบเชิงอรรถออกจากส่วนที่เป็นเนื้อหาด้วยการขีดเส้นใต้คั่นระหว่างส่วนที่เป็นเนื้อหา และเชิงอรรถโดยตำแหน่งของเชิงอรรถจะอยู่ในส่วนท้ายของหน้าที่มีการอ้างอิงถึง โดยให้หมายเลขกำกับไว้บนข้อความที่อ้างอิงมาจากเอกสารเล่มอื่น และเรียงลำดับหมายเลขนั้นไปเรื่อย ๆ จนจบการอ้างอิงในหน้านั้น

ตัวอย่างการอ้างอิงแบบเชิงอรรถ

1. การศึกษาผลตอบแทนของการศึกษาโดยการวัดจากรายได้ที่แตกต่างกัน ย่อมเป็นการศึกษาจากผลตอบแทนขั้นต่ำเท่านั้น ทั้งนี้เพราะมีผลตอบแทนอื่นๆ อีกจำนวนมากที่ผู้มีการศึกษาสูงได้รับซึ่งไม่สามารถวัดออกมาเป็นรายได้¹
2. ¹ นายอภิชาติ พันธเสน และคณะ รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับการมึนเมา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2528), น. 514.

2. การอ้างอิงแบบนาม - ปี (Author – Date Style)

การเขียนอ้างอิงแบบนี้จะเขียนรวมไว้กับส่วนที่เป็นเนื้อหา เพื่อความสะดวกในการพิมพ์ และการจัดหน้า แต่วิธีการเขียนอ้างอิงแบบนี้จะไม่สามารถให้รายละเอียดได้มากเท่ากับ การเขียนอ้างอิงแบบเชิงอรรถ

ตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา

การว่างงานของผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสาเหตุสำคัญมาจากการเร่งผลิตนักศึกษาออกมามากเกินไป ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตัวอย่างเช่นในปี 2530 กรมแรงงานสำรวจพบว่า ความต้องการแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีเพียง 1,403 คนเท่านั้น (กรมแรงงาน, 2530, น. 5)

รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบนาม – ปี (Author – Date Style)

รูปแบบ

(ชื่อ นามสกุล, ปีที่พิมพ์, น. เลขหน้า)

ตัวอย่างเช่น (สุวัฒน์ ศิริโชติ, 2534, น3 14 – 20)
(Turabian, 1969, p. 19)

การเขียนบรรณานุกรมท้ายเล่ม

การเขียนบรรณานุกรมมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามแหล่งของเอกสารอ้างอิง ดังนี้

APA (American Psychological Association) เป็นรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรมที่เป็นที่นิยมใช้ในสาขาวิชา จิตวิทยา การศึกษา และสาขาสังคมศาสตร์อื่นๆ การอ้างอิงมีข้อกำหนดตามแหล่งที่มาของเอกสารที่นำมาใช้อ้างอิงดังนี้

การอ้างอิงจากบทความในวารสาร

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ชัยเสถียร พรหมศรี. (2549). การเป็นผู้นำที่มีจริยธรรม, นักบริหาร, 26(3), 20-25.

Dubeck, L.(1990).Science fiction aids science teaching.Physics Teacher, 316-318.

Question

การบรรยายครั้งที่ 7

แบบวิจัยและการออกแบบการวิจัย

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

ทำวิจัย ทำไมต้อง ออกแบบ

การกำหนด
ปัญหาการวิจัย

การ
ตั้งสมมติฐาน

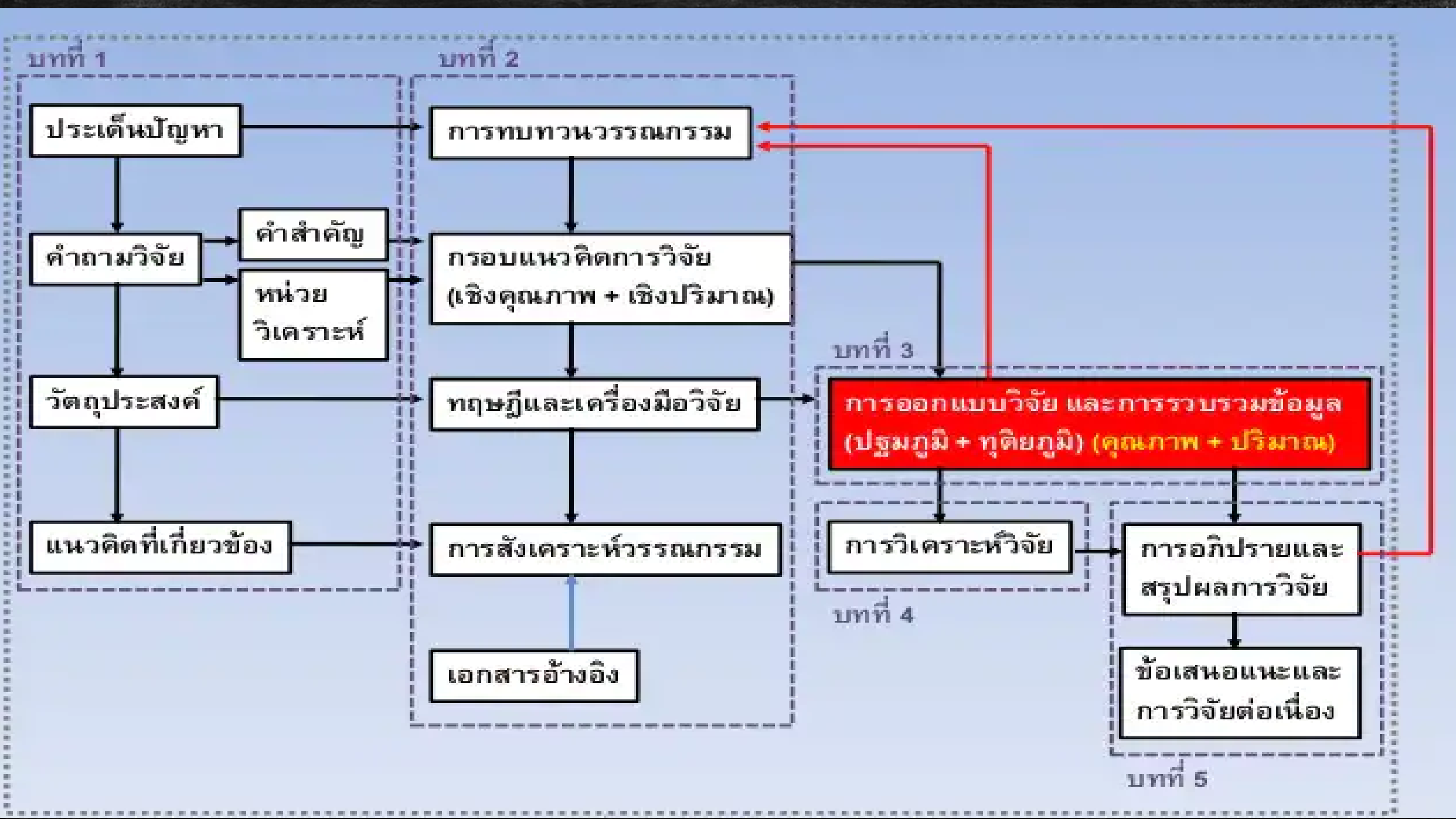
การกำหนดตัว
แปรสำหรับการ
วิจัย

การออกแบบการวิจัย

การออกแบบการวิจัยเป็นการสร้างต้นแบบของการวิจัยให้มีความเที่ยงตรงและทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือ

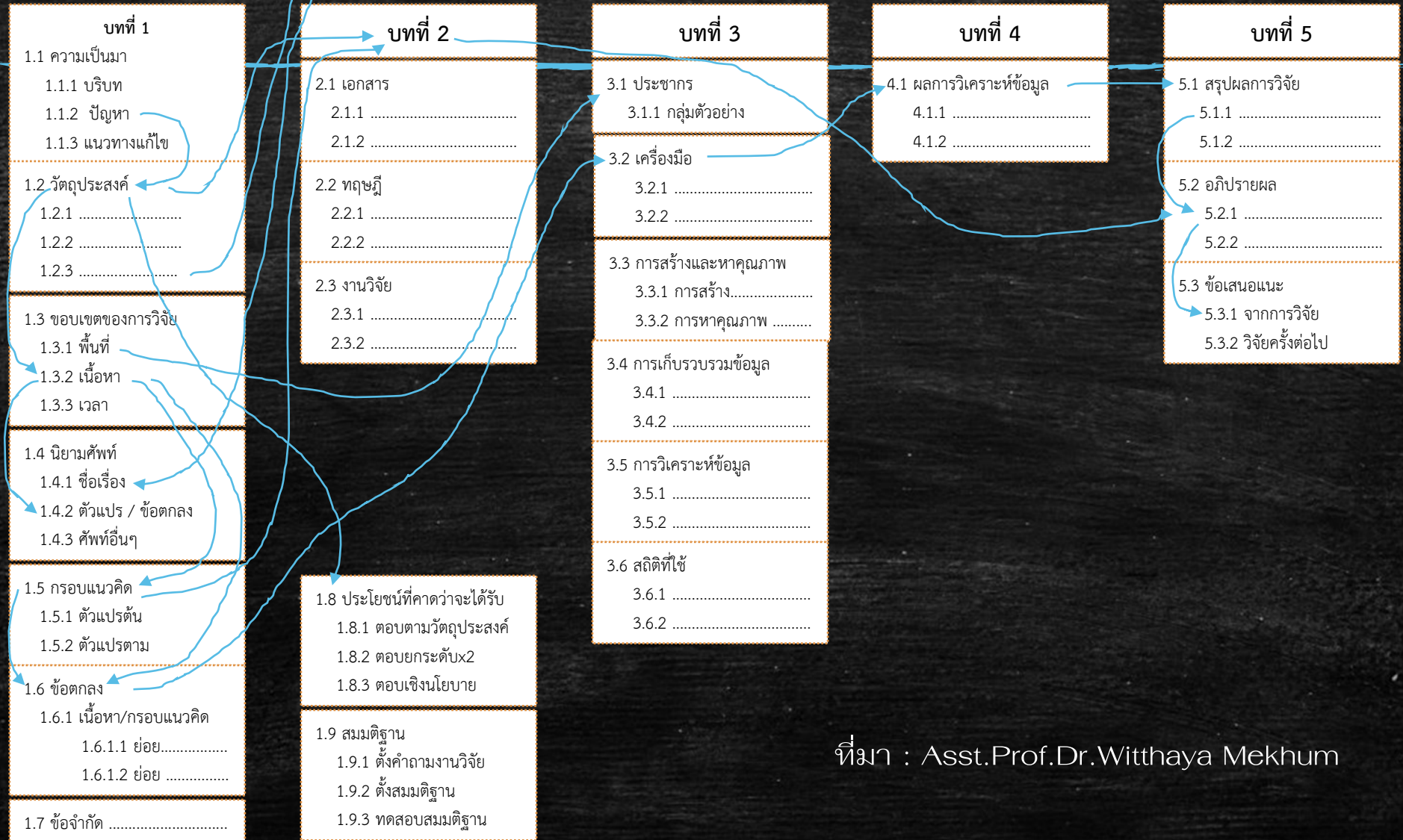
เพื่อให้สามารถอธิบายผลจากการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้

การออกแบบการวิจัย

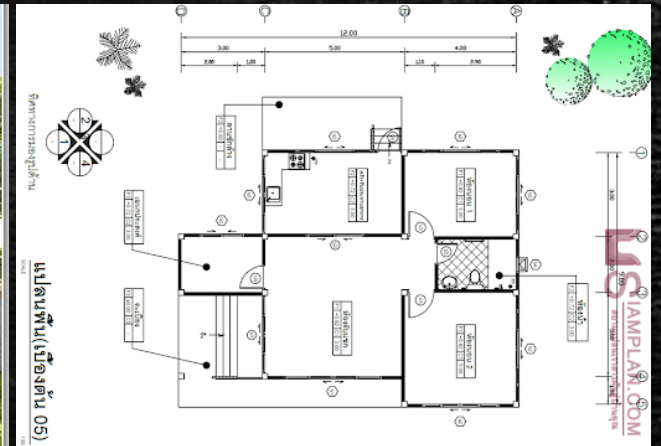
ชื่อเรื่องงานวิจัย

ที่มา : Asst.Prof.Dr.Witthaya Mekhum

แบบวิจัยและการออกแบบการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยจะทำการวิจัยได้ดำเนินเลือกหัวข้อเรื่อง กำหนดวัตถุประสงค์ทางการวิจัยหรือประเด็นของการศึกษา กำหนดแนวความคิด สมมติฐานและตัวแปรต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงก็คือ การออกแบบการวิจัย (Research Design) แบบของการวิจัย เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกิจกรรมของงานวิจัยที่ผู้วิจัยจะต้องทำในแต่ละขั้นตอนเข้าไว้ด้วยกันคือ การเชื่อมโยง ประเด็นของการวิจัย แนวความคิดที่ใช้ในการวิจัยให้เข้ากับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสุ่มตัวอย่าง การดำเนินการวิธีทางข้อมูล การวัด และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบของการวิจัยเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นแผนปฏิบัติการของการวิจัย ซึ่งเปรียบเสมือน “พิมพ์เขียว.”

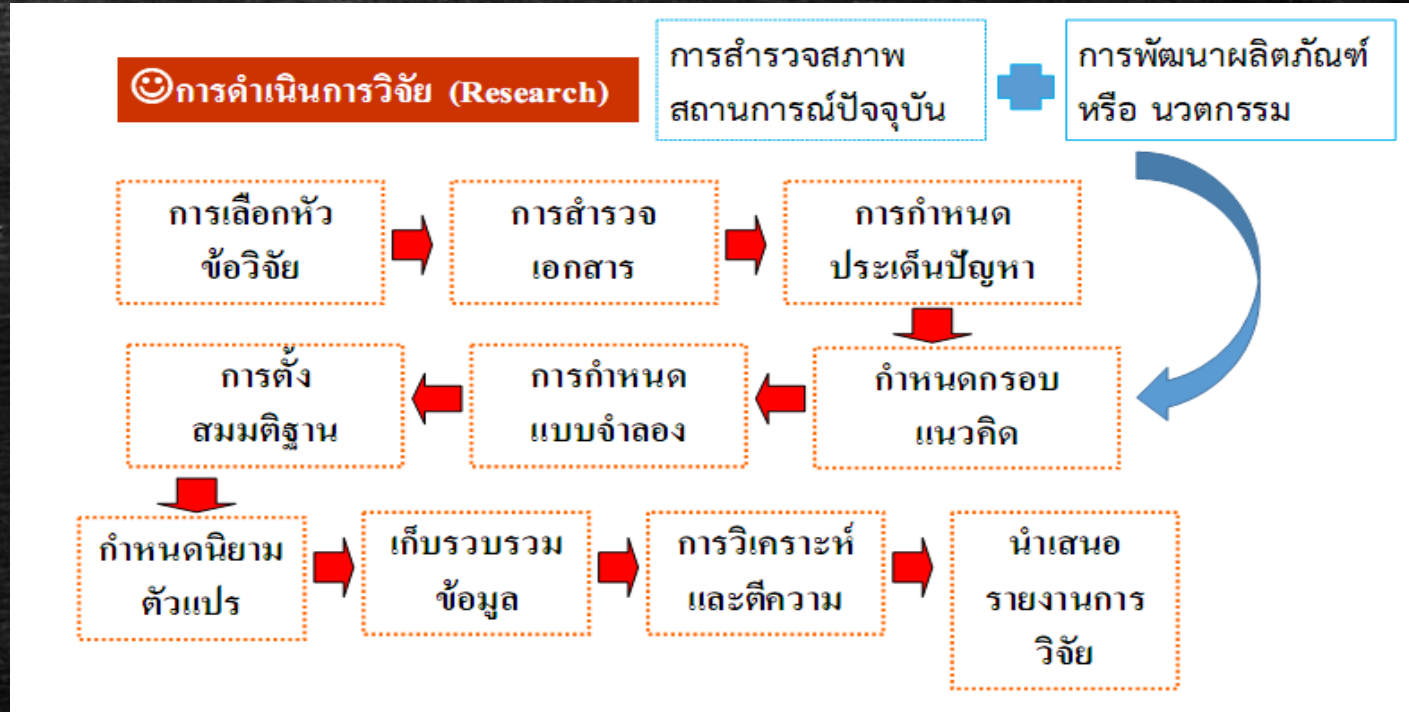

ความหมาย

แบบการวิจัยมีลักษณะการออกแบบที่มีลักษณะคล้ายกับการออกแบบบ้าน, เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทำงานวิจัยสามารถออกแบบที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของปัญหาที่ผู้วิจัย จะทำวิจัยแบบการวิจัยจะช่วยให้ผู้วิจัยเห็นภาพของการดำเนินงานในทุกๆ ด้านของการทำวิจัย ว่าควรจะทำอะไรก่อนหรือหลังและจะทำการวิจัยในลักษณะใด ซึ่งแบบของการวิจัยแต่ละแบบจะมีข้อบกพร่องที่แตกต่างกัน บางแบบอาจจะมีข้อบกพร่องมากหรือน้อยแตกต่างกันไป

ความหมาย

ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องตัดสินใจว่าแบบการวิจัยแบบไหนมีความเหมาะสมกับงานวิจัยของตน ซึ่งจะส่งผลทำให้การวิจัยเรื่องนั้นๆ ของผู้วิจัยสำเร็จลุล่วงและได้คำตอบต่อปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา และถ้าผู้วิจัยสามารถเลือกแบบการวิจัยที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา ก็จะได้คำตอบที่มีความเชื่อถือได้

การออกแบบการวิจัย

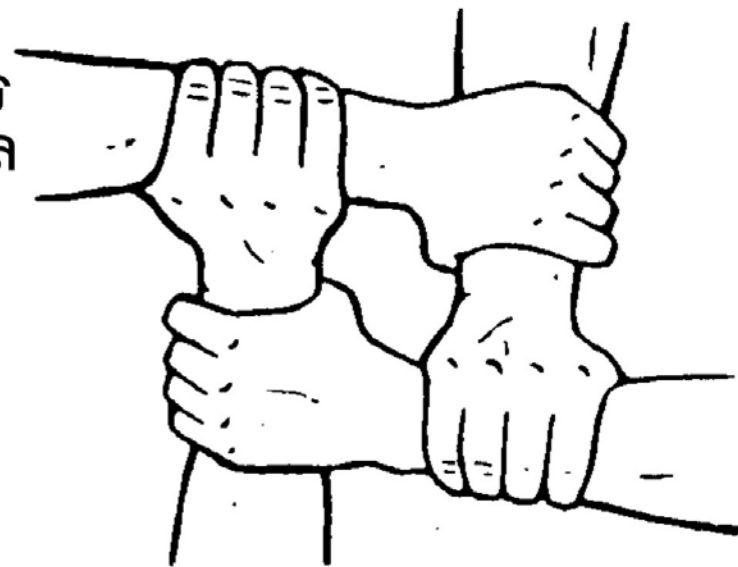
การออกแบบการวิจัย หมายถึง การกำหนด

1. กิจกรรมต่างๆและรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆที่ผู้วิจัยจะต้องทำ(นับตั้งแต่การเตรียมการจัดเก็บข้อมูล การระบุสมมติฐาน การกำหนดตัวแปร ไปจนถึงการวิเคราะห์ข้อมูล)
2. วิธีการและแนวทางต่างๆที่จะใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากประชากร เป้าหมายหรือจากตัวอย่างของประชากร

4 ประสาน

วิธีการเก็บรวบรวม

ตัวแปร
& ข้อมูล

เครื่องมือ

ปัญหา/คำถามวิจัย

ความหมาย

แบบการวิจัย - แผน(Plan) โครงสร้าง(Structure) และยุทธวิธี(Stratgy) ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบต่อปัญหาที่วิจัย

การวางแผน (Plan) การกำหนดขอบข่ายโปรแกรมการดำเนินงานการวิจัย ของผู้วิจัยว่าผู้วิจัยมีการวางแผนที่จะทำอะไรก่อน หลัง และจะทำอะไรต่อไป หรือเป็นการแบ่งความรับผิดชอบของผู้ร่วมวิจัยว่าใครมีหน้าที่ทำอะไรภายในรายงานการวิจัยนั้นๆ

โครงสร้าง (Structure) คำโครงสร้างหรือแบบจำลองของรายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับตัวแปรในการวิจัย ว่าภายในรายงานการวิจัยนี้ มีตัวแปรอะไรบ้าง (สิ่งใดหรือ คุณลักษณะใด คือ ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ตัวแปรแทรกซ้อน)

ยุทธวิธี (Strategy) วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ว่าผู้วิจัยมีการจัดระบบการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไรเกี่ยวกับงานวิจัยนี้

หลักการออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยต้องพยายามคำตอบที่ถูกต้องและแม่นยำที่สุดขณะเดียวกัน ก็ต้องควบคุมหรือขจัดอิทธิพลของตัวแทรกซ้อนหรือตัวแปรเกินให้หมดไปเพื่อที่จะได้ผลการวิจัยที่ดีและเป็นประโยชน์ที่สามารถเผยแพร่สู่ประชาชนได้ จะสังเกตได้ว่าหลักการออกแบบการวิจัยก็คือ การควบคุมความแปรปรวนแปรของตัวแปร ซึ่งยึดหลัก 3 ประการ

1. Max (Maximization)
2. Min (Minimization)
3. Con (Control)

1. Max (Maximization)

การทำให้ความแปรปรวนแปรของตัวแปรตาม อันเนื่องมาจากตัวแปรอิสระที่ทดลองมีค่าสูงสุดซึ่งนั่นหมายถึงผู้วิจัยจะต้องจัดให้ตัวแปรอิสระแต่ละตัวให้มีความแตกต่างกันมากที่สุดเพื่อให้เห็นผลของการเปรียบเทียบในแต่ละตัวแปรอิสระเมื่อทำการวัดค่าจากตัวแปรตามชัดเจนหรือแตกต่างกันมากที่สุดข้อสรุปที่ได้ก็จะมีความน่าเชื่อถือและสามารถอ้างอิงสู่ประชาชนได้

2. Min (Minimization)

การทำให้ความแปรปรวนแปรอันเนื่องมาจากความคาดเคลื่อน ต่างๆ มีค่าต่ำสุด ความคาดเคลื่อน ซึ่งในที่นี้ก็คือ ความคาดเคลื่อนอันเกิดมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือความคาดเคลื่อนอันเกิดจากการวัด ดังนั้นความคาดเคลื่อนที่สามารถเกิดขึ้น ได้มีอยู่ 2 ลักษณะ

2.1 ความคาดเคลื่อนอย่างสุ่ม (Random error)

2.2 ความคลาดเคลื่อนอย่างมีระบบ (Systematic error)

3. Con (Control)

ความพยายามที่จะทำให้ตัวแปรตามเกิดจากการกระทำโดยตรงอย่างสมบูรณ์ของตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเท่านั้น ซึ่งมีวิธีดังต่อไปนี้

3.1. การสุ่ม (Randomization)

3.2. การกำจัดตัวแปรออก (Elimination)

3.3. การเพิ่มตัวแปร (Bullet into the design)

3.4. การจับคู่ (Match group) ลักษณะการจับคู่มี 2 ลักษณะ

3.4.1. การจับคู่เป็นรายกลุ่ม (Matching group)

3.4.2. การจับคู่รายบุคคล (Match subject)

3.4.3. การใช้เทคนิคทางสถิติ (Statistical control)

3.4.4. การใช้เครื่องมือจักรกลหรือทางกายภาพ (Mechanical or Physical control)

3.4.5. การออกแบบการวิจัย (Research design)

ความเที่ยงตรงของแบบการวิจัย

(Validity of research design)

1. ความเที่ยงตรงภายใน (Internal validity)
2. ความเที่ยงตรงภายนอก (External validity)

1. ความเที่ยงตรงภายใน (Internal validity)

แบบการวิจัยที่ทำให้ผลการวิจัยที่เกิดจากการกระทำของตัวแปรอิสระที่ศึกษาโดยตรง
ประการเดียวไม่มีตัวแปรอื่นๆ หรือเหตุการณ์อื่นๆ แทรกซ้อนเข้ามา ซึ่งนั่นหมายถึง
ความเที่ยงตรงที่เกิดจากการดำเนินการทดลอง หรือการดำเนินทางการศึกษาของ
ผู้วิจัยจะต้องครอบคลุมคุณสมบัติ 3 ประการคือ

1. ครอบคลุมในเรื่องการทดสอบสมมติฐาน
2. ครอบคลุมในเรื่องการควบคุมตัวแปรที่ไม่ต้องการศึกษา
3. ครอบคลุมในเรื่องการควบคุมความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ทำการศึกษา

องค์ประกอบที่ทำให้การวิจัยขาดความเที่ยงตรงภายใน

1. ประวัติของกลุ่มตัวอย่าง
2. วุฒิภาวะ
3. ทักษะในการสอบ
4. เครื่องมือที่ใช้วัด
5. การถอดถอดทางสถิติ
6. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
7. การขาดหายไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. ความเที่ยงตรงภายนอก (External validity)

ความเที่ยงตรงของแบบการวิจัยหรือแบบแผนการทดลอง ที่ผลสรุป
จากการวิจัยมีความเชื่อถือได้ สามารถอ้างอิงไปสู่ประชาชนได้

องค์ประกอบที่มีผลต่อความเที่ยงตรงภายนอก

1. ปฏิบัติการร่วมระหว่างการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างกับตัวแปรทดลอง
2. ปฏิบัติการร่วมระหว่างการสอบครั้งแรกกับตัวแปรทดลอง
3. ปฏิบัติการเนื่องจากการจัดสภาพการของการทดลอง
4. ผลรวมของการได้รับตัวแปรทดลองหลายๆตัวติดต่อกัน

ลักษณะของแบบการวิจัย

มีความสำคัญมากต่อการที่ใช้วิธีการสำรวจวิเคราะห์ และการวิจัย
ที่ใช้วิธีการทดลองการออกแบบการวิจัยสามารถเขียนออกมาเป็น
แผนผัง และใช้สัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมายเพื่อให้ง่ายต่อความ
เข้าใจของการวิจัยนั้นๆ ได้

- หมายถึง ไม่มีการทดลอง, ไม่มีการให้กรรมวิธี
- X หมายถึง การทดลอง/การให้กรรมวิธี
- O หมายถึง การวัด, การสังเกต
- R หมายถึง การสุ่มแบบกระจาย

แบบการวิจัย

แบบการวิจัยอาจแบ่งออกเป็น 3 แบบ ตามลักษณะของการทดลอง หรือการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่น คือ

1. แบบการวิจัยที่ไม่มีการทดลอง (Non – Experimental Design)
2. แบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Design)
3. แบบการวิจัยที่ใช้การทดลองอย่างแท้จริง
(True – Experimental Design)

1. แบบการวิจัยที่ไม่มีการทดลอง (Non – Experimental Design)

- 1.1. One – Shot Case Study (การวิจัยกรณีศึกษา)
- 1.2. One – Group Pretest Posttest Design
(การออกแบบการวิจัยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเดียวโดย
ทำการทดสอบก่อนและหลัง)
- 1.3. The Static Group Comparison
(การเปรียบเทียบกับกลุ่มคงที่ หรือกลุ่มควบคุม)

1.1.One – Shot Case Study (การวิจัยกรณีศึกษา)

เป็นการวิจัยโดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างใดกลุ่มตัวอย่างหนึ่ง หรือ เฉพาะกรณีเท่านั้นซึ่งผลการวิจัยไม่สามารถนำไปเป็นข้อสรุปของ ประชาชนโดยทั่วไปได้ การวิจัยแบบนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียง ครั้งเดียวและวัดค่าของตัวแปรเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ผู้วิจัย ต้องการศึกษารวมทั้งการออกแบบเขียนได้ดังนี้

1.2 One – Group Pretest Posttest Design

(ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเดียวโดยทำการทดสอบก่อนและหลัง)

เป็นการศึกษาอิทธิพลของกรรมวิธี หรือตัวกระตุ้นที่ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ไม่ให้กรรมวิธี หรือตัวกระตุ้น ซึ่งนั่นหมายถึงผู้วิจัยจะให้กรรมวิธีแก่กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวโดยก่อนที่จะให้กรรมวิธีหรือตัวกระตุ้นนั้น ผู้วิจัยจะวัดค่าตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาเสียก่อน แล้วหลังจากนั้นผู้วิจัยจึงค่อยให้ กรรมวิธี แก่หน่วยทดลอง แล้วทำการวัดค่าตัวแปรทั้งก่อนให้กรรมวิธีและหลังจากให้กรรมวิธี ว่าผลมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร แผนผังการออกแบบเขียนได้ดังนี้

1.3 The Static Group Comparison

(การเปรียบเทียบเกี่ยวกับกลุ่มคงที่ หรือกลุ่มควบคุม)

แบบการวิจัยแบบนี้เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ไม่ได้รับกรรมวิธี(กลุ่มควบคุม) กับกลุ่มที่ได้รับกรรมวิธี(กลุ่มทดลอง) หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ทำการวัดค่าว่ากลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ผลการวิจัยสามารถได้อะไรแผนผังการออกแบบเขียนได้ดังนี้

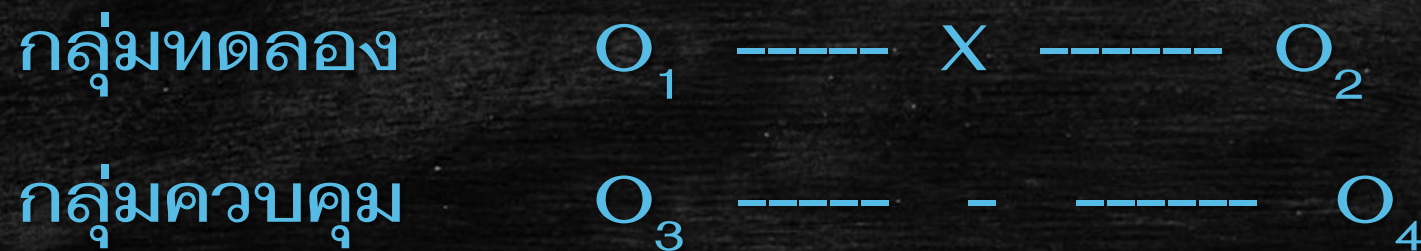
กลุ่มทดลอง	X	-----	O_1
กลุ่มควบคุม	-	-----	O_2

แบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Design)

- 2.1. Nonrandomized Control Group Pretest Posttest Design
(การออกแบบการวิจัยที่ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยที่
กลุ่มควบคุมไม่ได้ถูกสุ่มแบบกระจาย)
- 2.2. Time Series Experimental (การทดลองแบบอนุกรมเวลา)
- 2.3. Control Group Time Series Experimental (การทดลองแบบ อนุกรมเวลา
โดยมีกลุ่มควบคุม)

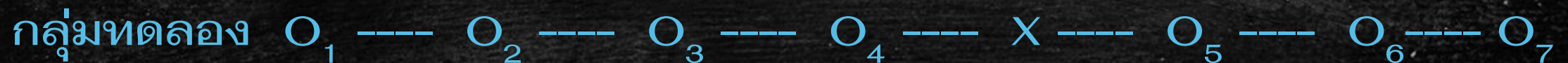
2.1 .Nonrandomized Control Group Pretest Posttest Design (วิจัยที่ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยที่กลุ่มควบคุมไม่ได้ถูกสุ่มแบบกระจาย)

การวิจัยลักษณะนี้มีลักษณะที่ใกล้เคียงแบบการวิจัยที่ใช้วิธีการควบคุมเต็มที ก่อนที่จะเริ่มให้กรรมวิธี ผู้วิจัยจะต้องพยายามให้ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด หรือลดความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้น้อยที่สุด แผนผังสามารถเขียนได้ดังนี้

2.2. Time Series Experimental (การทดลองแบบอนุกรมเวลา)

แบบการวิจัยแบบนี้ทำการทดลองหลายๆ ครั้งกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว โดยเว้นระยะห่างบ้างพอสมควร หลังจากนั้นก็ให้กรรมวิธี และนำการวัดหลายๆ ครั้ง เพื่อจะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้นถ้าพบว่า ผลของค่าระหว่างก่อนและหลังให้กรรมวิธีของค่าตัวแปรแตกต่างกันมาก ก็จะแสดงว่าความแตกต่างนั้นเกิดขึ้นจากอิทธิพลของกรรมวิธี แต่อย่างไรก็ตามแบบการวิจัยลักษณะนี้ใช้ระยะเวลาานาน และอาจจะมีปัจจัยภายนอกเข้ามาามีอิทธิพลต่อตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งก่อนและหลังให้กรรมวิธีได้ แผนผังสามารถเขียนได้ดังนี้

2.3. Control Group Time Series Experimental (การทดลองแบบอนุกรมเวลาโดยมีกลุ่มควบคุม)

แบบการวิจัยนี้มีลักษณะคล้ายกับแบบการวิจัยแบบอนุกรมเวลา แต่จะมีกลุ่มควบคุมอีกกลุ่มเพิ่มขึ้นมาเพื่อนำผลมาวัดเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าก่อนให้กรรมวิธีระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม(มีความแตกต่างกันหรือไม่) ถ้าไม่แตกต่างก็ให้พิจารณาได้ว่าการเปลี่ยนแปลงระหว่าง O_4 O_5 ในกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุมหรือไม่ ถ้ามากกว่าแสดงว่ามีอิทธิพลจากการให้กรรมวิธี แผนผังสามารถเขียนได้ดังนี้

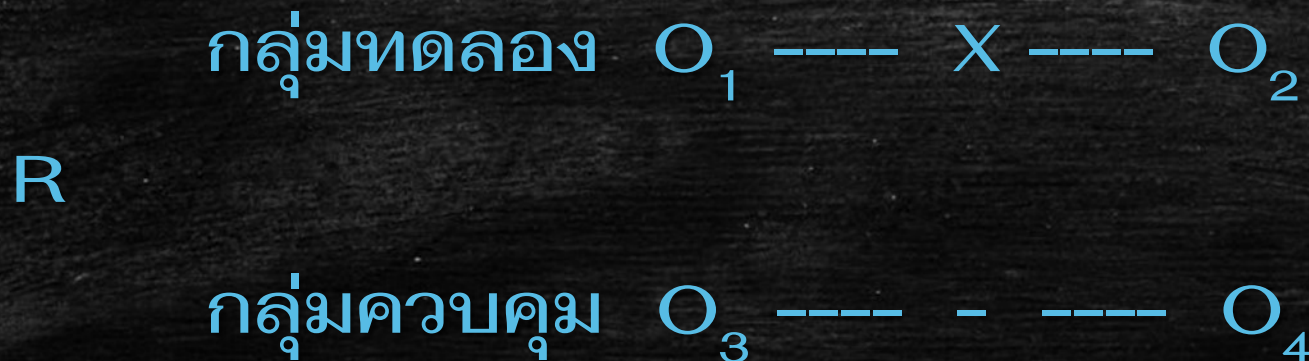
3. แบบการวิจัยที่เป็นการทดลองอย่างแท้จริง (True – Experimental Design)

แบบการวิจัยลักษณะนี้จะมีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปร อย่างเต็มที่ ทำให้มีความมั่นใจในความถูกต้องภายในและภายนอกส่วนใหญ่เป็นการวิจัย ทางวิทยาศาสตร์ การควบคุมอิทธิพลของตัวแปรทำได้โดยการออกแบบให้มีการสุ่มตัวอย่างแบบกระจายให้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

- 3.1 Pretest – Posttest Control Group Design
(การออกแบบกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง)
- 3.2. Solomon Four Group Design (การออกแบบ 4 กลุ่มของโซโลมอน)
- 3.3. Posttest – Only Control Group Design
(การออกแบบกลุ่มควบคุมโดยทดสอบหลังการทดลองเท่านั้น)

3.1 . Pretest – Posttest Control Group Design (การออกแบบกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง)

ผู้วิจัยจะต้องทำการวัดค่าของตัวแปรทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนที่จะให้กรรมวิธีหลักจากนั้นจึงให้กรรมวิธีแก่กลุ่มทดลองเท่านั้นแต่ไม่ให้กรรมวิธีแก่กลุ่มควบคุมแล้วทำการค่าของตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสิ่งที่สำคัญของการวิจัยแบบนี้ก็คือการหาวิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อที่จะให้ได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีความคล้ายกันมากที่สุด แบบการวิจัยแบบนี้จะช่วยทำให้มีความถูกต้องภายในมากขึ้นซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาอิทธิพลของกรรมวิธีแผนผังสามารถเขียนได้ดังนี้

3.2. Solomon Four Group Design (การออกแบบ 4 กลุ่มของโซโลมอน)

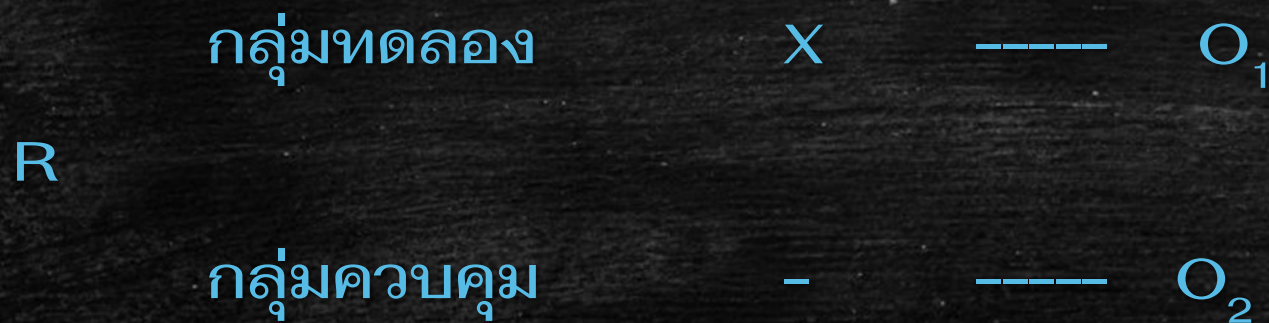
เป็นการออกแบบกลุ่มควบคุมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยเน้นปัจจัยที่ทำให้เกิดความถูกต้องภายนอกด้วยโดยการวิจัยลักษณะนี้ได้เพิ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอีกอย่างละ 1 กลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องออกแบบการวิจัยขึ้นมาเพื่อขจัดอิทธิพลที่เกิดจากการวัดก่อนให้กรรมวิธี แผนผังสามารถเขียนได้ดังนี้

3.3. Posttest – Only Control Group Design

(การออกแบบกลุ่มควบคุมโดยทดสอบหลังการทดลองเท่านั้น)

การวิจัยลักษณะนี้วัดค่าหลังจากให้กรรมวิธีแล้ว โดยที่ผู้วิจัยไม่สามารถวัดค่าวัดค่าของตัวแปรนั้นก่อนที่จะให้กรรมวิธีแบบกสนวิจัยลักษณะนี้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกระจายเพื่อให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความเหมือนกันตั้งแต่เริ่มต้นตั้งนั้นผลการวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาอิทธิพลของกรรมวิธีจึงวัดได้จากค่า $O_1 - O_2$

Question

CIM 3105 การวิจัยทางธุรกิจ

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

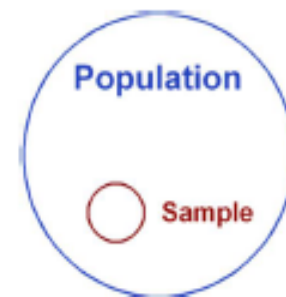
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร
(Population)

หมายถึง หน่วยที่จะศึกษาข้อมูลทั้งหมด ซึ่งอยู่ในแต่ละห้องที่ เช่น
เกษตรกร ประชาชนทั่วไปแต่ละห้องที่ทุกระ้วเรียน นักเรียน นักศึกษา
ทั้งหมด เป็นต้น

แต่การเก็บข้อมูลกับประชากรทุกหน่วย อาจทำให้เสียเวลา
และค่าใช้จ่ายที่สูงมาก และบางครั้งเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจภายใน
เวลาจำกัด

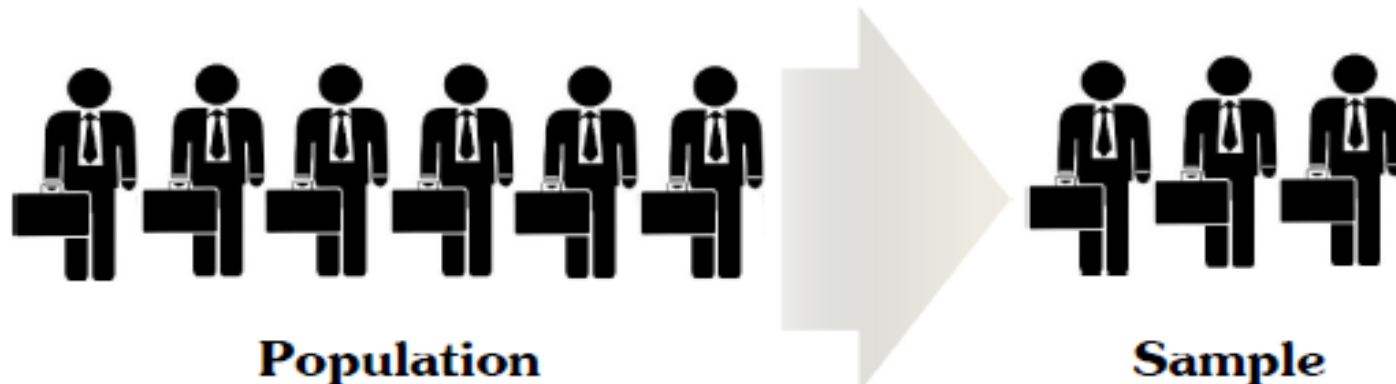

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง
(Sample)

หมายถึง บางส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยเลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนในการศึกษา

คำว่า **“เป็นตัวแทน”** หมายถึง การมีคุณสมบัติต่างๆ ครบถ้วนเท่าเทียมกันกล่าว คือ ถ้าประชากรมีคุณสมบัติใด ๆ แล้ว กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาก็จะต้องมีคุณสมบัติต่างๆ เช่นนั้นด้วย

ประเภทของประชากร

1. จำแนกตามขอบเขตของประชากร

1.1 ประชากรแบบจำกัด (Finite Population)

ทุก ๆ หน่วยของสิ่งที่ต้องการศึกษา ที่สามารถระบุขอบเขตหรือนับจำนวนทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน อาทิ จำนวนผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยปี พ.ศ.2558, จำนวนรถยนต์ในจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ.2548 เป็นต้น

1.2 ประชากรแบบไม่จำกัด (Infinite Population)

ทุก ๆ หน่วยของสิ่งที่ต้องการศึกษา แต่ไม่สามารถที่จะระบุขอบเขตหรือจำนวนได้อย่างครบถ้วน อาทิ จำนวนปลาในแม่น้ำ หรือ จำนวนต้นไม้ในประเทศไทย เป็นต้น

ประเภทของประชากร

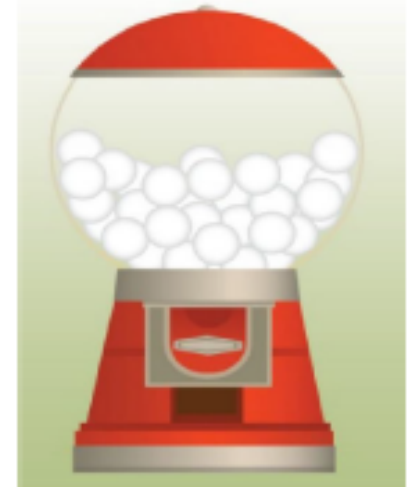
2. จำแนกตามลักษณะของประชากร

2.1 ประชากรมีลักษณะเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity)

➤ ประชากรในทุก ๆ หน่วยมีคุณลักษณะ/โครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน

2.2 ประชากรมีลักษณะเป็นวิวิธพันธ์ (Heterogeneity)

➤ ประชากรในแต่ละหน่วยมีคุณลักษณะและโครงสร้างที่แตกต่างกัน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือการสุ่มตัวอย่างนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการเก็บข้อมูลกับประชากรทุกหน่วยอาจทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายที่สูงมาก และบางครั้งเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจภายในเวลาจำกัด ดังนั้นการเลือกศึกษาเฉพาะบางส่วนของประชากรจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ดี

1

เป็นตัวแทนที่ดี (Representativeness) ของกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา

2

มีขนาดพอเหมาะ (Adequate size)

3

ตัวอย่างจะต้องมีความเชื่อถือได้ (Reliable)

หมายถึง ทุกหน่วยของตัวอย่างควรได้รับ การติดตามเก็บข้อมูลอย่างถูกต้องกับเทคนิค และถูกเลือกโดย ไม่มีการลำเอียง (Bias)

ข้อพิจารณาในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ดี

1

ควรได้มาจากกลุ่มประชากรที่ต้องการจริง ๆ

2

มีหลักเกณฑ์ในการสุ่มตัวอย่างที่ดี

3

พิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการสุ่มตัวอย่าง

เช่น งบประมาณ ระยะเวลา ลักษณะประชากร เป็นต้น

4

ลักษณะของประชากรที่จะทำการศึกษามีความคล้ายคลึงกันมากน้อยเพียงใด (ประชากรคล้ายคลึงกัน ก็อาจลดจำนวนกลุ่มตัวอย่างลงได้)

5

ความถูกต้องแม่นยำในการประเมินผล

ข้อควรคำนึงในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1

**ความเหมือน ความต่างกัน
ภายในแต่ละกลุ่มประชากร**

หากทุกหน่วยในประชากร มีคุณสมบัติที่จะศึกษาเหมือนกันทุกประการ ไม่ว่าจะสุ่มแบบใดก็จะได้ผลเหมือนกันเรียกประชากรลักษณะนี้ว่ามีสภาพเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) เช่น เลือด น้ำมัน เป็นต้น เมื่อใดที่หน่วยข้อมูลในประชากรมีความแตกต่างกัน (Heterogeneity) เช่น การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ประชากรมักมีคุณสมบัติแตกต่างกัน **ฉะนั้นในการเลือกกลุ่มตัวอย่างต้องใช้วิธีการสุ่มแบบใช้ความน่าจะเป็น**

2

ความเป็นตัวแทนของประชากร

ความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้แทนหมดทุกคน **แต่จะเป็นตัวแทนได้เฉพาะคุณลักษณะที่นักวิจัยสนใจศึกษาเท่านั้น** ในการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น ทำให้นักวิจัยสามารถประมาณค่าความแม่นยำของความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างได้

กระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1

การนิยามประชากร

ผู้ศึกษาต้องกำหนดขอบเขตและให้คำจำกัดความของประชากรที่จะศึกษาให้ชัดเจนว่า **ประชากร หมายถึง ใคร หรือ หมายถึงอะไร มีหน่วยการวัดอย่างไร**

โดยต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีการประเมินผล เพื่อจะทำให้การเลือกกลุ่มตัวอย่างง่ายและได้ตัวแทนที่ดี

กระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2

การจัดทำบัญชีรายชื่อประชากร

ขั้นต่อมาต้องจัดทำบัญชีประชากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นกรอบของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Frame) เพราะสมาชิกของประชากรบางคน หรือบางอย่าง อาจไม่อยู่ บางคนอาจย้ายออกไป หรือพ้นจากบัญชีประชากรไปนานแล้ว นอกจากนี้ยังต้องตรวจสอบว่าบัญชีรายชื่อสมาชิกประชากรได้มาอย่างไร มีอคติหรือไม่

กระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ต้องกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรในอัตราที่เหมาะสม จึงจะได้ตัวแทนให้ข้อมูลที่ดี การจะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างว่าต้องมีขนาดใหญ่เพียงใด **ต้องพิจารณาจากธรรมชาติของประชากร วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง และระดับความถูกต้อง**

กระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

4

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

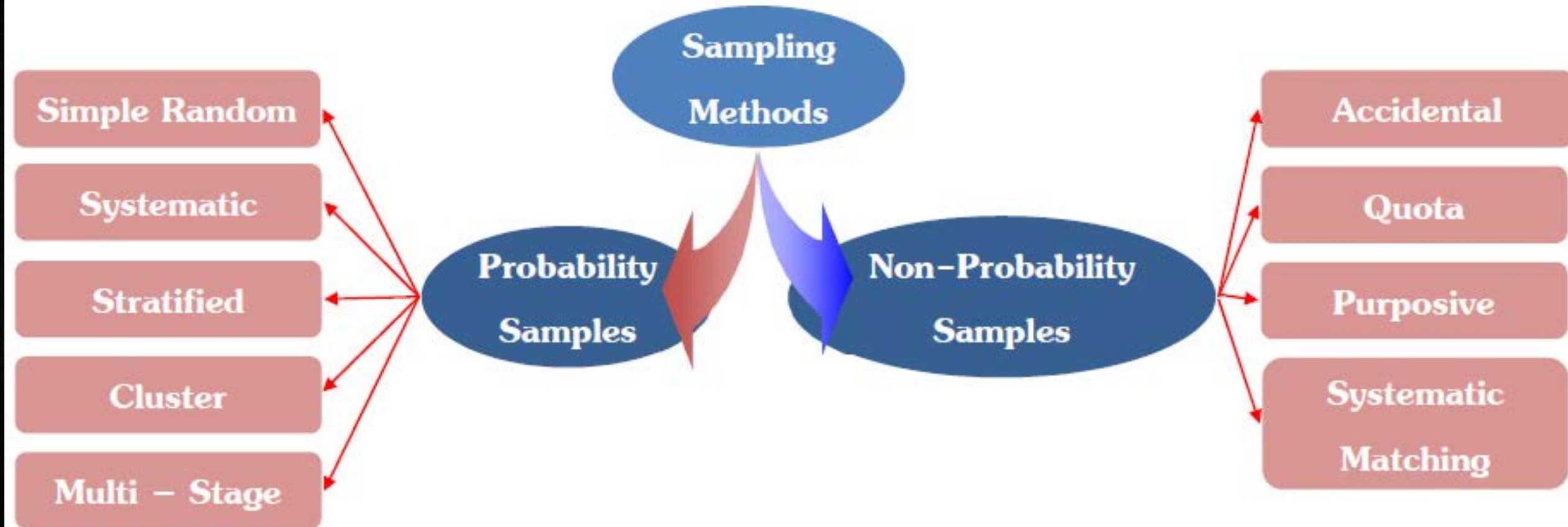
ลงมือคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการให้ได้ **กลุ่มตัวอย่างหรือตัวแทนที่ไม่มีอคติ** และ **ลดความคลาดเคลื่อนอย่างเป็นระบบ** การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการ 2 วิธี คือ

- 1) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น
- 2) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีความน่าจะเป็น

เทคนิคในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

Classification of Sampling Methods

เทคนิคในการตัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1) เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling)

เป็นการตัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสามารถกำหนดโอกาสที่หน่วยตัวอย่างแต่ละหน่วยถูกเลือก ทำให้ทราบความน่าจะเป็นที่แต่ละหน่วยในประชากรจะถูกเลือก การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบนี้สามารถนำผลที่ได้อ้างอิงไปยังประชากรได้ **วิธีการเลือกตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นที่นิยมใช้กันมี 5 วิธี ดังนี้**

1.1

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเชิงเดียวหรือแบบง่าย (Simple random Sampling)

เป็นวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักกันดีที่สุด วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างวิธีนี้จะต้องมีรายชื่อประชากรทั้งหมดและมีการให้เลขกำกับ เมื่อจัดทำบัญชีและกำหนดหมายเลขประชากรเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาสามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างได้โดย 3 วิธี คือ

1) วิธีจับฉลาก (Lottery Method)

แบบไม่ใส่ดิน * / แบบใส่ดิน

เหมาะสมกับประชากรไม่มาก

2) การใช้ตารางเลขสุ่ม (Random - Number Table)

3) วิธีหมุนวงล้อ (Roulette Wheel Method)

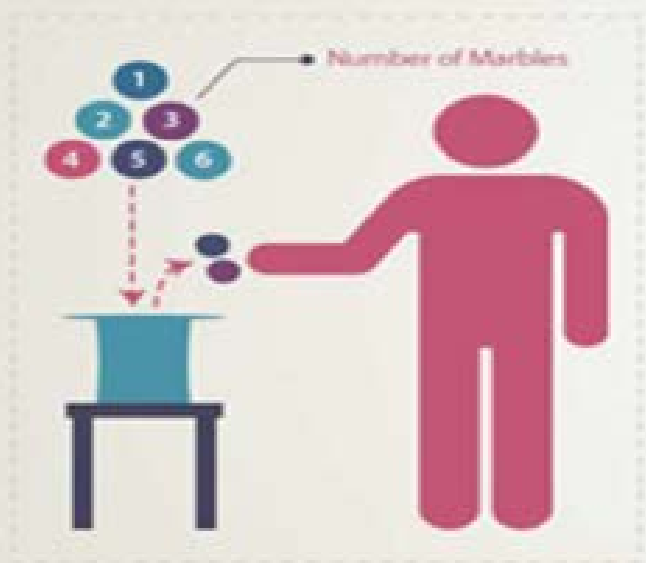
ประชากรมาก

1.1

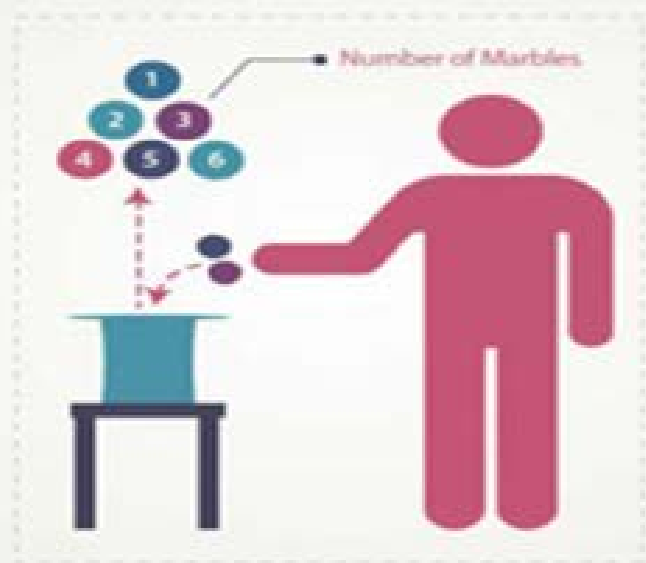
การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเชิงเดียวหรือแบบง่าย (Simple random Sampling)

SIMPLE RANDOM SAMPLE

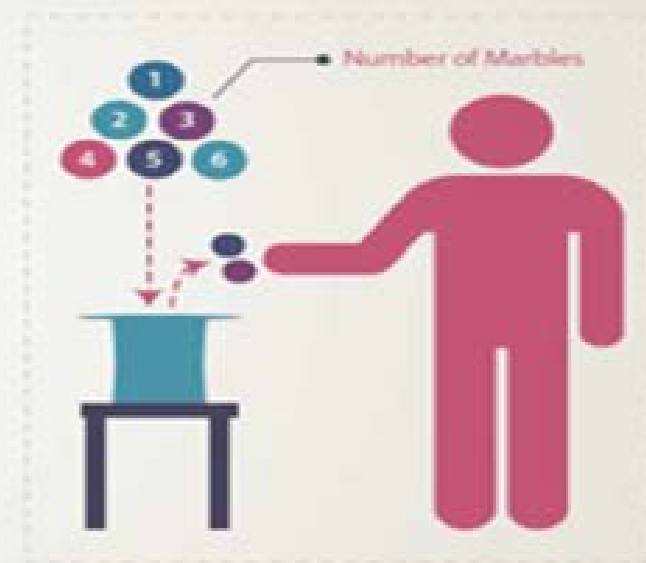
1st Pick

Tommy randomly picks 2 marbles from the hat containing 6 different colored marbles.

1st Pick Returned

After randomly picking 2 marbles Tommy puts the marbles back into the hat. The hat now contains 6 marbles.

2nd Pick

Tommy randomly picks 2 marbles from the hat again. He has the same chance of picking the same colored marbles as he did on the first pick.

หลักแถว	1-4	5-8	9-12	13-16	17-20	21-24	25-28	29-32	33-36	37-40										
1	64	75	58	38	85	84	12	22	59	20	17	69	61	56	55	95	04	59	59	47
2	10	30	25	22	89	77	43	63	44	30	38	11	24	90	67	07	34	82	33	28
3	71	01	79	84	95	51	30	85	03	74	66	59	10	28	87	53	76	56	91	49
4	60	01	25	56	05	88	41	03	48	79	79	65	59	01	69	78	80	00	36	66
5	37	33	09	46	56	49	16	14	28	02	48	27	45	47	55	44	55	36	50	90
6	47	86	96	70	01	31	59	11	22	73	60	62	61	28	22	34	69	16	12	12
7	39	04	04	27	37	64	16	78	95	78	39	32	34	93	24	88	43	43	87	06
8	73	50	83	09	08	83	05	48	00	78	36	66	93	02	95	56	46	04	53	36
9	32	65	34	64	74	84	06	10	43	24	20	62	83	73	19	32	35	64	39	69
10	97	59	19	95	49	36	63	03	51	06	62	06	99	29	75	95	32	05	77	34
11	74	01	23	19	55	59	79	09	69	82	66	22	42	40	15	96	74	90	75	89
12	56	75	42	64	57	13	35	10	50	14	90	96	63	36	74	69	09	63	34	88
13	49	80	04	99	08	54	83	12	19	98	08	52	82	63	72	92	92	36	50	26
14	43	58	48	96	47	24	87	85	66	70	00	22	15	01	93	99	59	16	23	77
15	16	65	37	96	64	60	32	57	13	01	35	74	28	36	36	73	05	88	72	29

1.2

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling)

เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยมีรายชื่อของทุกหน่วยประชากรมาเรียงเป็นระบบตามบัญชีเรียกชื่อ การสุ่มจะแบ่งประชากรออกเป็นช่วง ๆ ที่เท่ากันอาจใช้ช่วงจากสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและประชากร แล้วสุ่มประชากรหน่วยแรก ส่วนหน่วยต่อ ๆ ไป จะนับจากช่วงสัดส่วนที่คำนวณไว้

Ex. การประเมินโครงการหนึ่งมีประชากรทั้งหมด 600 คน ผู้ศึกษาต้องการกลุ่มตัวอย่างหรือขนาดกลุ่มตัวอย่าง 200 คน โดยใช้สูตร ดังนี้

จ.น.ประชากรทั้งหมด

ช่วงระหว่างประชากร

จ.น.ตัวอย่าง

$$I = \frac{N}{n} = \frac{600}{200} \Rightarrow I = 3$$

การสุ่มหาตัวเลขตั้งต้น (Random Start, R) โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย คือ การจับสลากหรือสุ่มโดยใช้ตารางเลขสุ่ม และให้ R เป็นตัวเลขตั้งต้น

การเลือกตัวเลขลำดับถัดไป โดยจัดลำดับตั้งแต่คนที่ 1 ถึงคนสุดท้าย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง:

1. คำนวณหาช่วงของการสุ่ม $l = N/n$

เมื่อ l = ช่วงของการสุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการ

2. สุ่มหาเลขเริ่มต้น ระหว่างเลขที่ 1 ถึง l โดยวิธีการจับฉลากหรือ ใช้ตารางเลขสุ่ม
สมมติได้ = R ดังนั้นตัวอย่างที่จะถูกเลือกจะเป็นลำดับที่ $R, R+l, R+2l, \dots, R+(n-1)l$

ตัวอย่าง ต้องการขนาดตัวอย่าง 100 หน่วยจากประชากร 2000 หน่วย
5, 25, 45, 65, ... , 1985

1.2

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling)

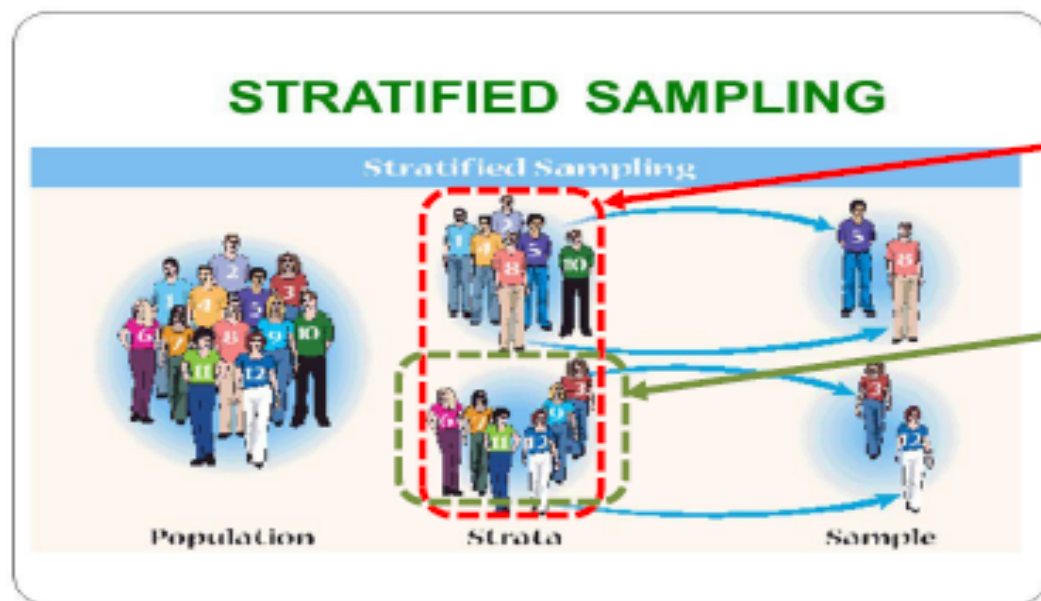
SYSTEMATIC SAMPLING

1.3

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Sampling)

การสุ่มตัวอย่างโดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่มประชากรย่อยๆ หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิมาก่อนแล้วจึงเลือกตัวอย่างจากประชากรแต่ละชั้นย่อย **จะใช้สำหรับ** ประเมินโครงการที่ประชากรมีลักษณะแตกต่างกันในบางอย่าง เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ชนชั้นทางสังคม ศาสนา ฯลฯ

ระหว่างกลุ่มย่อย
ให้มีลักษณะแตกต่างมากที่สุด

ภายในกลุ่มย่อย
ให้มีลักษณะเหมือนกันมากที่สุด

การสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

คือ การสุ่มตัวอย่างโดย แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ (Stratum หรือ Strata) ตามลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จากประชากรที่มีหลาย ๆ ลักษณะรวมกันจากการแบ่งจะได้กลุ่มประชากรหลายกลุ่ม ประชากรที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีความคล้ายคลึงกัน (Homogeneous) มากที่สุด และ ประชากรที่อยู่ต่างกลุ่ม มีความแตกต่างกัน (Heterogeneous) มากที่สุด

การกำหนดตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิมีได้หลายแบบ

- กำหนดให้เท่ากันทุกชั้น (Equal Allocation)
- กำหนดให้แปรผันตามประชากร (Proportional Allocation)
- กำหนดให้แปรผันตามประชากรและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Nyman's Allocation)
- กำหนดให้แปรผันตามประชากร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปรผกผันกับค่าใช้จ่าย (Optimum Allocation for Fixed Cost)

ความพึงพอใจของผู้ป่วยในการมารับบริการแผนกผู้ป่วยนอก

@ = แผนกอายุรกรรม
 X = แผนกสูติกรรม
 O = แผนกเด็ก

```
@ X O @ X @ O X @ O @ X O @ @
X O @ O X @ O X @ O @ X X X @
```

←----- แบ่งชั้นภูมิ

```
@ @ @ @ @ @
@ @ @ @ @ @
```

```
X X X X X
X X X X X
```

```
O O O O
O O O O
```

←----- สุ่มตัวอย่าง

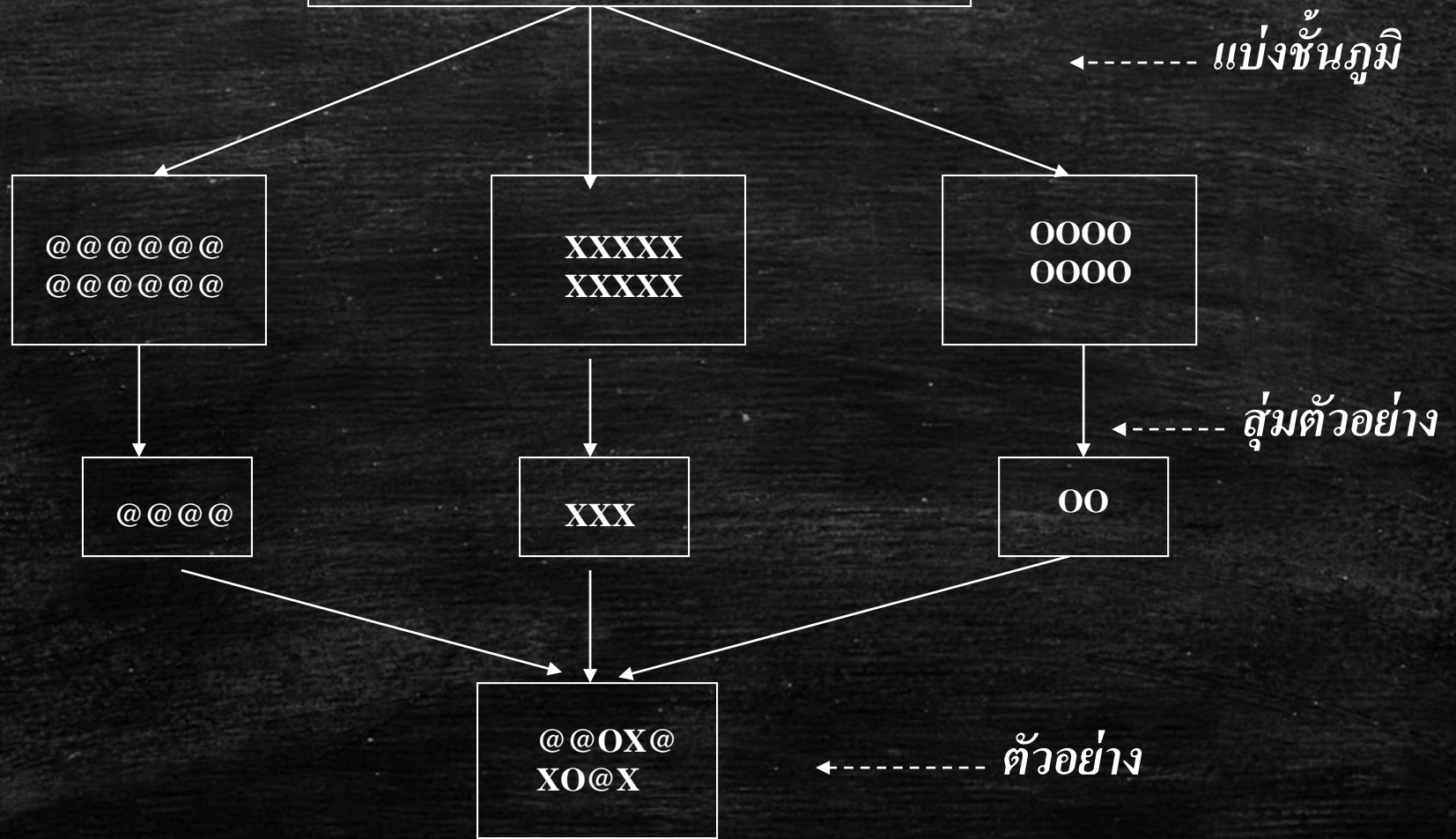
```
@ @ @ @
```

```
X X X
```

```
O O
```

←----- ตัวอย่าง

```
@ @ O X @
X O @ X
```


1.3

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Sampling)

STRATIFIED SAMPLING

Choosing Your Team

Joe is creating a team for a project at work. He picks a random person from each group to make up his team.

1.3

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Sampling)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นมีอยู่ 2 แบบ คือ

▶ แบบที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นสัดส่วน

เกษตรกรรายย่อย
300 คน

เกษตรกรขนาดกลาง
500 คน

เกษตรกรขนาดใหญ่
800 คน

ต้องการกลุ่มตัวอย่าง
180 คน

เกษตรกรรายย่อย
60 คน

เกษตรกรขนาดกลาง
60 คน

เกษตรกรขนาดใหญ่
60 คน

การสุ่มตัวอย่างแบบระดับชั้นแบบตามสัดส่วน

(Proportional Stratified Random Sampling)

เป็นการสุ่มหน่วยตัวอย่างโดยที่ผู้วิจัยกำหนดจำนวนตัวอย่างของแต่ละระดับชั้นตามสัดส่วนของจำนวนทั้งหมด

จำนวนประชากรของกลุ่ม X จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
ประชากรทั้งหมด

1.3

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Sampling)

▶ แบบที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสัดส่วน

เกษตรกรรายย่อย
300 คน

$$\frac{300}{1,600} \times 180 = 34 \text{ คน}$$

เกษตรกรขนาดกลาง
500 คน

$$\frac{500}{1,600} \times 180 = 56 \text{ คน}$$

เกษตรกรขนาดใหญ่
800 คน

$$\frac{800}{1,600} \times 180 = 90 \text{ คน}$$

▶ 180 คน

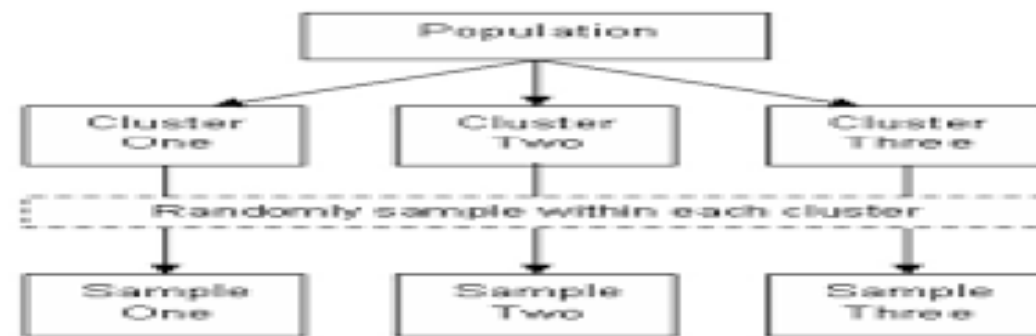

1.4

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเกาะกลุ่ม (Cluster Sampling)

เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกของประชากรที่มีลักษณะคล้ายกันตามธรรมชาติเป็นกลุ่ม ๆ การสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกตามพื้นที่ **โดยไม่จำเป็นต้องทำบัญชีรายชื่อของประชากร** และสุ่มตัวอย่างประชากรจากพื้นที่ดังกล่าวตามจำนวนที่ต้องการ แล้วศึกษาทุกหน่วยประชากรในกลุ่มพื้นที่นั้น ๆ หรือจะทำการสุ่มต่อเป็นลำดับชั้นมากกว่า 1 ระดับ โดยอาจแบ่งพื้นที่จากภาค เป็นจังหวัด จากจังหวัดเป็นอำเภอ และเรื่อยไปจนถึงหมู่บ้าน

Cluster sampling

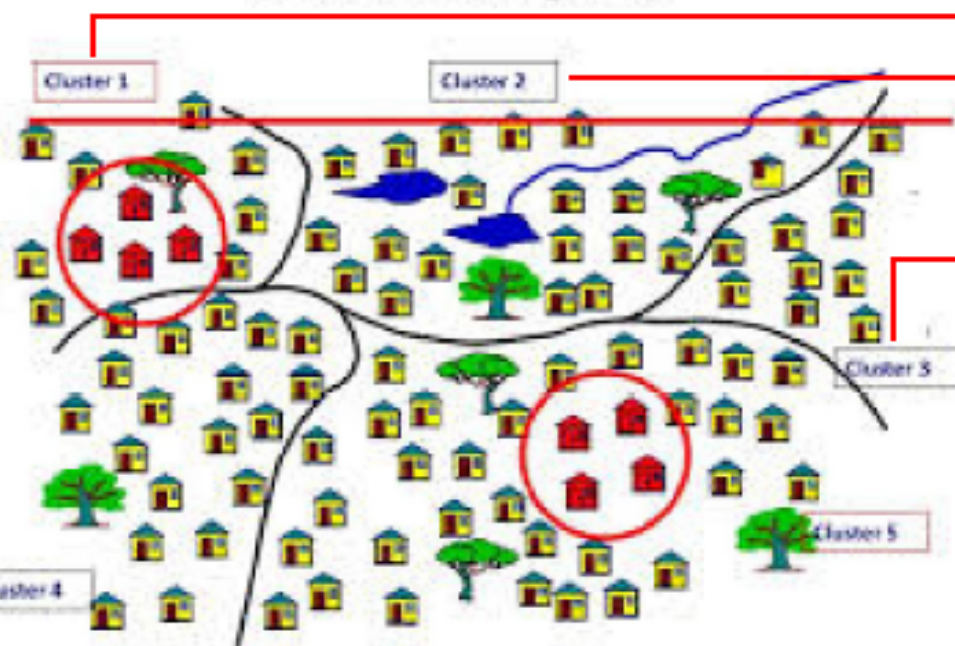
1.4

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเกาะกลุ่ม (Cluster Sampling)

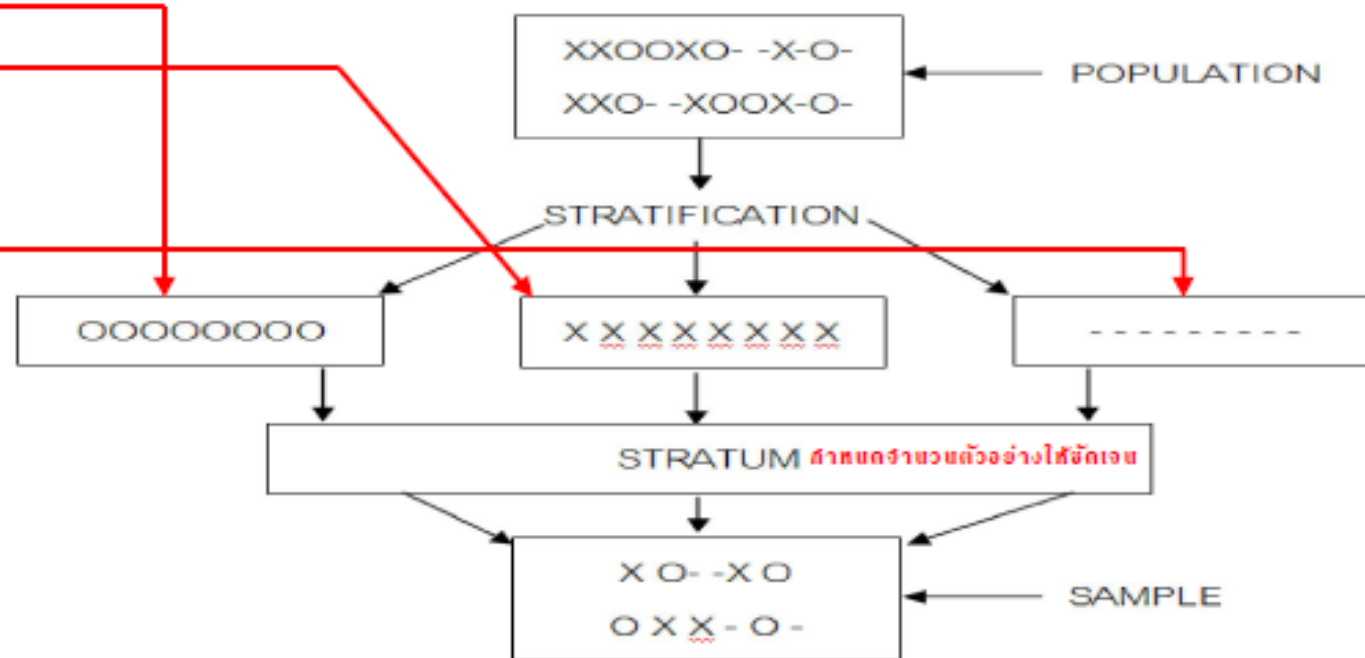
Example

ต้องการประเมินผลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการลดการใช้สารเคมีในนาข้าว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

Cluster sampling

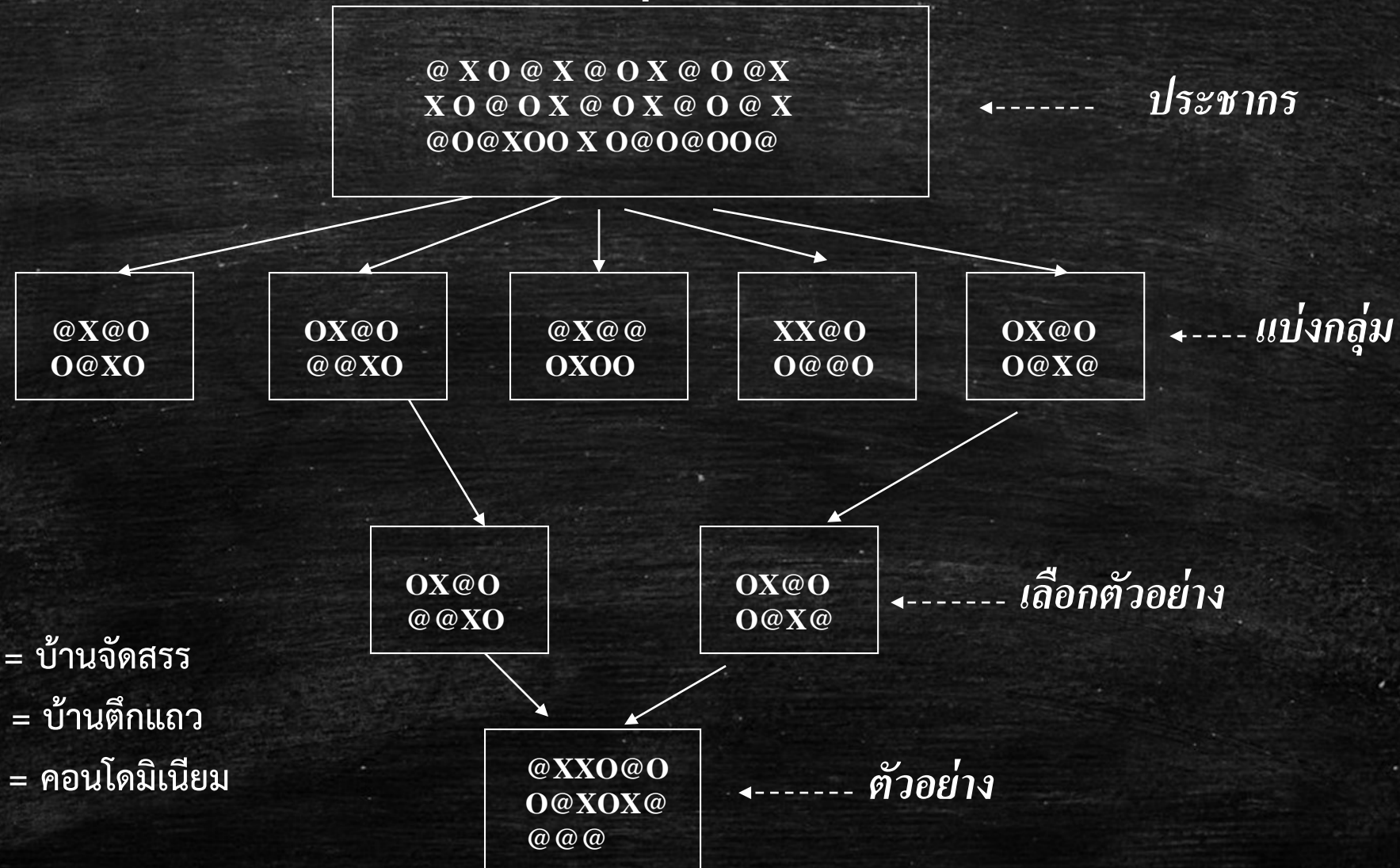

แผนภูมิที่ 19 ตัวอย่างการสุ่มแบบชั้นภูมิ

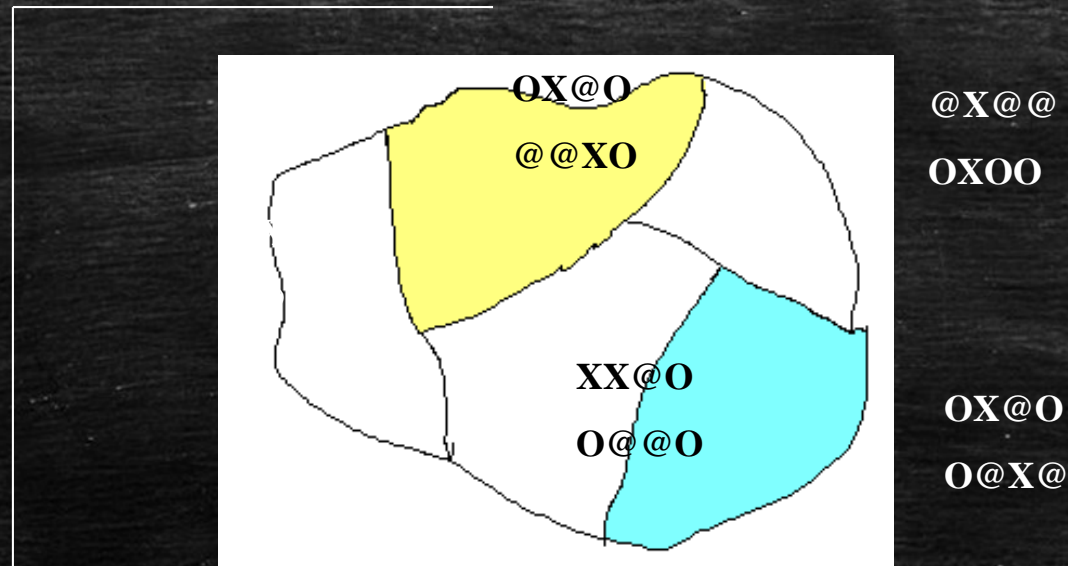
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในเขตสาทร

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

X = บ้านจัดสรร
 @ = บ้านตึกแถว
 O = คอนโดมิเนียม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน ในเขตสาทร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

X = บ้านจัดสรร
@ = บ้านตึกแถว
O = คอนโดมิเนียม

1.4

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเกาะกลุ่ม (Cluster Sampling)

ข้อดี คือ 1) มีความเที่ยงกว่าแบบแบ่งเป็นชั้น

2) ช่วยให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย เพราะจะเลือกตัวอย่างเฉพาะกลุ่ม และตัวอย่างภายในกลุ่มได้เลย โดยไม่ต้องแบ่งชั้นสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะลดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มได้ โดยเฉพาะเมื่อประชากรอยู่ห่างไกลกันหรือกระจัดกระจายกันมาก

ข้อเสียบางประการ คือ ต้องใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างหลายวิธี เช่น ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มย่อยอาจได้ตัวแทนที่ดี แต่การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของแต่ละกลุ่มย่อยในระยะที่ 2 อาจไม่ได้ตัวแทนที่ดีก็ได้

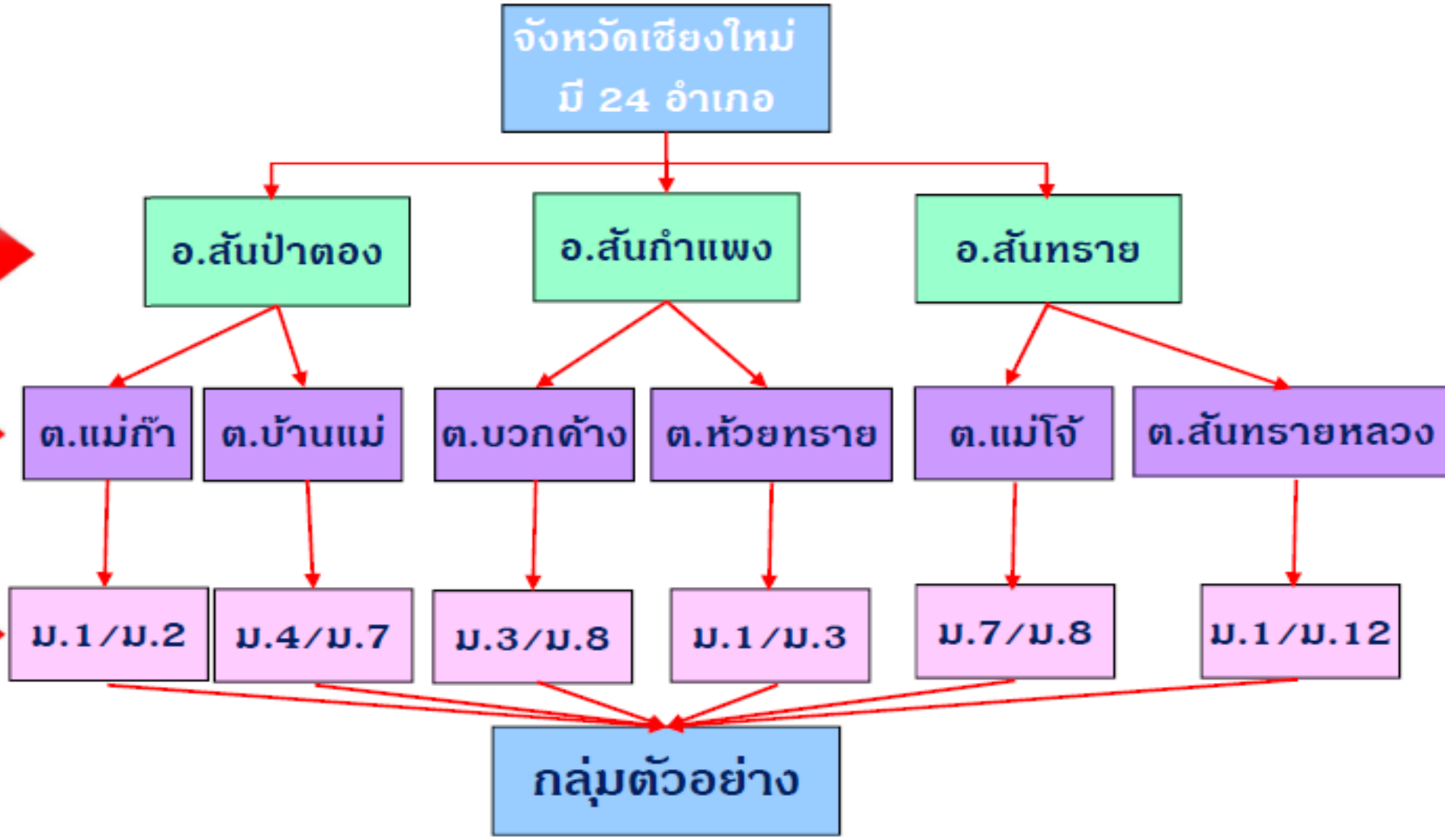
Example

ต้องการประเมินผลโครงการเพิ่มผลผลิตข้าวนาปีของเกษตรกรใน
จังหวัดเชียงใหม่

สุ่มโดยวิธีจับฉลาก
เลือก 3 อำเภอ

สุ่มแบบเจาะจง
เลือก 2 ตำบล

สุ่มอย่างง่าย
เลือก 2 หมู่บ้าน

เทคนิคในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2) เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling)

เป็นการเลือกตัวอย่างโดย*ไม่ดำรงว่าตัวอย่างแต่ละหน่วยมี*
โอกาสถูกเลือกมากน้อยเท่าไร ทำให้ไม่ทราบความน่าจะเป็นที่แต่ละ
หน่วยในประชากรจะถูกเลือก *การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบนี้ไม่สามารถ*
นำผลที่ได้อ้างอิงไปยังประชากรได้ แต่มีความสะดวกและประหยัดเวลา
และค่าใช้จ่ายมากกว่า ซึ่งสามารถทำได้หลายแบบ ดังนี้

2.1

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (**Convenience Sampling**) ผู้ศึกษาอาจเลือกบุคคลที่อยู่ใกล้ที่สุดเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้

CONVENIENCE SAMPLING

2.2

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวน หรือ แบบโควตา (Quota Sampling)

เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงสัดส่วนองค์ประกอบของประชากร เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวนตัวอย่างแต่ละชั้นย่อยไว้อย่างชัดเจน

Example

เมื่อต้องการกลุ่มตัวอย่าง 100 คน

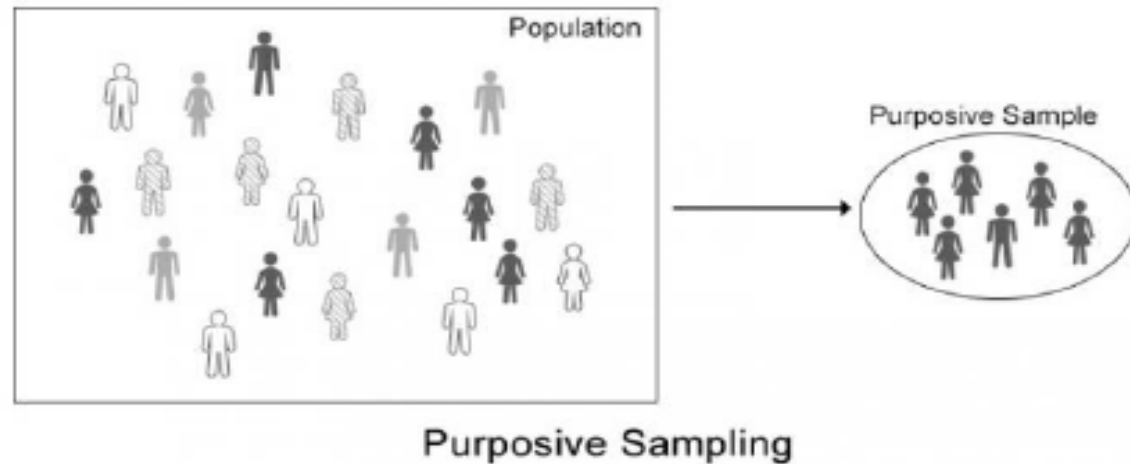
- 1) แบ่งเป็นเพศชาย 50 คน / หญิง 50 คน
- 2) เลือกแบบบังเอิญ (คือเจอใครก็เลือกจนครบตามจำนวนที่ต้องการ)

2.3

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ของผู้ทำวิจัย

2.4

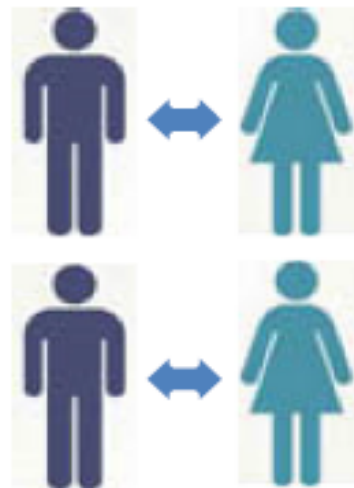
การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการจับคู่อย่างมีระบบ (Systematic Matching Sampling)

เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบประชากร 2 กลุ่ม ที่มีความแตกต่างกันด้านขนาดมาก

การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในอาชีพของเกษตรกรระหว่างเกษตรกรชายกับเกษตรกรหญิง นักประเมินผลอาจเลือกเกษตรกรหญิงที่กำหนดไว้ 10 คน และเลือกเกษตรกรชายอีก 10 คน มาจับคู่กับเกษตรกรหญิงรวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 10 คู่

จากนั้นเปรียบเทียบลักษณะทางสังคมของเกษตรกรชายและหญิงในด้านอายุ ช่วงระยะเวลาการประกอบอาชีพเกษตรกร การศึกษา สถานภาพสมรส ขนาดและประเภทเกษตรกรรมที่ทำอยู่ รวมทั้งความคาดหวังในการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร

ไม่สามารถสรุปอ้างอิงไปสู่ประชากรกลุ่มใหญ่ได้

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

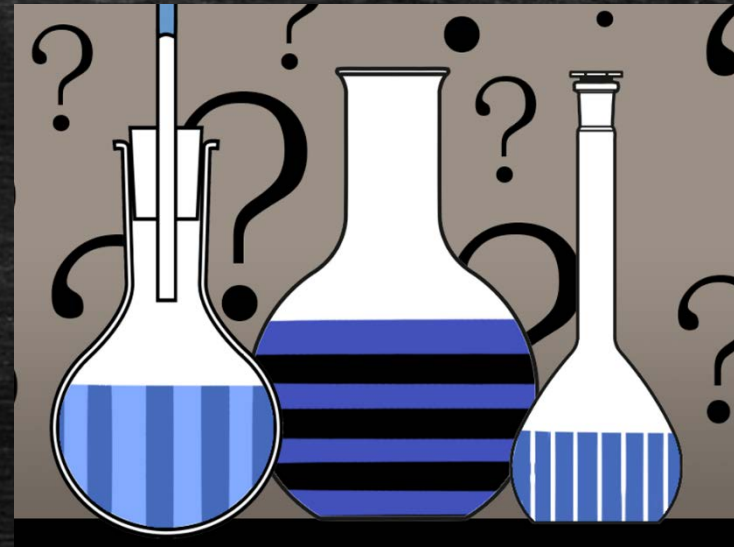
ขนาดตัวอย่างเท่าใดจึงเพียงพอที่จะทำให้งานวิจัยน่าเชื่อถือ?

ข้อพิจารณาสำหรับการกำหนดขนาดตัวอย่าง

1. วัตถุประสงค์และหรือสมมติฐานของการวิจัย
2. ลักษณะของข้อมูลที่ใช้วัดในการตอบวัตถุประสงค์และหรือสมมติฐาน
3. รูปแบบการวิจัย
4. ความถูกต้องของผลที่ได้
5. ความแม่นยำในทางสถิติซึ่งวัดด้วยระดับความเชื่อมั่นและอำนาจการทดสอบ
6. กรณีวัตถุประสงค์/สมมติฐานมีหลายข้อ คำนวณขนาดตัวอย่างโดยยึดเกณฑ์
 - วัตถุประสงค์/สมมติฐาน ข้อที่สำคัญที่สุด
 - วัตถุประสงค์/สมมติฐานมีความสำคัญเท่ากัน ใช้ขนาดตัวอย่างที่มากที่สุด

Question

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการวิจัย

สิ่งที่จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวัดค่าหรือแสดงค่าของตัวแปร หรือสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษานั้นให้มีผลออกมาจากการวัดหรือการวิเคราะห์ได้ โดยสิ่งที่วัดผลออกมาได้นั้นเราเรียกว่า **ข้อมูล**

DATA (ข้อมูล)

ข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นตัวเลขหรือข้อความเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะนำมาเป็นหลักฐานในการหาข้อยุติ ซึ่งจะเป็นคำตอบหรือเป็นประโยชน์ต่อสิ่งที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะสามารถตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างถูกต้องหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มา ของข้อมูลที่ผู้วิจัย นำมาวิเคราะห์ว่าเป็นอย่างไรและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยนั้นเป็นอย่างไร

ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูลทางการวิจัย

1. แบ่งตามแหล่งที่มาของข้อมูล
2. แบ่งตามลักษณะของข้อมูล

1. แบ่งตามแหล่งที่มาของข้อมูล

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการเก็บขึ้นมาใหม่เพื่อให้ตรงกับประเด็นที่กำลังศึกษาอยู่ หรือแหล่งข้อมูลโดยตรง
2. **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** ข้อมูลที่ผู้อื่นได้ทำการเก็บรวบรวมหรือประมวลผลข้อมูลไว้แล้วและผู้วิจัยไปทำการรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นเพื่อมาทำการวิเคราะห์ในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

2. แบ่งตามลักษณะของข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ(Qualitative Data) ข้อมูลที่บอกข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆในลักษณะของคำพูดหรือคำบรรยาย เช่น

“บทสัมภาษณ์นายชัยวัฒน์ ลิ้มลิขิตอักษร หัวหน้าชุดพญาเสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)”

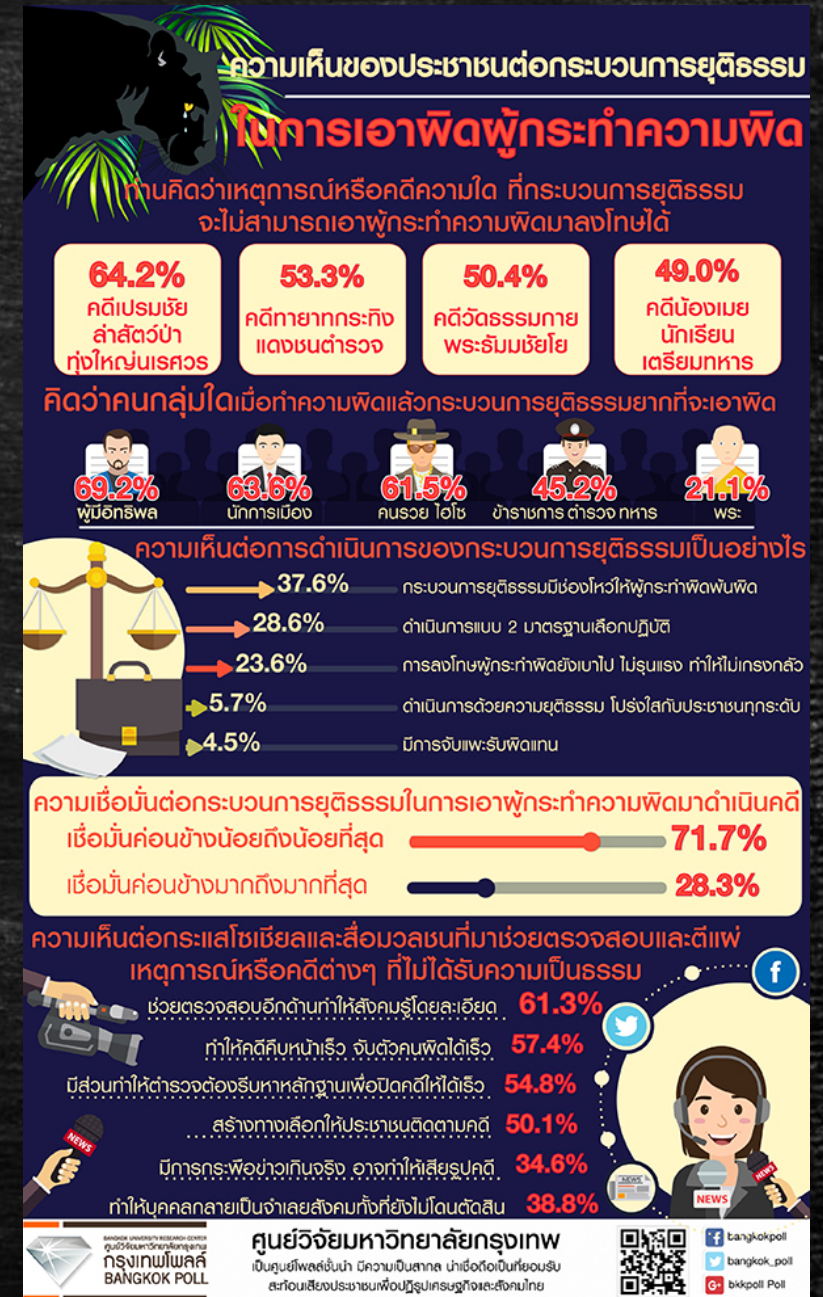

“นางสาวบุญศรี แสงหยกตระการ เจ้าของบ้านเลขที่ 37/208 ซอย หมู่บ้านเสรีวิลล่า แยก 2 เขตประเวศ พร้อมครอบครัวแกล้งชี้แจง ข้อเท็จจริงกรณีที่ปรากฏคลิปเหตุการณ์ใช้ขวานและเหล็กยาวทุบ ทำลายรถยนต์ที่จอดวางบริเวณประตูทางออกหน้าบ้าน เมื่อ วันที่ 18 กุมภาพันธ์”

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data)

ข้อมูลที่บ่งบอกถึงข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ ในรูปของตัวเลข หรือปริมาณ เช่น น้ำหนัก ความสูง อายุ ทัศนคติต่อการให้บริการของ ขสมก ฯลฯ

ที่มา: goo.gl/CNSz7s

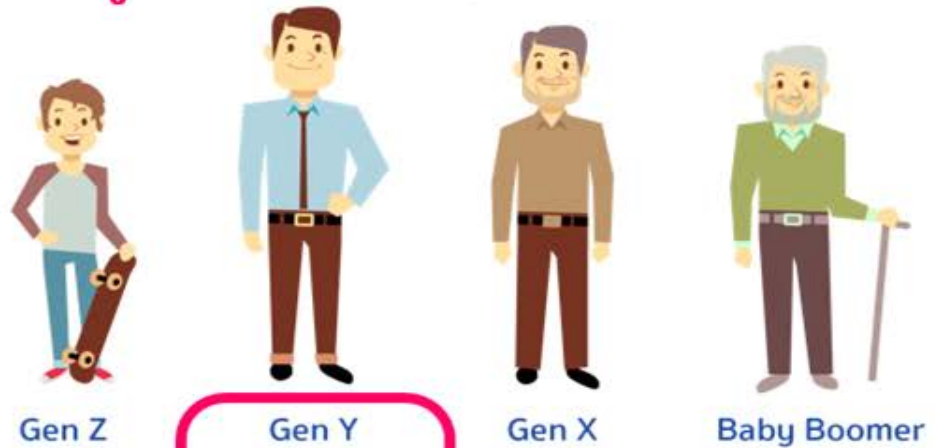
คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยต่อวันมากน้อยแค่ไหน

ปี 2559 ใช้เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 6 ชม. 24 นาที/วันเท่านั้น

ภาพรวม

วันทำงาน/
วันเรียนหนังสือ | 6 ชม.
30 นาที
ต่อวัน

วันหยุด | 6 ชม.
48 นาที
ต่อวัน

	Gen Z	Gen Y	Gen X	Baby Boomer
วันทำงาน/ วันเรียนหนังสือ	5 ชม. 48 นาที/วัน	7 ชม. 12 นาที/วัน	5 ชม. 48 นาที/วัน	4 ชม. 54 นาที/วัน
วันหยุด	7 ชม. 12 นาที/วัน	7 ชม. 36 นาที/วัน	5 ชม. 18 นาที/วัน	4 ชม. 12 นาที/วัน

คำถามจากแบบสำรวจข้อ 9 ในรอบสี่ปีที่ผ่านมา ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงวันทำงาน/วันเรียนหนังสือ และช่วงวันหยุด โดยเฉลี่ยต่อวันมากน้อยเพียงใด (ไม่นับรวมการเปิดอินเทอร์เน็ตทิ้งไว้ โดยไม่มีการใช้งานทางออนไลน์)

Gen Z อายุต่ำกว่า 17 ปี
 Gen Y อายุ 17-36 ปี
 Gen X อายุ 37-52 ปี
 Baby Boomer อายุ 53-71 ปี

Gen Y ครองแชมป์ใช้เน็ตมากที่สุด 3 ปีซ้อน

Generation

กับชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ต

Gen Y ครองแชมป์
ใช้เน็ตมากที่สุด 5 ปีซ้อน

Baby Boomer
อายุระหว่าง 55-73 ปี

Gen X
อายุระหว่าง 39-54 ปี

Gen Y
อายุระหว่าง 19-38 ปี

Gen Z
อายุต่ำกว่า 19 ปี

เฉลี่ยต่อวัน

Gen Y และ **Gen Z** เติบโต และคุ้นเคยกับการใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงอยู่ในช่วงวัยที่สามารถเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตกับกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ประเภทของเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม(Questionnaire)
2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule)
3. แบบสังเกต (Observation)

แบบสอบถาม(Questionnaire)

เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็น และใช้บันทึกคำตอบจากหรือผู้ที่ถูกถาม ซึ่งอาจเป็นชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปของแบบฟอร์มที่มีโครงสร้างของคำถามก็ได้ ลักษณะของคำถามจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. คำถามปลายเปิด
2. คำถามปลายปิด

คำถามปลายเปิด (Open-end Question)

คำถามปลายเปิด (Open-end Question) ลักษณะนี้ไม่กำหนดคำตอบไว้แน่นอน แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างอิสระด้วยคำพูดของผู้ตอบเอง ซึ่งอาจจะเป็นคำแนะนำ ของผู้ตอบเกี่ยวกับงานวิจัย หรืออาจจะทำให้ผู้ตอบบ่งบอกถึงตัวแปรตัวอื่นที่ผู้ตอบคิดว่าสำคัญกว่าที่ผู้วิจัยกล่าวถึง นอกเหนือไปจากนั้นบางครั้งผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาคำตอบได้ ผู้วิจัยก็จะทำการ Pretest โดยใช้คำถามปลายเปิดถามผู้ตอบแล้วนำคำตอบมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในลักษณะปลายปิดต่อไป

ตัวอย่าง คำถามปลายเปิด

1. ท่านตัดสินใจประกอบอาชีพส่วนตัวเพราะเหตุใด
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการที่รัฐบาลซื้อเรือดำน้ำ
3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการสร้างเขื่อน.....
4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อมาตรการการป้องกันโรค COVID 19 ของรัฐบาล
5. โปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายการวิทยุโทรทัศน์

คำถามปลายปิด (Close – end Question)

คำถามปลายปิด (Close – end Question) มีลักษณะเหมือนข้อสอบแบบเลือกตอบคือจะมีข้อความซึ่งเป็นคำถามและมีคำตอบที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบซึ่งผู้ตอบเลือกตอบจากคำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ให้เท่านั้น คำถามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมา นั้น อาจจะได้มาจากการทดลองใช้คำถามในลักษณะที่เป็นปลายเปิดแล้วนำมาจัดกลุ่มคำตอบหรือได้มาจากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือจากความคิดของผู้วิจัยเองก็ได้ ซึ่งคำถามปลายปิดนั้น เป็นคำถามที่กำหนดคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตามที่ผู้วิจัยกำหนด เช่น

ตัวอย่างคำถามปลายปิด

เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

อาชีพ () 1. รับราชการ () 2. รัฐวิสาหกิจ () 3. เอกชน

ท่านรับฟังข่าวสารจากสื่อใดมากที่สุด

() 1.วิทยุ

() 2.โทรทัศน์

() 3.หนังสือพิมพ์

ลักษณะของคำถามปลายปิดสามารถแบ่งได้ออกเป็น 5 แบบคือ

1. Check – lists

เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจากคำตอบที่มีให้เลือก 2 คำตอบ

1. ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหรือไม่ () 1. เคย () 2. ไม่เคย
2. จำนวนบุตร () 1. 1-2 คน () 2. มากกว่า 2 คน
3. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

2. Multiple Choice

เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียวจากคำตอบที่มีให้เลือกมากกว่า 2 คำตอบ

1. อาชีพหลักของท่านคือ

1. รับราชการ 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ 3. ค้าขาย 4. ลูกจ้างเอกชน
 5. รับจ้างทั่วไป 6. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 7. อื่นๆ โปรดระบุ

2. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. แต่งงาน 3. หย่า/ม่าย

ตัวอย่าง Multiple Choice

อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20 – 30 ปี 3. 31 – 40 ปี 4. 41 – 50 ปี

ชื่อหอเครื่องสำอางที่ใช้

1. A 2. B 3. C 4. D 5. อื่น ๆโปรดระบุ.....

ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษาตอนต้น 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย
 4. ปวช. /ปวส. 5.ปริญญาตรี 6. ปริญญาโท/เอก

3. Multi – Response

เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายข้อ

ท่านต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่เพราะ.....(ตอบได้หลายข้อ)

☐ 1. รายได้น้อย	☐ 2. ไม่มั่นคง	☐ 3. สวัสดิการไม่ดี
☐ 4. ไม่มีเกียรติ	☐ 5. ไม่อิสระ	☐ 6. ไม่ชอบอาชีพนี้

4. Rank Priority

เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบจัดเรียงลำดับความสำคัญ

ท่านต้องการเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอะไรมากที่สุด(ให้หมายเลข 1, 2, 3,ตามลำดับความต้องการมากไปหาน้อย)

- () 1. รับราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 3. ลูกจ้างเอกชน
() 4. ธุรกิจส่วนตัว () 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

กรุณาระบุความชอบให้แก่แชมพูสระผมยี่ห้อต่อไปนี้ โดยให้ลำดับที่ 1 หมายถึงชอบมากที่สุด

- () 1. ยี่ห้อ A () 2. ยี่ห้อ B () 3. ยี่ห้อ C

5. Rating Scale

เป็นคำถามที่มีลักษณะการตอบเป็นการประเมินความมาก – น้อย โดยวัด
ดูว่าผู้ตอบมีคุณลักษณะในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาหรือมีความคิดเห็น
อย่างไรเกี่ยวกับสิ่งที่จะถามอยู่ในระดับใด

ฉันเชื่อว่า Teamwork เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บริษัทของฉันเจริญรุ่งเรือง

- () 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง () 2. ไม่เห็นด้วย () 3. เฉยๆ
() 4. เห็นด้วย () 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง

EX กรูณาระบุความสำคัญของผ้าอ้อมสำเร็จรูป

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขนาดกล่อง (# ซีน)					
2. ราคา					
3. คุณภาพ					
4. ใช้ได้ทั้ง 2 เพศ (Unisex)					
5. รูปแบบ/สีสันท					
6. การซึมซับ					
7. การรั่ว					
8. ขนาด/ความสบาย					
9. เทปที่ติด (Taping)					

ความต้องการของผู้ประกอบการทางด้านสายงานสื่อสารมวลชน

	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. มีความรู้ความสามารถใน การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ			
2. มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์			
3. มีความรู้ความสามารถในการถ่ายภาพ/อัด-ขยายภาพ			
4. มีความรู้ความสามารถในการวิจัย			
5. มีความรู้ความสามารถในการวางแผนสื่อ			
6. มีความรู้ความสามารถในการบริหาร			

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัย
2. ตัดสินใจว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้างโดยพิจารณาจาก * ปัญหาที่จะทำการวิจัย และ * จุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. พิจารณาว่าจะใช้คำถามชนิดใดกับแต่ละข้อมูล
4. สร้างแบบสอบถาม
5. ตรวจสอบและปรับปรุงแบบสอบถามฉบับร่าง (* ตรวจสอบโดยผู้วิจัย *ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ)
6. ทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test)
7. วิเคราะห์แบบสอบถามที่ได้ทดสอบแล้ว
8. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

โครงสร้างแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1: หนังสือแนะนำหรือคำชี้แจงเป็นส่วนของตนเองและบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมไปถึงรายละเอียดของแบบสอบถามว่ามีกี่ตอน อะไรบ้างให้แก่กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ก่อนที่กลุ่มตัวอย่างจะแสดงความความคิดเห็นต่อไป

ส่วนที่ 2: ส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3: ชุดคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของผู้ตอบ (ข้อมูลที่ต้องการศึกษา) ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยอาจจะแยกเป็นส่วนย่อยอีกได้ตามลักษณะของคำถามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

ส่วนที่ 1: หนังสือแนะนำ

แบบสอบถาม

“ การวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอข่าวสารด้านสุขภาพ และรูปแบบการใช้สื่อโฆษณา
เพื่อการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงสาธารณสุขใน ปี พ.ศ. 2553 กับ
การรับรู้และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน ”

โดยการศึกษาครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารด้านสุขภาพ และรูปแบบการนำเสนอ
ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข กับการรับรู้และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ
ของประชาชน ซึ่งเป็นองค์หลักในการพัฒนาระบบสุขภาพที่มีคุณภาพให้กับปวงชนชาวไทย
และเป็นกลไกหรือมีส่วนสำคัญในการดูแลสุขภาพประชาชน ชุมชน และทุกภาคส่วนในประเทศไทย ให้
มีความรู้ความเข้าใจในโรคร้ายไข้เจ็บที่อาจจะเกิดขึ้นกับเขาทั้งในปัจจุบันหรือในอนาคต อัน
อาจจะส่งผลต่อการพฤติกรรมการส่งเสริมและการป้องกันของประชาชนต่อไป โดยแบบสอบถาม
ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพส่งเสริมสุขภาพ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการการป้องกันโรค

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองเมื่อเจ็บป่วย

ส่วนที่ 5 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1: หนังสือแนะนำ

แบบสอบถาม

“การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ข้อมูล พฤติกรรมและการวางแผน
ด้านการท่องเที่ยว และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์
เชิญชวนท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย”

โดยการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของคนไทยทางการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวของประชาชน โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์
- ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา
- ส่วนที่ 3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 4 พฤติกรรมและการวางแผนด้านการท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 5 ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์
- ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุง โครงการวิจัย “การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ข้อมูล พฤติกรรมและการวางแผนด้านการท่องเที่ยว และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์เชิญชวนท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย”

เอกฉรงค์ วีรสิทธิ์
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ส่วนที่ 2: ส่วนที่เป็น คำถามเกี่ยวกับข้อมูล ส่วนตัว

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความตามความเป็นจริงของท่านเพียง 1 คำตอบในแต่ละข้อคำถาม

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. 18 - 22 ปี

2. 23 - 27 ปี

3. 28 - 31 ปี

4. 32 - 36 ปี

5. 37 - 41 ปี

6. 42 - 46 ปี

7. 47 - 51 ปี

8. 52 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

1. โสด

2. หย่า/หม้าย

3. สมรส

4. แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ไม่ได้รับการศึกษา

2. ปวช. ปวส. ปวท.อนุปริญญา

3. ประถมศึกษา

4. ปริญญาตรี / เทียบเท่า

5. มัธยมศึกษา

6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. สถานภาพการทำงานปัจจุบัน

1. ทำงานบ้าน/แม่บ้าน

2. ค้าขาย/ธุรกิจในครัวเรือน

3. ธุรกิจส่วนตัว / เจ้าของกิจการ

4. ราชการ/รัฐวิสาหกิจ

5. พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทหรือเอกชน

6. รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร

7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2: ส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความตามความเป็นจริงของท่านเพียง 1 คำตอบในแต่ละข้อคำถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 18-22 ปี 3. 28-31 ปี
 2. 23-27 ปี 4. 32-36 ปี
 5. 37-41 ปี 6. 42-46 ปี
 7. 47-51 ปี 8. 52 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

1. โสด 3. หย่า/หม้าย
 2. สมรส 4. แยกกันอยู่

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ไม่ได้รับการศึกษา 4. ปวช. ปวส. ปวท.อนุปริญญา
 2. ประถมศึกษา 5. ปริญญาตรี / เทียบเท่า
 3. มัธยมศึกษา 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. สถานภาพการทำงานปัจจุบัน

1. ทำงานบ้าน/แม่บ้าน 4. ค้าขาย/ธุรกิจในครัวเรือน
 2. ธุรกิจส่วนตัว / เจ้าของกิจการ 5. ราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 3. พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทหรือเอกชน 6. รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร
 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

1. น้อยกว่า/เท่ากับ 5,000 บาท 4. 15,001 – 20,000 บาท
 2. 5,001 – 10,000 บาท 5. มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป
 3. 10,001 – 15,000 บาท

7. ความเพียงพอของรายได้

1. ไม่ค่อยเพียงพอ 2. เพียงพอ
 3. มีเหลือเก็บ/สะสม 4. มีหนี้สิน

ส่วนที่ 3: ชุดคำถาม เกี่ยวกับความคิดเห็น หรือพฤติกรรมของ ผู้ตอบ

ส่วนที่ 3 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติ

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	พฤติกรรมการท่องเที่ยว				
	5	4	3	2	1
32. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวที่เกิดจากการติดต่อสื่อสารแบบปากต่อ ปาก (word-of-mouth communications) เช่น การแบ่งปัน ประสบการณ์และความคิดเห็นการท่องเที่ยวผ่านทางเฟซบุ๊ก (Face book)					
33. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวที่เกิดจากการแสดงความคิดเห็นและให้ ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการ หรือสินค้าการท่องเที่ยวจากผู้มีอิทธิพลทาง ความคิดด้านการท่องเที่ยว (Opinion Leader)					
34. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวที่เกิดจากการเปรียบเทียบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของการบริการหรือสินค้าการท่องเที่ยวนั้น ๆ					
35. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวที่เกิดจากองค์ประกอบรอบข้างของสื่อ (media context) เช่น ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ในการนำเสนอ ข้อมูลข่าว					
36. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว เพื่อฟื้นฟูสุขภาพและร่างกาย เช่น อาบแดด การอาบน้ำแร่ การสปา การนวดแผนไทย การพอกโคลน เป็นต้น					
37. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว เพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ ความสนุกสนาน ความสดชื่น เพื่อการพักผ่อน					
38. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว เพื่อเข้าร่วมหรือชมกิจกรรมทางกีฬา					
39. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว เพื่อเหตุผลทางด้านจิตใจ ศาสนา และวัฒนธรรมต่างๆ					
40. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว เพื่อไปชมสิ่งแปลกใหม่ในแต่ละพื้นที่ หรือ สถานที่ท่องเที่ยวตามความมีชื่อเสียง					

ส่วนที่ 3: ชุดคำถาม เกี่ยวกับความคิดเห็น หรือพฤติกรรมของ ผู้ตอบ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมและการวางแผนด้านการท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติ

5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 = เห็นด้วย 3 = ไม่แน่ใจ 2 = ไม่เห็นด้วย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

พฤติกรรมและการวางแผนด้านการท่องเที่ยว	พฤติกรรมการท่องเที่ยว				
	5	4	3	2	1
46. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาวในครั้งหน้า					
47. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หน้า					
48. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัวในการเดินทางครั้งต่อไป					
49. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน ๆ ในการเดินทางครั้งต่อไป					
50. ท่านจะตัดสินใจท่องเที่ยวเมื่อได้มีการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่ท่านสนใจจากสื่ออินเทอร์เน็ต หรือ Social Media (สังคมออนไลน์)					
51. ท่านจะตัดสินใจท่องเที่ยวเมื่อได้มีการแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากสื่ออินเทอร์เน็ต หรือ Social Media (สังคมออนไลน์)					
52. ท่านจะตัดสินใจท่องเที่ยวเมื่อได้มีการนำข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับเพิ่มเติมจากสื่ออินเทอร์เน็ตหรือ Social Media (สังคมออนไลน์) มาเปรียบเทียบกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่แล้ว					
53. ท่านจะตัดสินใจท่องเที่ยวเมื่อได้มีการนำข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ทั้งหมดจากสื่อต่างๆ มาจัดลำดับความสำคัญก่อนและหลัง					
54. ท่านจะตัดสินใจท่องเที่ยวเมื่อได้นำข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่ไปปรึกษาขอคำแนะนำจากแหล่งข่าวสารอื่นๆ ที่ไม่ใช่สื่อ อินเทอร์เน็ตหรือ Social Media (สังคมออนไลน์)					
55. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงามและ กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน					
56. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวเนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ ของประวัติศาสตร์					
57. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสถานที่ที่จะ เดินทางไปเป็นหลัก					
58. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงความสะดวกสบายในการเดินทาง ที่พักและอาหาร					
59. ท่านจะเดินทางท่องเที่ยวตามค่าใช้จ่ายที่ท่านประเมินไว้ในระดับราคาที่ เหมาะสม					

ส่วนที่ 3: ชุดคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของผู้ตอบ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุง โครงการวิจัย “การเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ข้อมูล พฤติกรรมและการวางแผน
ด้านการท่องเที่ยว และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์เชิญชวนท่องเที่ยวของการ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย”

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

เอกณรงค์ วรสีหะ

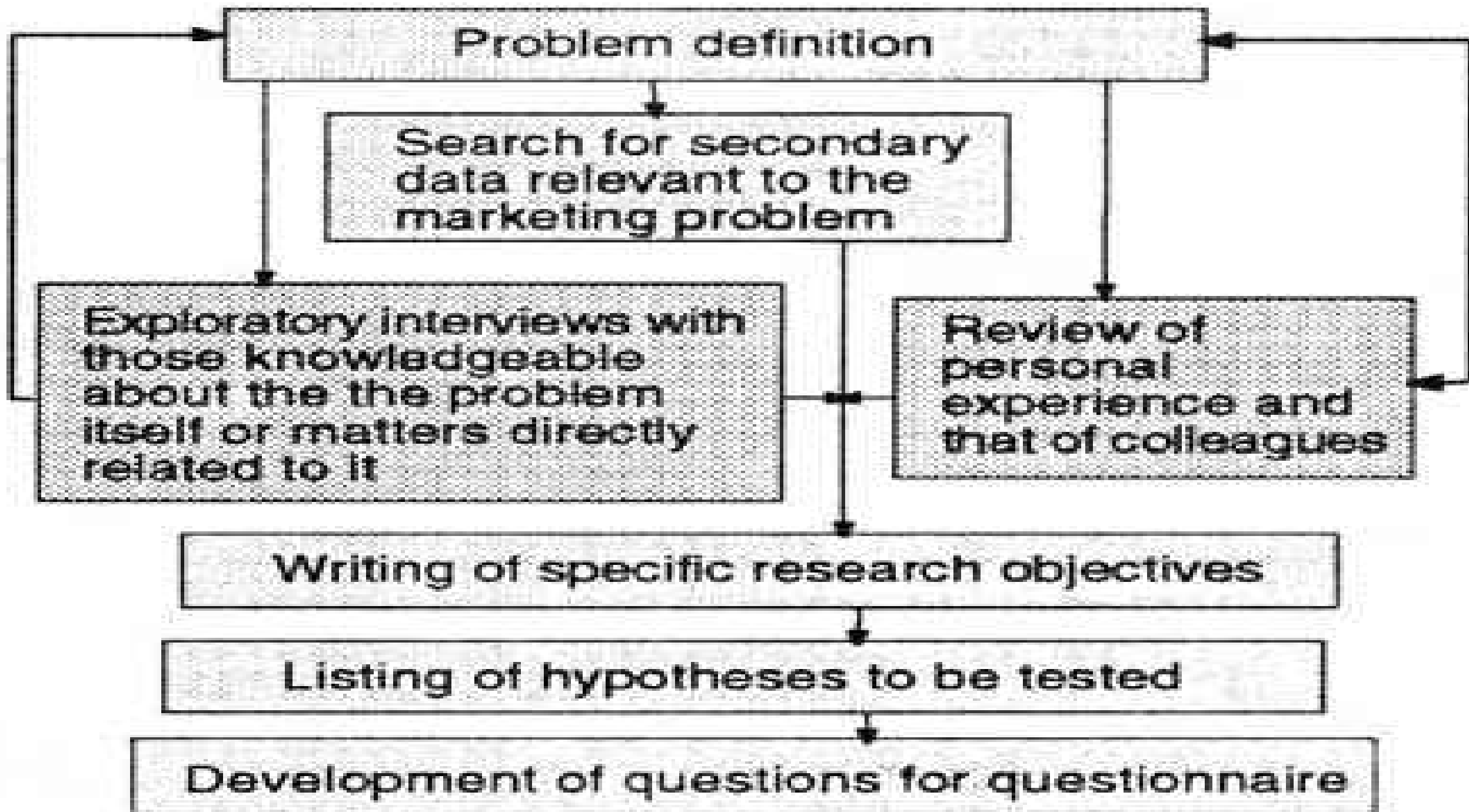
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

หลักการเขียนข้อคำถามในแบบสอบถาม

1. ควรถามเฉพาะเรื่องสำคัญหรือคำถามที่ใช้วัดตัวแปรเฉพาะที่อยู่ในกรอบความคิดของการวิจัย
2. ควรใช้ภาษาง่ายๆ อ่านแล้วเข้าใจทันที มีความหมายชัดเจน ไม่ตีความได้หลายด้าน
3. ควรใช้ประโยคสั้นและกะทัดรัดชัดเจน ข้อความไม่วกวนหรือกำกวนหรือประโยคที่ทำให้ผู้ตอบแต่ละคนมีความเข้าใจไม่เหมือนกันควรหลีกเลี่ยงคำคุณศัพท์ที่ทำให้ผู้ตอบตีความต่างกันไปเช่น เสมอๆ ไม่เคย บ่อยครั้ง ประจำ ฯลฯ ควรกำหนดคำเหล่านี้ให้เป็นรูปธรรม

หลักการเขียนข้อคำถามในแบบสอบถาม(ต่อ)

4. ควรหลีกเลี่ยงประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ เพราะจะทำให้ผู้ตอบเกิดความสับสน และประโยคนี้หมายความว่าอย่างไร
5. หลีกเลี่ยงการถามนำที่มีแนวโน้มลงใจให้ผู้ตอบในทางใดทางหนึ่ง
6. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่ส่อไปในทางนามธรรมเช่น สวย สกปรก รวย จน เพราะคนแต่ละคนตีค่านามธรรมต่างกัน
7. ควรหลีกเลี่ยงคำถามเกี่ยวกับค่านิยมหรือเป็นความลับของผู้ตอบ เพราะอาจจะทำให้ผู้ตอบเกิดความลำเอียงในการที่จะตอบความจริงที่เป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคมหรือค่านิยมของสังคม
8. ควรตั้งถามชนิดที่คำตอบที่ได้จากคำถามสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขได้เพื่อนำผลมาสรุปวิเคราะห์เชิงสถิติ

วิธีสร้างแบบสอบถาม

1. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของโครงการหรือข้อมูลที่ต้องการนำมา กำหนดเป็นคำถามหลักที่ต้องการในแบบสอบถาม
2. จากคำถามหลักนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามซึ่ง อาจใช้รูปแบบต่างๆ เช่น การเติมคำ หรือเขียนเป็นตัวเลือกให้ ผู้ตอบเลือก หรืออาจทำเป็นตารางก็ได้
3. ลักษณะของคำถามควรแบ่งแยกออกเป็นหมวดหมู่

แบบสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะเหมือนการสอบปากเปล่าต้องอาศัยการโต้ตอบทางวาจาเป็นหลัก เครื่องมือชนิดนี้ใช้ได้ดีสำหรับการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึก ความสนใจ ความคิดเห็น และทัศนคติในเรื่องต่างๆ

วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (Interview Method)

1. การสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview)
2. การสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview)

ประเภทของการสัมภาษณ์

1. การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Personal interviews)
2. การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Personal interviews)

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การติดต่อกับบุคคลแต่ละคนแบบเผชิญหน้า (face-to-face contact) วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลนี้เป็นการสนทนากันแบบ 2 ทาง ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ตอบคำถาม การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลอาจเกิดขึ้นในโรงงานอุตสาหกรรม บ้านที่พักอาศัย ศูนย์การค้า หรือสถานที่อื่นๆ

ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

1. การสัมภาษณ์แบบเคาะประตูบ้าน (Door-to-door interviews)
2. การสัมภาษณ์ในแหล่งศูนย์การค้าและเขตที่มีชุมชนหนาแน่นอื่นๆ (Intercept interviews in malls and other high-traffic areas)

การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

การเก็บรวบรวมคำตอบจากการสำรวจคำถามด้วยวิธีการติดต่อกับผู้ตอบโดยทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กำลังกลายเป็นสิ่งที่นิยมกันอย่างแพร่หลายและมีหลักฐานยืนยันว่าการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ถูกนำมาเสนอแนะในวิธีเริ่มแรกของการวิจัยเชิงสำรวจ

แบบสังเกต

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชนิดหนึ่งที่นิยมใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ครบถ้วน และถูกต้อง สิ่งที่ผู้วิจัยทำการสังเกตและบันทึกข้อมูล เช่น พฤติกรรมของคน บริบทของสังคม/ชุมชน รูปแบบประเพณีและพิธีกรรม เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว การสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องอาศัยประสาทสัมผัสของผู้เก็บรวบรวมข้อมูลหลายๆ อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสาทสัมผัสทางตาและหู

วิธีการสังเกต

เป็นการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยเฝ้าดูปรากฏการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ถูกสังเกตอย่างตั้งใจ และมีการวางแผนเป็นระบบเพื่อหาคำตอบที่ตอบสนององวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้วิจัยเอง (การมองเห็น การฟัง การได้กลิ่น การลิ้มรส และการสัมผัส) การสังเกตใช้ได้ดีกับการศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลรวมถึงปรากฏการณ์และพิธีการต่างๆ

วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)
2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

Question

การเขียนรายงานวิจัย :
บทที่ 1 บทนำ

ผศ. เอกฉรงค์ วรสิทธิ์

การเขียนรายงานวิจัย: บทที่ 1 บทนำ

- ★ 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ★ 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ★ 1.3 ขอบเขตของการวิจัย
- ★ 1.4 นิยามศัพท์
- ★ 1.5 กรอบแนวคิด (ตัวแปรต้น,ตัวแปรตาม) อยู่บทที่ 2 ก็ได้
- ★ 1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น
- ★ 1.7 ข้อจำกัดของการวิจัย
- ★ 1.8 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ
- ★ 1.9 สมมติฐาน

ความเป็นมาและความสำคัญ

ทำไมจึงทำวิจัยในประเด็นปัญหานี้

- ประวัติความเป็นมาของเนื้อหา
- สภาพที่เป็นปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
- แนวคิดและทฤษฎี
- ผลการวิจัยของผู้อื่น
- กลุ่มเป้าหมายและตัวแปรที่ศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

- ★ ข้อความที่แสดงถึงประเด็นปัญหาที่ต้องการ
แสวงหาคำตอบ
- ★ รูปแบบการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย
- ★ เนื้อหาของวัตถุประสงค์การวิจัย

รูปแบบการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษา

บรรยาย (พฤติกรรม, ความเข้าใจ, ทักษะ, ทัศนคติ เป็นอย่างไร)

- เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ

เปรียบเทียบ (แตกต่างกันอย่างไร ระหว่างกลุ่ม)

- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

ความสัมพันธ์ (สัมพันธ์กันอย่างไร ระหว่างตัวแปร)

******ซึ่งการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยนั้นโดยส่วนใหญ่จะเขียนอยู่ในรูปของประโยคบอกเล่า

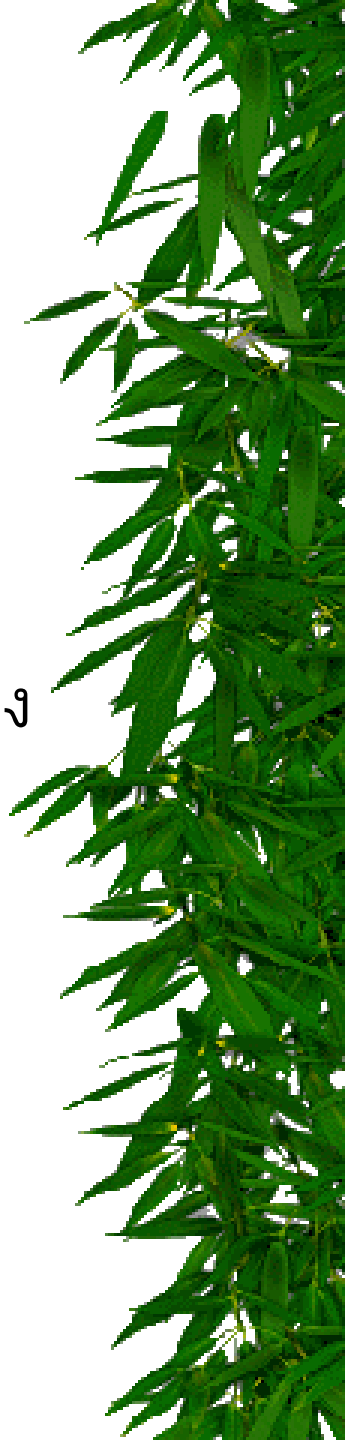
ตัวอย่างการเขียน : วัตถุประสงค์การวิจัย

- ★ เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงานของวิทย์ชุมชนที่สนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างยั่งยืน
- ★ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของวิทย์ชุมชนที่สนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างยั่งยืน
- ★ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นและความพึงพอใจระหว่างผู้นำชุมชน และชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของวิทย์ชุมชน
- ★ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชุมชน และชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของวิทย์ชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- ★ ศึกษาวิธีการดำเนินงานของวิทย์ชุมชนที่สนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างยั่งยืน
- ★ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของวิทย์ชุมชนที่สนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างยั่งยืน
- ★ ศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจในการดำเนินงานของวิทย์ชุมชนของผู้นำชุมชนและชาวชุมชน

การรับรู้ ความรู้ และพฤติกรรมการตรวจโรคธาลัสซีเมียของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์ที่ใช้บริการโรงพยาบาล จังหวัดทางภาคเหนือ ประเทศไทย

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์กับโรงพยาบาลจังหวัดทางภาคเหนือ ประเทศไทย กับการเปิดรับสื่อเรื่องการตรวจโรคธาลัสซีเมียจากสื่อประเภทต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมียของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์ที่ใช้บริการของโรงพยาบาลของจังหวัดทางภาคเหนือ ประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมียของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์ที่ใช้บริการของโรงพยาบาลของจังหวัดทางภาคเหนือ ประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมีย และความคิดเห็นที่มีต่อสื่อประเภทต่างๆ เรื่องโรคธาลัสซีเมียของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์ที่ใช้บริการของโรงพยาบาลของ จังหวัดทางภาคเหนือ ประเทศไทย

4. เพื่อศึกษาความรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมียของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์ที่ใช้บริการโรงพยาบาลจังหวัดทางภาคเหนือ ประเทศไทย

5. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตรวจโรคธาลัสซีเมียของผู้ที่กำลังตั้งครรภ์และฝากครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ประเทศไทย

ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัยศรีปทุม

★ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัยศรีปทุมในด้านต่างๆ ดังนี้

- การเรียนการสอน
- การลงทะเบียน
- อาจารย์ที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยศรีปทุม
ระหว่างนักศึกษาชายกับหญิง นักศึกษาต่างคณะ และ
นักศึกษาต่างชั้นปี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทาง
ประชากรศาสตร์กับทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยศรี
ปทุม

คำถามการวิจัย

- ★ ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบ หรือต้องการศึกษาอะไร ดังนั้นในส่วนนี้ผู้วิจัยควรจะต้องเป็นประโยคคำถาม ซึ่งผู้วิจัยจะต้องตอบใน บทที่ 5 ของรายงานการวิจัย
- ★ เป็นการเขียนลักษณะของรูปประโยคเป็นรูปประโยคคำถาม โดยการแปลงจากวัตถุประสงค์การวิจัยที่เป็นประโยคบอกเล่า มาเป็นประโยคคำถาม

สมมติฐานการวิจัย

- ★ ข้อความที่คาดเดาไว้ก่อนว่าจะเป็นอย่างไ
- ★ ข้อความที่เดาหรือคาดคะเนผลการวิจัยไว้ล่วงหน้า
- ★ ข้อความที่ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
- ★ ประเภทของสมมติฐาน
- ★ หลักการตั้งสมมติฐาน

ขอบเขตการวิจัย

- ★ การวิจัยเรื่องนี้ มีขอบเขตกว้างขวาง ลึกซึ้งเพียงใด ครอบคลุมอะไรบ้าง
- ★ รูปแบบ และวิธีการวิจัย
- ★ ประชากรเป้าหมาย
- ★ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม
- ★ การวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิด

หมายถึง กรอบของการวิจัยในด้านเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร และการระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ชนิดของกรอบแนวคิด

ชนิดของกรอบความคิดการวิจัย

1. กรอบความคิดการวิจัยอาจอยู่ในรูปแบบของสมมติฐาน(ชั่วคราว) ซึ่งเมื่อมีการวิจัยที่เก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วอาจเปลี่ยนเป็นแบบอื่น
2. อยู่ในรูปแบบของการบรรยาย
3. รูปแบบการคิดเชิงปฏิบัติ
4. รูปแบบเชิงปฏิบัติการ
5. สมมติฐานที่เป็นทางการ
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่ผู้วิจัยศึกษามา
8. กรอบแนวคิดของผู้วิจัยเองที่สังเคราะห์ขึ้นเองที่มาจากประสบการณ์ หรือการศึกษา ค้นคว้ามาอย่างดี

พฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ในการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น

ตัวแปรต้น

ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. รายได้

พฤติกรรมผู้บริโภค

1. การจัดหา
2. การบริโภค
3. การกำจัดหรือทิ้ง

ตัวแปรตาม

เสื้อผ้าแฟชั่น

1. ราคา
2. สินค้ามีชื่อเสียง
3. ความสวยงาม
4. ความทันสมัย

เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการธนาคารกรุงไทยสาขารามอินทรา

ตัวแปรต้น

ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. รายได้
5. อาชีพ

ความพึงพอใจ

1. การจัดหา
2. การบริการ
3. การกำจัดหรือทิ้ง

ตัวแปรตาม

การบริการ

1. ความรวดเร็ว
2. ความสุภาพอ่อนน้อม
3. ความกระตือรือร้น
4. ความเสมอภาค
5. การพัฒนาเทคโนโลยี

เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อส่วนประสมทางการตลาดของสวนสัตว์ดุสิต

ตัวแปรต้น

ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. รายได้
5. อาชีพ

ความพึงพอใจ

1. การจัดหา
2. การบริโภค
3. การกำจัดหรือทิ้ง

ตัวแปรตาม

ส่วนประสมทางการตลาด

1. ผลิตภัณฑ์
2. ราคา
3. การจัดจำหน่าย
4. การส่งเสริมการตลาด
5. บุคลากร
6. กระบวนการให้บริการ
7. ลักษณะทางกายภาพภายนอก

เรื่อง พฤติกรรมของผู้บริโภคในอำเภอชุมพรในการบริโภคกาแฟ

ตัวแปรต้น

ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. รายได้
5. อาชีพ

พฤติกรรมผู้บริโภค

1. การจัดหา
2. การบริโภค
3. การกำจัดหรือทิ้ง

ตัวแปรตาม

กาแฟ

1. กาแฟพร้อมดื่ม
 - * กาแฟเขาทะเลดู
 - * กาแฟ ST
 - * กาแฟเขาช่อง
 - * เนสกาแฟ
2. กาแฟคั่วบด
 - * อะเมซอน
 - * S@P

กรอบแนวคิด

ตัวแปรต้น

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

- เพศ
- อายุ
- อาชีพ
- สถานะภาพการสมรส
- รายได้

ตัวแปรตาม

ส่วนประสมทางการตลาด

- ผลิตภัณฑ์
- ราคา
- ช่องทางการจัดจำหน่าย
- รายการส่งเสริมการขาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ★ การวิจัยนี้ เมื่อทำเสร็จแล้ว จะได้อะไรใหม่ๆ หรือข้อค้นพบที่ยืนยันความรู้เดิม
- ★ การวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้แก้ปัญหา หรือเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาอะไร อย่างไร
- ★ เป็นตัวอย่าง และแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

- ★ คำศัพท์ทางวิชาการ
- ★ คำศัพท์ที่มีหลายความหมาย
- ★ คำศัพท์ที่มีความหมายไม่แน่นอน
- ★ ข้อความที่เป็นวลียาวๆ

การบรรยายครั้งที่ 10

การเขียนรายงานวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

คำนำ

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

- แนวความคิดเรื่องโรคทาลัสซีเมีย
- ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)
- แนวความคิดการรับรู้ (Perception)
- ความเชื่อด้านสุขภาพ(Health Belief Model)
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุป

บทที่ 2

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

คำนำ

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

- แนวความคิดเรื่องโรคทาลัสซีเมีย
- ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)
- แนวความคิดการรับรู้ (Perception)
- ความเชื่อด้านสุขภาพ(Health Belief Model)
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุป

ตัวอย่าง การเขียนรายงานบทที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

คำนำ

ในการสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการรับรู้เรื่องโรคซัลสซีเมียของประชาชนภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แนวความคิดเรื่องโรคซัลสซีเมีย
- ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)
- แนวความคิดการรับรู้ (Perception)
- ความเชื่อด้านสุขภาพ(Health Belief Model)
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง การเขียนรายงานบทที่ 2

แนวความคิดเรื่องโรคธาลัสซีเมีย

XX
XX

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร (Media exposure)

XX
XX

แนวความคิดการรับรู้ (Perception)

XX
XX

ความเชื่อด้านสุขภาพ(Health Belief Model)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเขียนรายงานการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีการวิจัย

การเขียนรายงานวิจัย บทที่ 3 ระเบียบและวิธีวิจัย

1. คำนำ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์และการประมวลผล

คำนำ

เป็นการเขียนนำเสนอว่าส่วนประกอบของบทที่ 3
ประกอบไปด้วยอะไรบ้างเพื่อให้ ผู้อ่านงานวิจัยมีความเข้าใจ
ขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบของบทที่ 3 ระเบียบและวิธีวิจัยว่า
เป็นอย่างไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจถึงวิธีที่ผู้วิจัยกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างว่ามีเหตุผลอย่างไร ทำไมต้องเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ และทำไมต้องเลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบนี้ รวมทั้งแสดงวิธีสุ่มตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งในการเขียนรายงานการวิจัยในส่วนนี้ ให้ผู้วิจัยแบ่งองค์ประกอบนี้ออกเป็น 2 ส่วนย่อยคือ

“ ประชากร ” และ **“ กลุ่มตัวอย่าง ”** โดยอธิบายแต่ละส่วนให้เข้าใจ

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการอธิบายถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้างเครื่องมือ การให้คะแนน คุณภาพของเครื่องมือ และขั้นตอนการนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยควรอธิบายด้วยว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกเครื่องมือนี้ และมีวัตถุประสงค์ใดในการใช้เครื่องมือนี้ในการวิจัย สุดท้ายผู้วิจัยจะต้องบอกลักษณะของ เครื่องมือที่ใช้เป็นอย่างไร ประกอบไปด้วยกี่คำถาม มีกี่ส่วนและจะให้กลุ่มเป้าหมายตอบอย่างไร ส่วนนี้ ให้ผู้วิจัยแบ่งองค์ประกอบนี้ออกเป็น 2 ส่วนย่อยคือ “เครื่องมือ” และ “วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล”

การเตรียมเครื่องมือในการวิจัย

- เครื่องมือในการวิจัย หมายถึง เป็นอุปกรณ์หรือเทคนิคที่นักวิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือวัดตัวแปรที่ต้องการศึกษา เช่น
แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
- ความสำคัญของเครื่องมือวิจัย
 1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะเป็นส่วนประกอบสำคัญของการวัดประเมินตัวแปรในการวิจัย
 2. เป็นสะพานเชื่อมที่สำคัญระหว่างปัญหา วัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย

การเตรียมเครื่องมือในการวิจัย

3. เป็นเครื่องมือวิจัยที่วางรูปแบบที่ดีจะมีส่วนช่วยให้การจัดเตรียมข้อมูล การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ง่ายขึ้น ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ ผลการวิจัย ได้รับความน่าเชื่อถือ นักวิจัยจะต้องมีการวางแผนการดำเนินการที่ดี เพื่อให้ปราศจากความคลาดเคลื่อนหรือมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด
4. มีส่วนสำคัญทำให้การรวบรวมข้อมูลกระชับตรงประเด็นตาม วัตถุประสงค์ มีความต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ช่วยลดความผิดพลาด

ชนิดของเครื่องมือวิจัย

- เครื่องมือวิจัยทางด้านสรีรวิทยา และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ
- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์
- แบบสังเกต
- แบบทดสอบมาตรฐาน

ชนิดของเครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือวิจัยทางด้านสรีรวิทยา และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์อื่น ๆ

- เครื่องมือวัดทางด้านกายภาพ

เช่น เครื่องมือวัดแสดง ฝุ่นในอากาศ เสียง อุณหภูมิ ความดันโลหิต น้ำหนัก ส่วนสูง

- เครื่องมือวัดทางเคมี

เช่น เครื่องมือในการตรวจเลือดหาระดับน้ำตาล แอลกอฮอล์ หรือส่วนประกอบอื่น ๆ

- เครื่องมือวัดทางจุลชีววะ

เช่น เครื่องมือตรวจวัดแบคทีเรียในเลือด บัสสาวะ การเพาะเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส

ชนิดของเครื่องมือวิจัย

2. แบบสอบถาม

แบบสอบถามหมายถึง ชุดของข้อความที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ผู้ตอบซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตรง เขียนตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการศึกษา

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยที่นิยมใช้กันมากชนิดหนึ่ง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1) หนังสือนำ
- 2) คำชี้แจง
- 3) เนื้อหาของแบบสอบถาม

ชนิดของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้มีหลายลักษณะ ดังนี้

- 1) แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ
- 2) แบบประมาณค่า
- 3) แบบสอบถามชนิดปลายเปิด

ชนิดของเครื่องมือ

2.1 แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ

มักใช้เพื่อต้องการวัดความรู้ หรือเป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว มีหลายรูปแบบ เช่น

- ให้เลือกตอบ 1 คำตอบจากตัวเลือก 2 ตัวเลือก แบบสอบถามชนิดนี้มักจะถามเป็นการรับประกัน โดยกำหนดคำตอบเป็น ใช่ / ไม่ใช่
เคย / ไม่เคย เช่น ท่านเคยตรวจร่างกายประจำปีหรือไม่
() เคย () ไม่เคย
- แบบเลือกตอบได้หลายคำตอบ มักใช้ถามความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ตอบ ซึ่งมีโอกาสเกิดได้หลายกรณี
- แบบจัดลำดับสิ่งที่ให้ตอบ เช่น ท่านพึงพอใจในบริการที่ได้รับจากใครมากที่สุด เรียงลำดับก่อนหลัง

ชนิดของเครื่องมือ

2.2 แบบสอบถาม แบบประมาณค่า

เป็นแบบสอบถามที่กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยตอบเป็นคำตอบเพียงคำตอบเดียว มักใช้วัดความคิดเห็น ความพึงพอใจ เจตคติ หรือความเชื่อของผู้ตอบ ซึ่งมีระดับแตกต่างกัน แบ่งออกเป็น

1.1 แบบเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้

เช่น ท่านคิดว่าการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์มีความน่าสนใจในระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.2 แบบเลือกตอบจากตัวเลข เช่น

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ไม่พอใจเลย ปานกลาง พึงพอใจมาก

ชนิดของเครื่องมือ

2.3 แบบสอบถาม แบบปลายเปิด

เป็นแบบสอบถามที่มีรูปแบบของคำถามในลักษณะที่ถามอย่างกว้างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตามเสรี มักใช้เมื่อต้องการข้อมูลหรือความคิดเห็นอย่างกว้าง ๆ

เช่น ปัญหาเสพติดมีผลกระทบต่อชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ชนิดของเครื่องมือ

3. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยมีการสื่อสารกันระหว่างผู้ถามกับผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้การสื่อสารจะต้องมีจุดมุ่งหมาย แบ่งตามวิธีการสัมภาษณ์ได้ 2 ประเภท คือ

3.1 แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างแน่นอน มีลักษณะคล้ายกับแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ประกอบด้วยข้อความ และคำตอบเอาไว้ให้ผู้ตอบเลือกหลายคำตอบ

3.2 แบบสอบถามชนิดไม่มีโครงสร้างแน่นอน มักประกอบด้วยแนวคำถามกว้าง ๆ และมีลักษณะยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ข้อคิดเห็นในแนวลึกคล้ายแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

ชนิดของเครื่องมือ

4. แบบสังเกต

แบบสังเกต เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้การดู การฟัง หรือการใช้ประสาทสัมผัสอื่นๆ เช่น การสัมผัส การดมกลิ่น ซึ่งผู้รวบรวมข้อมูลต้องอยู่ใกล้ชิดกับสิ่งที่ต้องการสังเกตมาก นิยมใช้แบ่งได้เป็น 2 ชนิด

4.1 แบบสังเกตชนิดมีโครงสร้าง จะกำหนดขอบเขตของการสังเกตว่าต้องสังเกตอะไร และอย่างไร อยู่ในรูปแบบตรวจสอบรายการ (**Checklist**) โดยกำหนดหัวข้อของการสังเกต

4.2 แบบสังเกตชนิดไม่มีโครงสร้าง ไม่ได้กำหนดขอบเขตไว้ล่วงหน้า เมื่อสังเกตพฤติกรรมใด ๆ เกิดขึ้น ผู้สังเกตจะจดบันทึกไว้ทั้งหมด

ชนิดของเครื่องมือ

5. แบบทดสอบมาตรฐาน

แบบทดสอบมาตรฐาน เครื่องมือชนิดนี้มักใช้ในการวัดความถนัด ความสามารถในวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือด้านใดด้านหนึ่ง เช่น

- แบบวัดความถนัดทางด้านคณิตศาสตร์
- แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- แบบทดสอบทางจิตวิทยาต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญา
แบบวัดบุคลิกภาพ

คุณภาพและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย เป็นสิ่งที่นักวิจัยต้องประเมินก่อนการนำไปใช้ การประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัยจะพิจารณาจาก

1. ความตรง หรือความสมเหตุสมผล (Validity)
2. ความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability)
3. ความยากง่าย (Difficulties)
4. อำนาจจำแนก (Discrimination power)

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาว่าในการวิจัยของตนเองต้องการวัดตัวแปรอะไรบ้าง และจะใช้เครื่องมือชนิดใดเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอาจได้มาจาก **การคัดเลือกเครื่องมือที่มีอยู่แล้วมาใช้ หรือ พัฒนาขึ้นใหม่**

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

- ประเด็นที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องพิจารณาในการเลือกเครื่องมือที่มีอยู่แล้วมาใช้ในการวิจัย
 1. เครื่องมือนั้นสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไร มีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะวิจัยหรือไม่
 2. เครื่องมือนั้นสร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดหรือทฤษฎีอะไร
 3. เครื่องมือนั้นสร้างขึ้นเพื่อใช้กับคนกลุ่มใด เพราะคนแต่ละกลุ่มอาจมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของวัย สภาพทางด้านร่างกาย และจิตใจ อารมณ์ สังคม

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

4. เนื้อหาหรือคำถามที่อยู่ในเครื่องมือนั้นยังคงทนทันสมัยอยู่หรือไม่ และข้อคำถามย่อยภายในสอดคล้องกันเพียงพอหรือไม่ เครื่องมือบางฉบับสร้างขึ้นเป็นเวลานานเกินไป อาจล้าสมัยหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์

5. การนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือบางชนิดอาจต้องอาศัยผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะในการเก็บข้อมูล หรือการแปลผล เช่น เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาหรือพัฒนาการ

การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

6. คุณภาพของเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือบางชนิดต้องอาศัยผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะในการเก็บข้อมูล หรือการแปลผล เช่น เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาหรือพัฒนาการ
7. ความเหมาะสมในด้านของระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการนำเครื่องมือมาใช้ในการเก็บข้อมูล เครื่องมือมาตรฐานบางฉบับมีคุณภาพดี แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในราคาที่สูงมาก เครื่องมือที่มีความยุ่งยากซับซ้อนในการนำไปใช้ อาจไม่คุ้มค่าแก่การนำไปใช้
8. ลิขสิทธิ์ของเครื่องมือ การพัฒนาเครื่องมือแต่ละฉบับถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดลิขสิทธิ์นอกจากมีความผิดตามกฎหมายแล้ว ยังอาจมีผลทำให้ไม่สามารถเผยแพร่งานวิจัยได้โดยเฉพาะกรณีที่เป็น

ขั้นตอนการเลือกเครื่องมือวิจัยจากเครื่องมือเดิมที่มีอยู่แล้ว

1. ระบุชนิดของเครื่องมือที่ต้องการ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา
2. ทบทวนวรรณกรรม เพื่อสืบค้นเครื่องมือที่อยู่ในขอบข่ายตามที่ต้องการ
3. เลือกเครื่องมือวิจัยที่ได้มาทั้งหมด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ในการเลือกที่ได้กล่าวข้างต้น จากนั้นทำการเปรียบเทียบเครื่องมือที่ผ่านการคัดกรองทั้งหมด และเลือกเครื่องมือวิจัยที่พิจารณาแล้วเห็นว่าดีที่สุดในการศึกษาวิจัยนั้น ๆ แต่ถ้าเห็นว่าไม่มีเครื่องมือใดที่เหมาะสมที่สุดอาจต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการเลือกเครื่องมือวิจัยจากเครื่องมือเดิมที่มีอยู่แล้ว

3.1 ดัดแปลงเครื่องมือวิจัย ที่ได้มา ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

3.2 เปลี่ยนแปลงคำถามวิจัย หรือตัวแปรที่ต้องการศึกษา จากนั้นสืบค้นเครื่องมือวิจัยที่เหมาะสม

3.3 สร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่ ให้เหมาะสมกับเป้าหมายของการทำวิจัย และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

การสร้างเครื่องมือใหม่

- มักใช้ในกรณีที่มีแนวคิดที่ต้องการวัด ไม่เคยมีผู้ศึกษามาก่อน หรือไม่มีเครื่องมือที่เหมาะสมที่จะใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใหม่

1. การระบุมโนมตีหรือสิ่งที่ต้องการวัดให้ชัดเจน โดยการวิเคราะห์มโนมตี (**concept analysis**) ซึ่งจะทำให้ทราบว่ามโนมตีนั้นมีขอบเขตและองค์ประกอบภายในอย่างไร และนำมาใช้นโยบายเชิงแนวคิด (**Concept definition**) และนิยามเชิงปฏิบัติการ (**Operational definition**) เพื่อให้สามารถวัดได้ในทางปฏิบัติด้วย เช่น ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุด โดยนับเป็นจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาทั้งหมดในระบบ

การสร้างเครื่องมือใหม่

2. การสร้างข้อความ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการวิเคราะห์หมโนมติจนได้ ความหมายขอบเขต และองค์ประกอบที่ชัดเจน ในการสร้างข้อความที่ดีผู้วิจัย จะต้องยึดหลักที่สำคัญ ดังนี้
 - คำถามควรมีลักษณะสั้น กะทัดรัด ชัดเจน ใช้ภาษาเข้าใจง่าย
 - คำถามมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับที่จะศึกษา ไม่นอกประเด็น
 - หลีกเลี่ยงการสร้างคำถามที่มีเนื้อหาหลายๆ คำถาม
 - หลีกเลี่ยงคำถามที่ก่อให้เกิดความอับอาย เสื่อมศักดิ์ศรี
 - หลีกเลี่ยงคำถามนำ ทำให้ผู้ตอบมีใจเอนเอียง
 - คำตอบของคำถามปลายเปิดจะต้องครอบคลุมทุกคำตอบ และในบางข้ออาจต้องเพิ่มคำตอบปลายเปิด เช่น อื่น ๆ โปรดระบุไว้

การสร้างเครื่องมือใหม่

3. การกำหนดรูปแบบของการวัด โดยพิจารณาจากค่านิยมเชิงปฏิบัติการของมโนคติหรือตัวแปรนั้นๆ จึงตัดสินใจในหลายรูปแบบ ดังนี้

3.1 แบบลิเคิร์ต (**Likert scale**) นิยมใช้มากับแบบสอบถามที่วัดเจตคติ หรือความเชื่อ โดยกำหนดรูปแบบออกเป็นระบบความคิดเห็นของผู้ตอบ 1-5 ระดับ ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการบอกขนาดความเข้มของเจตคติ โดยข้อคำถามจะประกอบด้วยข้อคำถามทั้งทางบวกและและทางลบ

การสร้างเครื่องมือใหม่

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจหรือเฉย ๆ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ฉันคิดว่าการนำมาฝากครรภ์ตามกำหนดนัดเป็นหน้าที่ที่สำคัญของหญิงตั้งครรภ์ทุกคน					
2. ในระยะตั้งครรภ์ การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักสุขอนามัยเป็นสิ่งที่ยุ่งยากมากสำหรับฉัน					

การวิเคราะห์และการประมวลผล

- ผู้วิจัยจะต้องอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจว่า จะจัดการทำข้อมูลอย่างไร วิเคราะห์อย่างไร ใช้สถิติอะไรในการวิเคราะห์ เป็นการวางแผนล่วงหน้าในการนำเสนอผลการวิจัยว่าจะออกในรูปแบบลักษณะเช่นไร

ตัวอย่างการเขียน การวิเคราะห์และการประมวลผล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วก็นำข้อมูลมาตรวจสอบและประมวลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และ การรับรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมีย วิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ด้วยสถิติ Chi-square Test
3. ข้อมูลทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับการรับรู้เรื่องโรคธาลัสซีเมีย วิเคราะห์ค่าด้วยสถิติ Chi-square Test
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการและ ข้อเสนอแนะในการรณรงค์เรื่องโรคธาลัสซีเมีย วิเคราะห์โดยการพรรณนา

การบรรยายครั้งที่ 14

การเขียนรายงานการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผศ.เอกณรงค์ วรสีหะ

การเขียนรายงานวิจัย บทที่ 4 ผลการวิจัย (Results)

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคในเขตเมืองพัทยา” ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำมาเสนอในรูปแบบตารางดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค
2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของผู้บริโภค
3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจบริโภคกาแฟของกลุ่มผู้บริโภค

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภคตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	121	59.02
ชาย	84	40.96
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.02 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.98

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภคตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	9	4.39
20-29 ปี	100	48.78
30-39 ปี	56	27.32
40-49 ปี	30	14.63
50 ปีขึ้นไป	10	4.88
รวม	205	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.78 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.32 และอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.63

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของผู้บริโภค

ตารางที่ 1 แสดงสูตรกาแฟของผู้บริโภค

สูตรกาแฟ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คาปูชิโน่	76	37.07
เอสเพรสโซ่	38	18.53
มอคค่า	37	18.05
ลาเต้	20	9.75
ชงดื่มเอง	19	9.27
กาแฟตามยี่ห้อร้าน	11	5.37
บราซึล	2	0.98
กาแฟโบราณ	2	0.98
รวม	205	100.00

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องจักรสาน OTOP ในจังหวัดอ่างทอง ด้านการวางแผน

ด้านการวางแผน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. การจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการผลิต	3.42	.97	มาก
2. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อย่างทั่วถึง	3.58	.90	มาก
3. วิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มความต้องการของตลาดในอนาคต	3.48	.85	มาก
4. ศึกษายอดขายในอดีต เพื่อเป็นตัวกำหนดปริมาณผลิต	3.35	.86	ปานกลาง
5. การจัดร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามหน่วยงานต่าง ๆ	3.52	.90	มาก
รวม	3.47	.71	มาก

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

ตอนที่ 3 ปัจจัยในการตัดสินใจบริโภคกาแฟของกลุ่มผู้บริโภค

ตารางที่ 1 แสดงปัจจัยด้านการผลิต

ปัจจัยด้าน ผลิตภัณฑ์	ระดับความสำคัญ							
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปล ความหมาย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. เมล็ด กาแฟที่ นำมาใช้ ต้องมี คุณภาพสูง	104 (50.73)	67 (32.68)	30 (14.63)	1 (0.49)	3 (1.47)	4.31	0.845	มากที่สุด
2. การเป็น ร้านที่มี ชื่อเสียง	70 (34.15)	59 (28.78)	48 (23.41)	12 (5.85)	16 (7.81)	3.76	1.208	มากที่สุด

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่บริโภคกาแฟคาปูชิโน่ จำนวน 76 คน ร้อยละ 37.07 รองลงมา บริโภคเอสเพรสโซ่ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 18.53 และบริโภคมอคคา จำนวน 37 คิดเป็นร้อยละ 18.05

ตัวอย่างการเขียน ผลการวิจัย

การแปลผลระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

- 1.00 – 1.80 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
- 1.81 – 2.60 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- 2.61 – 3.40 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 3.41 – 4.20 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
- 4.21 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

การบรรยายครั้งที่ 15

การเขียนรายงานการวิจัย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผศ.เอกฉรงค์ วรสีหะ

การเขียนรายงานวิจัย บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

(Conclusion Discussion and Recommendation)

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะการวิจัยจากประเด็นที่ค้นพบ
4. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ตัวอย่างการเขียน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค

ผู้บริโภคกาแฟที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่มี อายุระหว่าง 30-39 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ม.6 หรือ ปวช.

ตัวอย่างการเขียน

2. พฤติกรรมการบริโภคกาแฟผู้บริโภค

สูตรกาแฟที่ดื่มมากที่สุดคือ กาแฟสูตรคาปูชิโน่ รองลงมา คือ เอสเปรสโซ่และมอคค่า ตามลำดับ โดยส่วนน้อยนิยมดื่มกาแฟร้อน

3. ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจบริโภคกาแฟของกลุ่มผู้บริโภค

3.1 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

- เมล็ดกาแฟที่นำมาใช้ต้องมีคุณภาพสูง
- การเอาใจใส่และบริการที่ดีแก่
- การได้รับสินค้าภายใน 10 นาที

ตัวอย่างการเขียน

3.2 ปัจจัยด้านราคา

- ร้านต้องมีป้ายแจ้งราคาที่ชัดเจน
- ราคากาแฟไม่เกินแก้วละ 25 บาท

3.3 ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย

- ที่ตั้งของร้านต้องอยู่ติดถนน
- ที่ตั้งของร้านต้องอยู่ในห้างสรรพสินค้า
- ที่ตั้งของร้านต้องอยู่ปั้มน้ำมัน

3.4 ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

ตัวอย่างการเขียน

3.2 ปัจจัยด้านราคา

- ร้านต้องมีป้ายแจ้งราคาที่ชัดเจน
- ราคากาแฟไม่เกินแก้วละ 25 บาท

3.3 ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย

- ที่ตั้งของร้านต้องอยู่ติดถนน
- ที่ตั้งของร้านต้องอยู่ในห้างสรรพสินค้า
- ที่ตั้งของร้านต้องอยู่ปั้มน้ำมัน

3.4 ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

ตัวอย่างการเขียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคกาแฟในเมืองพัทยาส่วนใหญ่นิยมดื่มกาแฟคาปูชิโน่มากที่สุด ซึ่งเน้นรสชาติไปทางรสมันและหอมนุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริโภคกาแฟร้านสตาบัค (เบญจมาศ สมบัตินิमितสกุลมง.2546)

ตัวอย่างการเขียน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารของประชากรในเขตเมือง พัทยา จ. ชลบุรี เพื่อเป็นสารสนเทศและเพื่อประโยชน์จากการนำการศึกษาไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป แยกเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1.1 สำหรับร้านค้า ควรมีการจัดร้าน และบริการต้อนรับแต่ลูกค้า เพื่อสร้างความพึงพอใจ

1.2 ไม่ควรกำหนดราคากาแฟเกิน 50 บาท เพราะเป็นราคาที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่สามารถรับได้

ตัวอย่างการเขียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาอุปสงค์กาแฟของผู้บริโภคใน จ. ชลบุรี เพื่อให้สามารถเข้าถึงตลาดกาแฟภายใน จ. ชลบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมที่มีอิทธิพลในกลุ่มอื่นๆ ที่ส่งผลในการบริโภคกาแฟที่มีความแตกต่างกันมากขึ้น